

2025

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PAKOŚĆ

NA LATA 2026-2035

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. RAMY PRAWNE I PRZEBIEG PROCESU PLANOWANIA STRATEGII.....	5
2. GMINA PAKOŚĆ.....	9
3. ANALIZA SWOT.....	11
4. WYNIKI ANALIZY RELACJI PONADLOKALNYCH	16
5. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ.....	27
5.1. STREFA SPOŁECZNA.....	28
5.2. STREFA GOSPODARCZA	31
5.3. STREFA PRZESTRZENNA.....	34
6. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM. MISJA I WIZJA GMINY	35
6.1. METODYKA PROGRAMOWANIA ROZWOJU GMINY	35
6.2. WIZJA GMINY PAKOŚĆ	36
6.3. MISJA GMINY PAKOŚĆ	38
6.4. CELE STRATEGICZNE W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM	39
7. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH	42
8. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	49
9. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY	95
9.1. STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH.....	95
9.2. SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH.....	98
9.3. GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH.....	105
9.4. GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	107
9.5. KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH ..	108
9.6. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY.....	111
10. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	113

10.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	113
10.2. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	114
10.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIE POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ.....	114
10.4. ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW WIELKOPOWIERZCHNIOWYCH.....	116
10.5. ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	116
10.6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ.....	117
10.7. ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW.....	117
10.8. ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO	118
10.9. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	118
10.10. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI.....	119
11. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI.....	121
12. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	122
13. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH. MONITORING I EWALUACJA.....	125
14. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	141
15. WYKAZ RYSUNKÓW I TABEL	144

Strategia Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026–2035 jest najważniejszym dokumentem planistycznym lokalnego samorządu, wyznaczającym długofalowe cele rozwojowe i priorytety działań gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Strategia stanowi odpowiedź na aktualne potrzeby i wyzwania, ale przede wszystkim wskazuje spójną i przemyślaną ścieżkę rozwoju prowadzącą do realizacji wizji przyszłości Gminy Pakość jako nowoczesnej, przyjaznej mieszkańcom, zrównoważonej i dynamicznie rozwijającej się wspólnoty samorządowej.

Opracowanie strategii zostało zainicjowane przez Burmistrza Pakości oraz Radę Miejską, jako wyraz odpowiedzialności władz lokalnych za kształtowanie kierunków rozwoju gminy w perspektywie nadchodzących lat. Burmistrz wraz z powołanym przez niego zespołem ds. opracowania projektu strategii wnieśli istotny i programowy wkład w cały proces tworzenia dokumentu – zarówno poprzez określenie głównych wyzwań i priorytetów strategicznych, jak i poprzez aktywne uczestnictwo w analizach, pracach roboczych oraz konsultacjach z ekspertami. To właśnie doświadczenie, wiedza lokalna i wizja rozwoju władz gminy stały się fundamentem, na którym oparto strukturę celów i kierunków działań strategii.

Jednocześnie cały proces tworzenia dokumentu został przeprowadzony w sposób otwarty, partycypacyjny i transparentny. W toku prac przeprowadzono szczegółową diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy oraz szeroko zakrojone konsultacje społeczne z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych organizacji, instytucji i partnerów społecznych. Opinie te zostały wnikliwie przeanalizowane i stanowiły istotne uzupełnienie merytorycznych założeń przyjętych przez władze gminy, pozwalając na doprecyzowanie celów oraz dopasowanie działań do realnych potrzeb społeczności lokalnej.

Strategia została opracowana z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa oraz zgodnie z zasadami dobrego zarządzania rozwojem lokalnym. Uwzględnia aktualne kierunki i cele określone w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i regionalnego, a także priorytety unijnej polityki spójności na lata 2021–2027 oraz kolejnej perspektywy finansowej. Jej treść przygotowano z myślą o maksymalnym wykorzystaniu dostępnych środków zewnętrznych – krajowych i europejskich – co czyni ją praktycznym narzędziem planowania i wdrażania projektów współfinansowanych. Dokument pozostaje w pełnej spójności ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategią przyspieszenia, wzmacniając zgodność z regionalnymi kierunkami polityki rozwojowej. Należy również podkreślić, że na dzień opracowania niniejszego dokumentu nie została jeszcze uchwalona strategia rozwoju ponadlokalnego obejmująca Gminę Pakość, co dodatkowo podnosi znaczenie niniejszej strategii jako kluczowego dokumentu planistycznego dla obszaru gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026–2035 zawiera wizję rozwoju gminy, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań oraz przykładowe przedsięwzięcia, a także wskazanie potencjalnych źródeł finansowania oraz podmiotów odpowiedzialnych za realizację zapisanych zadań. Dokument ten stanowi wspólny wysiłek władz samorządowych, społeczności lokalnej i ekspertów – jest wyrazem dojrzałości instytucjonalnej Gminy Pakość i ambicji, by skutecznie zarządzać rozwojem w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej.

1. RAMY PRAWNE I PRZEBIEG PROCESU PLANOWANIA STRATEGII

Proces opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026–2035 przebiegał w oparciu o aktualne regulacje prawne. Kluczową podstawą jest Uchwała Nr VI/58/2024 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 24 października 2024 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Zgodnie z uchwałą, strategia została opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dokumenty te zobowiązują do prowadzenia procesu planowania w sposób partycypacyjny, oparty o szeroką analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, dialog z mieszkańcami oraz konsultacje z partnerami społecznymi i gospodarczymi. Za przygotowanie projektu strategii odpowiadało Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli, działające na zlecenie Gminy Pakość. Opracowanie dokumentu realizowane było etapami, z uwzględnieniem wymogów prawnych, lokalnych uwarunkowań oraz najlepszych praktyk w zakresie konsultacji społecznych.

Rysunek 1: Przebieg procesu planowania Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.

źródło: opracowanie własne.

Początkiem procesu opracowania strategii była pogłębiona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Pakość. Prace diagnostyczne objęły zarówno analizę danych ilościowych – takich jak trendy demograficzne, struktura rynku pracy, stan infrastruktury, dostępność usług czy układ przestrzenny – jak i jakościową ocenę warunków życia oraz funkcjonowania poszczególnych obszarów gminy.

W ramach diagnozy zgromadzono szeroki zakres informacji, obejmujący m.in.:

- analizę statystyk i danych urzędowych dotyczących liczby i struktury mieszkańców, dynamiki demograficznej, kondycji lokalnej gospodarki, sektora usług, poziomu wykształcenia, dostępności opieki zdrowotnej oraz infrastruktury społecznej i technicznej,
- ocenę warunków środowiskowych, atrakcyjności turystycznej, stanu środowiska naturalnego i przestrzeni publicznej,
- analizę ponadlokalnych relacji strategicznych – zwłaszcza w zakresie powiązań funkcjonalnych i współpracy z sąsiednimi samorządami oraz kluczowymi partnerami w regionie.

Podstawą procesu diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Pakość było kompleksowe rozpoznanie potrzeb, oczekiwań i opinii mieszkańców oraz kluczowych środowisk lokalnych. Realizację badań społecznych powierzono

Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli, które – bazując na doświadczeniu w prowadzeniu badań partycypacyjnych – zaprojektowało i przeprowadziło szeroko zakrojoną akcję ankietową.

Dla każdej z grup docelowych opracowano dedykowane kwestionariusze, odpowiadające specyfice ich codziennego funkcjonowania oraz typowym dla nich wyzwaniom i aspiracjom. Wyodrębniono cztery kluczowe grupy respondentów: mieszkańców, dzieci i młodzież, seniorów oraz przedsiębiorców.

Badania mieszkańców objęły szerokie spektrum tematów: od oceny jakości życia, przez dostępność edukacji, kultury, infrastruktury technicznej i środowiskowej, po kierunki preferowanego rozwoju oraz najważniejsze potrzeby inwestycyjne i społeczne. Kwestionariusze skierowane do dzieci i młodzieży skupiały się na edukacji, zajęciach pozalekcyjnych, wsparciu w rozwoju oraz aktywności społecznej, a także na poczuciu tożsamości lokalnej i aspiracjach zawodowych. Seniorów pytano szczególnie o kwestie bezpieczeństwa, dostępność usług zdrowotnych i społecznych, a także o potrzeby aktywizacyjne i bariery w codziennym funkcjonowaniu. Z kolei przedsiębiorców proszono o ocenę warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wskazanie najważniejszych barier i czynników sprzyjających rozwojowi, a także o sugestie dotyczące wsparcia ze strony gminy.

Na każdym etapie procesu zadbano o rzetelność i reprezentatywność – próby respondentów zostały dobrane tak, aby odzwierciedlały strukturę płci, wieku i miejsca zamieszkania w Gminie Pakość. Badania obejmowały zarówno miasto, jak i tereny wiejskie. Ankiety prowadzono w formie papierowej i elektronicznej, co pozwoliło dotrzeć do szerszego grona mieszkańców, w tym osób młodszych i aktywnych zawodowo.

Wyniki badań społecznych zostały szczegółowo przeanalizowane i zestawione w odrębnych raportach, które nie tylko identyfikują najważniejsze potrzeby oraz oczekiwania mieszkańców, ale też pozwalają dostrzec specyfikę wyzwań w różnych grupach społecznych i środowiskach zawodowych. Opinie i postulaty zebrane w toku badań stanowią bezpośrednią podstawę do określenia celów, priorytetów oraz działań strategicznych.

Zgodnie z załącznikiem do uchwały Nr VI/58/2024 Rady Miejskiej w Pakości, cały proces tworzenia strategii opierał się na szeroko zakrojonych konsultacjach społecznych, mających zapewnić mieszkańcom oraz interesariuszom realny wpływ na ostateczny kształt dokumentu.

W pierwszej fazie konsultacji mieszkańcy oraz przedstawiciele kluczowych środowisk (dzieci i młodzież, seniorzy, przedsiębiorcy) zapraszani byli do udziału w badaniach ankietowych. Zadbano o to, aby każdy miał możliwość swobodnego wypowiedzenia się na temat bieżących problemów, proponowanych rozwiązań oraz oczekiwań dotyczących przyszłości gminy.

Kolejnym etapem były konsultacje projektu strategii – po zakończeniu prac diagnostycznych i opracowaniu pierwszej wersji dokumentu, projekt został upubliczniony na stronie internetowej Gminy Pakość, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pakości oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego w Pakości, ul. Rynek 4, 88-170 Pakość. Przez określony w ogłoszeniu o konsultacjach projektu strategii czas każdy zainteresowany mieszkaniec mógł zgłaszać swoje uwagi i opinie w formie pisemnej, elektronicznej lub osobiście podczas spotkań konsultacyjnych.

Zaplanowano także organizację otwartych spotkań konsultacyjnych, podczas których projekt strategii został szczegółowo omówiony. Spotkania te umożliwiły nie tylko bezpośrednią prezentację głównych założeń dokumentu, ale również dyskusję, wyjaśnianie wątpliwości oraz formułowanie nowych propozycji do ostatecznego kształtu strategii. W konsultacje byli zaangażowani przedstawiciele organizacji społecznych i gospodarczych, instytucji działających w gminie oraz innych partnerów zainteresowanych rozwojem lokalnym. Ponadto, strategia – zgodnie z wymaganiami ustawy – była opiniowana przez zarząd województwa oraz konsultowana z sąsiednimi gminami i właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Zapewniło to nie tylko zgodność dokumentu z polityką rozwoju województwa, ale także uwzględnienie kontekstu ponadlokalnego i potrzeb partnerów zewnętrznych.

Po zakończeniu etapu konsultacji, wszystkie zgłoszone uwagi i propozycje zostały przeanalizowane przez zespół opracowujący strategię. Wnioski z konsultacji posłużyły do wprowadzenia odpowiednich korekt i uzupełnień, a następnie przygotowano finalną wersję dokumentu, którą przedstawiono Radzie Miejskiej w Pakości do przyjęcia. W ten sposób konsultacje społeczne nie były jedynie formalnością, lecz realnym narzędziem kształtowania przyszłości Gminy Pakość – gwarantującym, że opracowana strategia odpowiada na rzeczywiste potrzeby i aspiracje mieszkańców oraz partnerów lokalnych.

Cały proces opracowywania strategii prowadzony był etapami wskazanymi w harmonogramie opisanym w załączniku do uchwały Nr VI/58/2024 Rady Miejskiej w Pakości. Przewidziano odpowiedni czas zarówno na prace analityczne, jak i na przeprowadzenie szerokich konsultacji oraz opracowanie finalnej wersji dokumentu. Wskutek złożoności procesu badań ankietowych, skorygowano jedynie terminy realizacji poszczególnych etapów, dostosowując je do aktualnych potrzeb i możliwości.

Po zakończeniu prac diagnostycznych i realizacji badań społecznych, wyznaczono kluczowe cele strategiczne i kierunki rozwoju, które zostały następnie poddane szerokim konsultacjom społecznym i wymaganym przepisami uzgodnieniom. Po uwzględnieniu wniosków i uwag projekt strategii został skierowany pod obrady Rady Miejskiej w Pakości. Przyjęcie do realizacji dokumentu o charakterze strategicznym przynosi szereg wymiernych korzyści, zarówno samej gminie jako instytucji samorządowej, jak i jej mieszkańcom.

Dla gminy oznacza to przede wszystkim lepsze planowanie i wyznaczenie jasnego kierunku działań w perspektywie kilkunastu lat. Dzięki strategii decyzje inwestycyjne stają się spójne i przemyślane, a środki finansowe – zarówno własne, jak i pozyskane z zewnętrznych źródeł, takich jak fundusze unijne czy programy rządowe – są wykorzystywane w sposób bardziej efektywny. Dokument ten wzmacnia również wiarygodność gminy w oczach inwestorów, partnerów i instytucji finansujących, a także stanowi solidną podstawę do podejmowania decyzji w sprawach gospodarczych, społecznych i przestrzennych. Strategia pozwala ponadto lepiej konkurować z innymi gminami o inwestycje, turystów i nowych mieszkańców.

Dla mieszkańców zaś, realizacja strategii przekłada się na podniesienie jakości życia. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej – modernizacja dróg, transportu publicznego, sieci wodociągowych czy kanalizacyjnych – poprawia codzienne funkcjonowanie. Równocześnie zwiększa się dostęp do oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej, co sprzyja integracji lokalnej społeczności. Strategia wspiera również tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i przyciągania inwestorów, co przekłada się na nowe miejsca pracy. Mieszkańcy zyskują większy wpływ na kierunki rozwoju gminy, ponieważ proces tworzenia strategii często uwzględnia ich głos i potrzeby. Dzięki temu rozwój przestrzenny odbywa się w sposób uporządkowany, a działania gminy lepiej odpowiadają na oczekiwania społeczności. W efekcie strategia staje się wspólną mapą, która pomaga władzom i mieszkańcom dążyć do tych samych celów, zapewniając harmonijny i zrównoważony rozwój.

2. GMINA PAKOŚĆ

Gmina Pakość to gmina miejsko-wiejska zlokalizowana w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie inowrocławskim. Pod względem liczby ludności zajmuje 6. miejsce wśród dziewięciu gmin tworzących powiat. Miasto Pakość stanowi najmniejszy ośrodek miejski w jego granicach. Gmina Pakość zajmuje powierzchnię ok. 86,5 km², co plasuje ją na 105. miejscu pod względem wielkości w województwie kujawsko-pomorskim. Graniczy z gminami: Złotniki Kujawskie, Inowrocław, Janikowo, Dąbrowa (powiat mogileński), Barcin (powiat żniński) oraz z miastem Inowrocław (zobacz rysunek 2).

Rysunek 2: Pakość. Położenie i gminy sąsiednie.

źródło: opracowanie własne na podstawie www.zpp/mapapolski (dostęp z dnia 18.01.2025).

Teren gminy przecina rzeka Noteć, stanowiąca jej podstawowy ciek wodny. Znajdują się tu także dwa jeziora: Mielno i Pakoskie, które pełnią ważną funkcję retencyjną i przeciwpowodziową. Kluczowe dla komunikacji w gminie są drogi wojewódzkie nr 255 (Pakość – Strzelno) i nr 251 (Kaliska – Inowrocław). Przez gminę przebiega także nieczynna dla ruchu pasażerskiego linia kolejowa nr 206 (Inowrocław Rąbinek–Żnin) oraz towarowa linia Piechcin–Pakość–Janikowo.

Gmina Pakość obejmuje miasto Pakość oraz 16 miejscowości wiejskich, zorganizowanych w 14 sołectwach: Dziarnowo, Gorzany, Giebnia, Węgiec, Jankowo, Kościelec, Ludkowo–Mielno–Wojdał, Ludwiniec, Łącko, Radłowo, Rybitwy, Rycerzewo, Rycerzewko oraz Wielowieś.

Większość obszarów wiejskich Gminy Pakość wykorzystywana jest do produkcji rolnej, przy czym ponad 66% stanowią grunty orne charakteryzujące się dobrymi i bardzo dobrymi warunkami uprawy. Znaczący udział mają również łąki i pastwiska (ok. 9%), co wiąże się z obecnością doliny Noteci, zagospodarowanej głównie jako użytki zielone. Użytki rolne dominują również w granicach miasta Pakość, zajmując ponad 53% jego powierzchni. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 6,3% powierzchni całej gminy, natomiast w samym mieście ich udział wynosi aż 44,5%. W strukturze tej przeważa zabudowa mieszkaniowa (37%) oraz tereny komunikacyjne (26%). Grunty rolne zabudowane zajmują ok. 2% powierzchni gminy. Wyróżniają się także użytki kopalne – wyrobiska o łącznej powierzchni 11 ha, zlokalizowane

głównie w miejscowości Ludkowo i Wojdał, gdzie prowadzi się eksploatację piasków i żwirów.

W mieście swoją siedzibę ma m.in. jeden niepubliczny ośrodek zdrowia, Komisariat Policji, Ochotnicza Straż Pożarna oraz Ośrodek Pomocy Społecznej. Ponadto, Gmina Pakość zapewnia szeroką ofertę edukacyjną, będąc organem prowadzącym dla czterech placówek oświatowych tj. jedno publiczne przedszkole oraz dwie szkoły podstawowe, które funkcjonują jako trzy samodzielne jednostki oraz jeden zespół placówek łączący szkołę z przedszkolem.

Pakość stanowi istotny ośrodek kultu religijnego za sprawą Kalwarii Pakoskiej – zespołu barokowych kaplic i kościołów z XVII wieku. Do najcenniejszych zabytków gminy należą ponadto: kościół św. Małgorzaty w miejscowości Kościelec, zespół klasztorny z kościołem św. Bonawentury, neogotycki ratusz wraz z historycznym układem urbanistycznym Pakości, a także pałace w miejscowości Węgierce i Jankowo.

Dzięki aktywnej pracy Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości, mieszkańcy Gminy Pakość mogą uczestniczyć w wielu różnorodnych wydarzeniach kulturalnych i społecznych. Wśród nich znajdują się m.in. Dni Pakości, koncerty tematyczne, festyny rodzinne, półkolonie dla dzieci oraz Piknik Świętojański dla seniorów.

Gospodarka gminy opiera się na drobnej przedsiębiorczości – działa tu około 460 firm, głównie z branży transportowej, budowlanej, handlowej. W północnej części gminy funkcjonują kopalnie kruszywa, natomiast w Pakości działa przemysł maszynowy, w tym fabryka maszyn, odlewnia żeliwa i fabryka wag. W Giebni mieści się główna siedziba i centrum logistyczne sieci Polskie Supermarkety Sp. z o.o. Rolnictwo jest również istotnym filarem lokalnej gospodarki. Szczególnie rozwinięta jest produkcja warzyw i owoców, koncentrująca się głównie w Rycerzewku i Kościelcu. W gminie działają również dwie renomowane szkółki drzew i krzewów, zaliczane do czołowych tego typu gospodarstw w regionie. Wysoka jakość rolniczej przestrzeni plasuje gminę w czołówce województwa pod względem walorów produkcyjnych.

3. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi jedno z bardziej popularnych i skuteczniejszych narzędzi analitycznych, znajdujących zastosowanie w różnorodnych mechanizmach planowania strategicznego. Jej nazwa to akronim angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), odnoszące się do czynników wewnętrznych oraz Opportunities (szanse) i Threats (zagrożenia) jako elementy związane z otoczeniem. Wszystkie one wskazują główne pola analizy, która prowadzi do zidentyfikowaniu wskazanych wyżej czterech grup czynników (zobacz rysunek 3). Podstawową korzyścią wynikającą z wdrożenia analizy jest korelacja szans i zagrożeń płynących z otoczenia z wewnętrznymi czynnikami badanej organizacji lub grupy, prowadząca

do wyboru rodzaju strategii sprzyjającej efektywnemu wykorzystaniu zasobów i niwelowaniu deficytów własnych. Ten właśnie model analityczny przyjęto do prowadzenia analizy, cele uwypuklenia istotnych danych o potencjale rozwojowym gminy oraz o jej słabościach, z jednoczesnym określeniem zewnętrznych szans i zagrożeń.

Rysunek 3: Analiza SWOT. Elementy kluczowe.

OBSZAR	ZNACZENIE	LOKALIZACJA
Strengths	Mocne strony, zalety, korzyści, pozytywy	ZASÓB WEWNĘTRZNY
Weaknesses	Słabe strony, wady, dysfunkcje, negatywy	
Opportunities	Szanse, korzystne trendy, możliwości	OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE
Threats	Zagrożenia, niekorzystne trendy, trudności	

źródło: opracowanie własne.

Warsztaty strategiczne związane m.in. z późniejszą realizacją analizy SWOT przeprowadzono w dniach 19, 21, 24, 25, 28 i 31 marca 2025 r., w podziale na trzy odrębne obszary (tj. społeczny, gospodarczy i przestrzenno-funkcjonalny), odrębnie dla czterech grup konsultacyjnych. Uzyskane wskazania, rekomendacje oraz analiza wyników różnorodnych ćwiczeń, w szczególności związanych z ustalaniem hierarchii ważności, pozwoliła przyporządkować określone (uśrednione dla grup konsultacyjnych: mieszkańcy, dzieci i młodzież, przedsiębiorcy i seniorzy) wagi do poszczególnych wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na rozwój wspólnoty samorządowej. Uzupełnieniem tego procesu były ponadto badania ankietowe ogólne (skierowane do wszystkich grup konsultacyjnych) oraz pogłębione – dla których grupę respondentów stanowili dzieci i młodzież, seniorzy oraz przedsiębiorcy. Zbiorcze wyniki tych działań zawiera tabela 1., wskazująca zestawienie potencjałów i deficytów związanych z Gminą Pakość i odnosząca się do czynników zewnętrznych.

Tabela 1. Analiza SWOT Gminy Pakość – zestawienie czynników.

SZANSE	ZAGROŻENIA
Wzrost popytu na certyfikowaną żywność lokalną i ekologiczną	Zjawisko migracji osób wkraczających w dorosłość, w kierunku dużych miast
Rosnące zainteresowanie turystyką jednodniową oraz wyjazdami typu slowhop, NEFAR	Bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych
Rozwój sieci drogowej (plany budowy obwodnicy w ciągu dróg 251 i 255)	Zubożenie społeczeństwa skutkujące zmianami w strukturze finansowania usług społecznych (kultura, sport itp.)
Lokalizacja w pobliżu miasta uzdrowskiego Inowrocław stanowi szansę na rozwój turystyki senioralnej (w tym pątniczej)	Zmiany kultury budowania relacji międzyludzkich, cyfryzacja i dehumanizacja życia społecznego
Utrzymywanie się tendencji dotyczącej podnoszenia poziomu wykształcenia i rozwoju kompetencji wśród mieszkańców	Brak perspektyw rozwoju dla działalności rolniczej, w kontekście problemu stepowienia
Dalszy wzrost gospodarczy, sprzyjający inwestycjom	Wzmożona konkurencja między podmiotami publicznymi i trzecim sektorem w dostępie do środków zewnętrznych, w tym unijnych
Wzrost zapotrzebowania na energię w kontekście zainteresowania wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Degradacja środowiska naturalnego poprzez intensywnie prowadzoną gospodarkę rolną w większościowym obszarze gminy, w szczególności degradacja wód
Rozwój edukacji ponadpodstawowej, szkolenia i placówek wspomagających edukację	Ryzyko skażenia środowiska w razie przedostania się do gleby substancji niebezpiecznych przechowywanych na Składowisku Odpadów w Giebni
Trend do uczestnictwa w różnorodnych aktywnościach oferowanych dla lokalnych	Lokalizacja w obszarze dużej koncentracji zakładów przemysłowych (pomiędzy

społeczności, w tym do integracji mieszkańców i wzrostu udziału w kulturze	Inowrocławiem, Janikowem i Barcinem (Piechcinem), cechującymi się wysokimi emisjami zanieczyszczeń powietrza
Przynależność gminy do różnych organizacji ponadlokalnych	
SŁABE STRONY	MOCNE STRONY
Niewystarczające przystosowanie obiektów do potrzeb OzN	Relatywnie szeroka oferta aktywizacji osób starszych
Bardzo niska aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców	Przyzwoity poziom usług komunalnych
Słaby dostęp do placówek służby zdrowia	Poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Niewystarczająca funkcjonalność budynków administracji publicznej	Wysoka estetyka gminy
Brak profesjonalnej bazy turystycznej i rekreacyjnej mogącej zatrzymać turystę	Dobra opieka nad dziećmi i porządnej jakości edukacja na poziomie podstawowym
Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży	Bogate dziedzictwo kulturowe (świeckie i sakralne)
Nieefektywne działania promocyjne w obszarze turystyki	Wysoki potencjał turystyczny, w tym dla uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, wodnej
Niska aktywność w zakresie działalności świetlic, w tym świetlic wiejskich	Dysponowanie terenami inwestycyjnymi przez gminę
Niezadowalający stan i dostępność infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	Wzrost dostępności oferty handlowo-usługowej zaspokajający potrzeby mieszkańców
Brak dróg krajowych na terenie gminy	Relatywnie dobry stan nawierzchni i bezpieczeństwo dróg lokalnych

Ujemny przyrost naturalny	Zadowalający stan instalacji elektrycznej, wodnej i kanalizacyjnej
Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji gminy	Wyższy niż przeciętny w województwie wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych gminy w przeliczeniu na mieszkańca
Wyludnianie się gminy, w szczególności odpływ młodych	Tradycje rolnicze i ogrodnicze oraz wysoka jakość produktów w tym obszarze, rozpoznawalna na branżowych rynkach
Ograniczenie sieci transportu zbiorowego, likwidacja kolejnych połączeń	
Mała aktywność samorządu w zakresie wsparcia przedsiębiorców (inkubacja, doradztwo, tworzenie i przyciąganie IOB)	
Niezadowalający dostęp do atrakcyjnych miejsc pracy, szczególnie dla kobiet	
Niska dostępność mieszkań, szczególnie mieszkań socjalnych i komunalnych w pożądanym lokalizacjach	
Ograniczone zasoby pracy	
Niezadowalający poziom działań proekologicznych gminy, z naciskiem na poprawę systemu gospodarowania odpadami	

źródło: opracowanie własne na podstawie wyników diagnozy i badań.

Biorąc pod uwagę wagi poszczególnych czynników dotyczących słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń dla funkcjonowania Gminy Pakość, możliwy jest wybór modelu strategii spośród następujących:

- agresywnym, zorientowanym na szybki rozwój i silną ekspansję w różnych dziedzinach działalności, adekwatną w przypadku przewagi silnych stron i szans oraz wysokiego poziomu interakcji między tymi elementami,
- konserwatywnym, ukierunkowanym na utrzymanie dotychczasowej pozycji, stosowanym w sytuacji, gdy występuje znaczna nierównowaga między zagrożeniami a silnymi stronami jednostki,
- defensywnym, zmierzającym do możliwie pełnej kompensacji deficytów, pozwalających przetrwać w sytuacji zaistnienia dużej liczby zagrożeń,
- konkurencyjnym, adekwatnym w sytuacji zdiagnozowania sporej ilości słabych stron przy jednoczesnej prognozie licznych szans płynących z otoczenia.

Uwzględniając zakres korelacji pomiędzy poszczególnymi czynnikami i rugując poszczególne czynniki pod względem ważności dla rozwoju pakoskiego samorządu, przyjęć należy, że przewaga słabych stron nad zagrożeniami i nieznaczna przewaga szans programuje rozwój gminy Pakość w powiązaniu ze strategią o charakterze konkurencyjnym.

4. WYNIKI ANALIZY RELACJI PONADLOKALNYCH

Dla uzyskania pełnego obrazu, w procesie tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026–2035 wykorzystano analizę relacji strategicznych, czyli nowoczesne narzędzie pozwalające spojrzeć na gminę w szerokim, ponadlokalnym kontekście – regionalnym, krajowym, a nawet międzynarodowym. Taka analiza umożliwia uwypuklenie powiązań, które wpływają na rozwój lokalny oraz precyzyjniejsze określenie celów strategicznych. Przyjęty model opiera się na czterech typach relacji zachodzących pomiędzy gminą a jej otoczeniem.

Relacje waloryzacji definiują korzystny przepływ wartości i zasobów z terenu gminy na zewnątrz. Są to działania, dzięki którym lokalne atuty zyskują znaczenie w szerszej skali, przynosząc gminie różnorodne korzyści: zarówno wymierne, jak i wizerunkowe. Relacje animacji mają charakter odwrotny – wskazują napływ czynników zewnętrznych (inwestycje, dotacje czy innowacje), zasilających lokalny rozwój i pobudzających aktywność społeczno-gospodarczą. Dwa pozostałe typy relacji stanowią zjawiska niekorzystne. Relacje supresji oznaczają niekorzystny wpływ różnorodnych czynników zewnętrznych, ograniczających rozwój, a nawet eliminujących lokalne wartości, natomiast relacje deprecjacji dotyczą odpływu gminnych zasobów na rzecz struktur ponadlokalnych, jaki odbywa się bez odpowiedniego ekwiwalentu w postaci korzyści stymulujących rozwój.

Aby skutecznie zarządzać tymi powiązaniem, strategia przyjmuje cztery zasadnicze sposoby pojmowania rozwoju lokalnego. Egzogeniczna użyteczność polega na wsparciu procesów służących nadawaniu lokalnym zasobom innowacyjnego

znaczenia w wymiarze ponadlokalnym, a następnie przekształcaniu ich w źródło rozwoju. Neoendogeniczna absorpcyjność to szeroko rozumiane świadome pozyskiwanie i adaptowanie dostrzeżonych zasobów (również kapitału i wiedzy) z zewnątrz, by zapewnić ich twórczą interakcję z lokalnym kontekstem. Protekcyjność to działania kierunkowane na ochronę lokalnych wartości i zasobów przed negatywnymi wpływami zewnętrznymi, zaś retencyjność koncentruje się wokół zatrzymywania w gminie jej kluczowych zasobów i ograniczaniu ich jednostronnego odpływu.

Strategia Gminy Pakość została opracowana tak, aby równocześnie wzmocnić relacje pozytywne i ograniczyć negatywne. Cele, priorytety i zadania mają umożliwić pełne wykorzystanie potencjału waloryzacji i animacji, a jednocześnie minimalizować skutki supresji i deprecjacji. Analiza obecnego stanu każdej z relacji, zestawiona z wizją docelową do roku 2035, stanowi fundament planu działań, którego realizacja ma zapewnić zrównoważony rozwój gminy w kontekście jej powiązań z otoczeniem ponadlokalnym.

Tabela 2: Relacje waloryzacji Gminy Pakość.

Strefa społeczna	Strategiczne, obecne relacje waloryzacji	Strategiczne, pożądane, dotychczasowe i nowe/zmodyfikowane relacje waloryzacji
	<p>a. okolicznościowe dostarczanie treści oraz usług kulturalnych o charakterze religijno-kulturowym, patriotycznym, historycznym i rozrywkowym (np. koncerty, jarmarki, pikniki, wydarzenia na Kalwarii Pakoskiej), o znaczeniu przede wszystkim lokalnym, okazjonalnie ponadlokalnym,</p> <p>b. sporadyczne dostarczanie głównie odbiorcom lokalnym i subregionalnym rozrywki i wrażeń o charakterze sportowym, w ramach wydarzeń sportowych realizowanych na terenie gminy Pakość – głównie</p>	<p>a. okolicznościowe, ale częstsze i bardziej różnorodne niż dotąd, dostarczanie treści oraz usług kulturalnych o charakterze religijno-kulturowym, patriotycznym, historycznym i rozrywkowym, kierowane do odbiorców regionalnych i ponadlokalnych,</p> <p>b. okolicznościowe, ale częstsze i bardziej różnorodne niż dotąd, dostarczanie rozrywki oraz wrażeń sportowych, skierowane do odbiorców lokalnych, subregionalnych i ponadlokalnych,</p>

	<p>regat żeglarskich na Jeziorze Mielno,</p> <p>c. sporadyczne i nieusystematyzowane upowszechnienie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego,</p> <p>d. świadczenie tradycyjnych usług edukacyjnych szkolnictwa na poziomie ponadpodstawowym w ograniczonym zakresie kierunków i o niskiej spójności z lokalną gospodarką, głównie na rzecz mieszkańców Gminy Pakość i gmin ościennych.</p>	<p>c. systematyczne i intensyfikowane ponadlokalne upowszechnianie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gminy z wykorzystaniem współczesnych kanałów komunikacji, wydarzeń promocyjnych i współpracy międzyinstytucjonalnej,</p> <p>d. świadczenie nowoczesnych, wielokierunkowych i zaawansowanych usług edukacyjnych doskonalących kompetencje i kwalifikacje w branżach pożądanym z punktu widzenia gminy.</p>
<p>Sfera gospodarcza</p>	<p>a. świadczenie przede wszystkim sezonowych usług turystyczno-rekreacyjnych, skierowanych zarówno do mieszkańców gminy, jak i turystów z okolicznych miejscowości, pełniących jedynie funkcję uzupełniającą, bez zdolności do przyciągania ruchu turystycznego bezpośrednio do Gminy Pakość,</p> <p>b. wytwarzanie standardowych produktów rolnych oraz prowadzenie powiązanych działalności, takich jak produkcja miodów, działalność olejarnicza i szkółkarstwo drzew i krzewów, ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb rynku lokalnego i regionalnego,</p> <p>c. intensywne pozyskiwanie surowca naturalnego</p>	<p>a. coraz bardziej zorganizowane i ukierunkowane na potrzeby odbiorców zewnętrznych świadczenie usług turystyczno-rekreacyjnych, powiązanych z ofertą jednodniową oraz wyjazdami typu slowhop i NEFAR,</p> <p>b. rozwijanie lokalnej produkcji rolnej i przetwórstwa (miodów, olejów, szkółkarstwa) w kierunku tworzenia wyróżniających się produktów dla rynku lokalnego, regionalnego i wybranych kanałów ponadlokalnych,</p> <p>c. rozszerzanie i racjonalizacja eksploatacji lokalnych surowców (kruszyw, wapienia) z myślą o stabilnym zaopatrzeniu regionalnego przemysłu oraz generowaniu korzyści dla gminy poprzez tworzenie miejsc pracy,</p>

	<p>(m.in. kruszyw, wapienia) na rzecz regionalnego przemysłu,</p> <p>d. wytwarzanie i świadczenie zróżnicowanych, dominowanych przez branżę budowlaną, tekstylną, opakowaniową i transportową produktów i usług przemysłowych, głównie na rzecz krajowego, a częściowo także międzynarodowego otoczenia.</p>	<p>wpływy podatkowe i rozwój usług okołogórniczych,</p> <p>d. produkcja i świadczenie różnorodnych usług przemysłowych, z przewagą branż budowlanej, tekstylnej, opakowaniowej i transportowej, głównie na rynek krajowy, częściowo międzynarodowy,</p> <p>e. poszerzenie dostępności transportowej regionu poprzez m.in. budowę obwodnicy w ciągu dróg wojewódzkich nr 251 i 255, która ma na celu usprawnienie ruchu tranzytowego, odciążenie centrum miasta oraz poprawę bezpieczeństwa i dostępności transportowej regionu,</p> <p>f. poszerzone, ukierunkowane na ponadlokalnych odbiorców, w tym turystów odwiedzających gminę, wytwarzanie zróżnicowanych produktów rzemieślniczych i rękodzielniczych, bazujących na lokalnej kulturze, historii i tradycjach – także przemysłowych.</p>
--	--	--

źródło: opracowanie własne.

Tabela 3: Relacje animacji Gminy Pakość.

Strefa społeczna	Strategiczne, obecne relacje animacji	Strategiczne, pożądane, dotychczasowe i nowe/zmodyfikowane relacje animacji
	a. ustawowo określone, regularne przepływy środków finansowych z instytucji	a. ustawowo określone, regularne przepływy środków finansowych z instytucji

	<p>centralnych (takich jak budżet państwa, NFZ czy ZUS) do lokalnych podmiotów sektora publicznego, przeznaczone na realizację zadań publicznych,</p> <p>b. finansowe wsparcie z funduszy europejskich, krajowych i innych programów pomocowych, przyznawane nie tylko gminie oraz jej jednostkom i spółkom, ale także organizacjom pozarządowym w celu wdrażania inwestycji infrastrukturalnych i realizacji zadań o charakterze społecznym,</p> <p>c. napływ wiedzy, informacji i innowacji do instytucji, przedsiębiorstw i organizacji oraz gospodarstw domowych.</p>	<p>centralnych (takich jak budżet państwa, NFZ czy ZUS) do lokalnych podmiotów sektora publicznego, przeznaczone na realizację zadań publicznych,</p> <p>b. środki z funduszy unijnych, krajowych i innych programów pomocowych przyznawane gminie oraz jej jednostkom i spółkom, przede wszystkim na realizację zadań społecznych, inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, rozwój edukacji i kwalifikacji mieszkańców oraz doskonalenie kompetencji pracowników samorządowych i rozbudowę technicznego zaplecza zarządzania rozwojem lokalnym,</p> <p>c. wielowymiarowy i intensywny napływ wiedzy, doświadczeń, dobrych praktyk i innowacji do instytucji, przedsiębiorstw i organizacji oraz gospodarstw domowych – szczególnie w obszarach nowoczesnej administracji, wsparcia przedsiębiorczości, pozyskiwania inwestorów, rozwoju funkcji turystycznych, usług społecznych, edukacji, bezpieczeństwa, kultury, ochrony środowiska, infrastruktury, technologii cyfrowych, telepracy,</p> <p>d. napływ ponadlokalnych usług komunikacyjnych łączących gminę z regionalnym i krajowym otoczeniem.</p>
--	---	---

<p>Strefa gospodarcza</p>	<p>a. niskie nakłady inwestycyjne inwestorów zewnętrznych głównie z branż przemysłowych, i częściowo handlowych,</p> <p>b. umiarkowany napływ środków pomocowych pochodzących z funduszy unijnych i krajowych do lokalnych podmiotów gospodarczych.</p>	<p>a. intensywne nakłady inwestycyjne inwestorów zewnętrznych z branż przemysłowych, handlowych, usługowych, logistycznych i innych,</p> <p>b. intensywny napływ środków pomocowych, pochodzących z funduszy unijnych, krajowych i innych, w tym w szczególności służących modernizacji kapitału produkcyjnego, wzrostowi innowacyjności i wzbogacaniu kapitału ludzkiego, pochodzących z funduszy unijnych do lokalnych podmiotów gospodarczych,</p> <p>c. intensywny napływ wiedzy i kompetencji zawodowych do mieszkańców gminy.</p>
<p>Strefa przestrzenno-środowiskowa</p>	<p>a. ograniczony napływ środków finansowych z funduszy unijnych, krajowych i innych pomocowych do samorządu gminy oraz jego jednostek i spółek na realizację zadań proekologicznych.</p>	<p>a. adekwatny do potrzeb środowiskowych napływ środków finansowych z funduszy unijnych, krajowych i innych pomocowych do samorządu gminy oraz jego jednostek i spółek na realizację zadań proekologicznych.</p>

źródło: opracowanie własne.

Tabela 4: Relacje supresji Gminy Pakość.

Strefa społeczna	Strategiczne, obecne relacje supresji	Przyszły, możliwy do osiągnięcia stan relacji supresji
	<p>a. upowszechnianie się na terenie gminy wzorców postaw przenoszonych z ponadlokalnego otoczenia, charakteryzujących się roszczeniowością, biernością obywatelską, niskim poziomem zaufania społecznego i nastawieniem konsumpcyjnym, skutkujących wzrostem zachowań takich jak obojętność wobec spraw wspólnych, instrumentalne traktowanie prawa czy unikanie odpowiedzialności społecznej,</p> <p>b. napływ i przejmowanie przez mieszkańców ponadlokalnych wzorców relacji międzyludzkich opartych na powierzchowności, indywidualizmie i komunikacji cyfrowej, prowadzących do ograniczania bezpośrednich więzi społecznych, osłabienia empatii oraz postępującej dehumanizacji życia wspólnotowego,</p> <p>c. nadmierna standaryzacja instrumentów zarządzania rozwojem lokalnym ograniczająca oddziaływanie samorządu gminnego w zakresie wsparcia przedsiębiorców, świadczenia usług komunalnych, zamówień</p>	<p>a. napływ negatywnych, ponadlokalnych postaw i wzorców życiowych pozostaje poza bezpośrednim wpływem władz gminy, jednak ich oddziaływanie może – i powinno – być ograniczane poprzez lokalne działania wspierające rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. Kluczową rolę odgrywa tu edukacja obywatelska, kulturowa i ekologiczna, kształtowanie postaw przedsiębiorczych, integracja społeczna oraz aktywizacja mieszkańców do udziału w życiu publicznym,</p> <p>b. napływ ponadlokalnych wzorców osobowych i kultury masowej, choć naturalny i nieunikniony, nie powinien prowadzić do zaniku unikalnych wartości kulturowych i tożsamości lokalnej. Dlatego kluczowe jest ich aktywne pielęgnowanie – poprzez rozwój kapitału społecznego i ludzkiego, szczególnie w obszarze edukacji obywatelskiej i historycznej, wspieranie twórczości kulturalnej, ochronę, rewitalizację i udostępnianie dziedzictwa kulturowego,</p>

	<p>publicznych, tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych, gospodarki budżetowej i innych.</p>	<p>c. z uwagi na brak kompetencji władz gminy w obszarze tworzenia regulacji prawnych dla instrumentów zarządzania rozwojem lokalnym możliwy do osiągnięcia jest jedynie współdziałanie w inicjatywach prawotwórczych i rozwój współpracy samorządowej w tym obszarze.</p>
<p>Strefa gospodarcza</p>	<p>a. wzrost presji konkurencyjnej na lokalne przedsiębiorstwa ze strony większych podmiotów regionalnych i ogólnopolskich oferujących produkty i usługi zastępcze o szerszym zasięgu i niższych kosztach dystrybucji,</p> <p>b. niewystarczająca aktywność samorządu lokalnego w zakresie wspierania przedsiębiorczości, obejmująca deficyty szczególnie w obszarach inkubacji inicjatyw gospodarczych, doradztwa biznesowego, pozyskiwania i tworzenia instytucji otoczenia biznesu oraz budowania trwałych relacji z sektorem MŚP.</p>	<p>a. ograniczona presja konkurencyjna na lokalnych przedsiębiorców ze strony większych podmiotów regionalnych i krajowych, możliwa do dalszego łagodzenia dzięki aktywnemu wsparciu samorządu – poprzez zapewnienie dobrej infrastruktury technicznej, działania osłonowe w sytuacjach kryzysowych, promocję lokalnej oferty, zrównoważony rynek pracy oraz rozwój współpracy sieciowej i klastrowej,</p> <p>b. zwiększenie aktywności samorządu w zakresie wspierania przedsiębiorczości – szczególnie przez rozwój usług doradczych i inkubacyjnych, tworzenie i przyciąganie instytucji otoczenia biznesu, a także budowanie trwałych i partnerskich relacji z sektorem MŚP, co pozwoli na lepsze wykorzystanie lokalnego potencjału gospodarczego.</p>

<p>Strefa przestrzenno-środowiskowa</p>	<p>a. lokalizacja w obszarze koncentracji zakładów przemysłowych (Inowrocław, Janikowo, Barcin/Piechcin) skutkująca pogorszeniem jakości powietrza, zwiększoną presją środowiskową, ograniczeniem atrakcyjności osiedleńczej oraz supresją rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych i prozdrowotnych,</p> <p>b. wzrastające natężenie ruchu drogowego, zwłaszcza pojazdów ciężarowych, w ciągach dróg wojewódzkich i powiatowych, skutkujące hałasem oddziałującym na przyległą zabudowę oraz okresowym wzrostem jego natężenia przy drogach osiedlowych i dojazdowych.</p>	<p>a. ograniczone uciążliwości środowiskowe wynikające z lokalizacji gminy w sąsiedztwie obszarów koncentracji przemysłu (Inowrocław, Janikowo, Barcin/Piechcin) mogą być łagodzone poprzez działania prewencyjne w zakresie ochrony powietrza, planowania przestrzennego oraz rozwój zielonej infrastruktury i funkcji prozdrowotnych. Jednocześnie, w kontekście potencjalnego kryzysu zatrudnieniowego w Janikowie, istnieje ryzyko odwrócenia dotychczasowej relacji funkcjonalnej między Janikowem a Pakością,</p> <p>b. ograniczone uciążliwości społeczne związane ze wzrastającym natężeniem ruchu drogowego, w tym ciężarowego, w ciągach dróg wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez gminę, możliwe do łagodzenia poprzez wdrażanie rozwiązań obwodowych, izolacyjnych i organizacyjnych oraz działania edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa i kultury transportu.</p>
--	--	--

źródło: opracowanie własne.

Tabela 5: Relacje deprecjacji Gminy Pakość.

Strefa społeczna	Strategiczne, obecne relacje deprecjacji	Przyszły, możliwy do osiągnięcia stan relacji deprecjacji
	<p>a. utrata lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego na rzecz otoczenia ponadlokalnego w wyniku migracji zarobkowej mieszkańców, zwłaszcza osób młodych, wykształconych, aktywnych obywatelsko, zaangażowanych w działalność wolontariacką, kulturalną oraz sportowo-rekreacyjną, co osłabia lokalny potencjał rozwoju społecznego,</p> <p>b. ograniczony tranzytowy ruch pasażerski obejmuje głównie połączenia autobusowe do Inowrocławia i Barcina, z nielicznymi kursami do Janikowa, Żnina i Mogilna w dni powszednie,</p> <p>c. poważne konsekwencje wizerunkowe dla Gminy Pakość związane ze składowiskiem w Giebni. Nielegalne działania skutkujące jego całkowitym wypełnieniem oraz gigantyczne koszty likwidacji podważają zaufanie mieszkańców i partnerów zewnętrznych. Problem ten negatywnie oddziałuje na odbiór gminy jako miejsca bezpiecznego i odpowiedzialnego środowiskowo, co w dłuższej perspektywie może przełożyć się na mniejsze</p>	<p>a. zatrzymanie i wzrost lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego: dzięki stworzeniu atrakcyjnych warunków życia i rozwoju osobistego w gminie, w tym oferty edukacyjnej, kulturalnej, sportowej i wolontariackiej, następuje zatrzymanie młodych, wykształconych i aktywnych mieszkańców. Wzrasta zaangażowanie obywatelskie, a lokalne inicjatywy społeczne i kulturalne zyskują na sile, wzmacniając potencjał rozwoju społecznego i integracji mieszkańców,</p> <p>b. odbudowa i rozwój usług komunikacji publicznej, która wzmocni mobilność mieszkańców, ułatwiając im dojazdy do pracy, edukacji oraz usług, a w konsekwencji sprzyjać będzie integracji z otoczeniem ponadlokalnym,</p> <p>c. odbudowa zaufania społecznego i wizerunku Gminy Pakość poprzez wdrożenie transparentnego i skutecznego nadzoru właścicielskiego nad podmiotami zajmującymi się gospodarką odpadami. Równolegle wzmacniana będzie komunikacja z</p>

	<p>zainteresowanie inwestorów oraz trudności w budowaniu pozytywnego wizerunku regionu.</p>	<p>mieszkańcami oraz partnerami zewnętrznymi, tak aby podkreślić, że gmina podejmuje zdecydowane działania na rzecz ochrony środowiska i bezpieczeństwa. Takie podejście pozwoli poprawić postrzeganie gminy jako wiarygodnego i odpowiedzialnego miejsca do życia i inwestowania.</p>
<p>Strefa gospodarcza</p>	<p>a. utrata lokalnych zasobów ludzkich, społecznych i materialnych – kluczowych z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności i trwałości lokalnych wspólnot – na rzecz otoczenia ponadlokalnego, w wyniku migracji zarobkowej, w szczególności młodych, wykształconych, przedsiębiorczych i aktywnych mieszkańców Gminy Pakość,</p> <p>b. ograniczona dostępność profesjonalnej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, uniemożliwiająca efektywne zatrzymanie odwiedzających na dłuższy czas.</p>	<p>a. zatrzymanie i wzrost lokalnych zasobów ludzkich, społecznych oraz materialnych, które są kluczowe dla rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności i trwałości lokalnych wspólnot,</p> <p>b. poprawa dostępności i jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, co umożliwi efektywne zatrzymanie odwiedzających na dłuższy czas.</p>
<p>Strefa przestrzenno-środowiskowa</p>	<p>a. utrata lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego, niezwykle istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska i propagowania idei zrównoważonego rozwoju, na rzecz otoczenia ponadlokalnego, wskutek</p>	<p>a. zatrzymanie i wzrost lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego, zwłaszcza osób młodych, wykształconych oraz zaangażowanych środowiskowo, promujących rozwiązania proekologiczne i</p>

	<p>zarobkowej migracji mieszkańców – w szczególności osób młodych, wykształconych, środowiskowo zaangażowanych, promujących rozwiązania proekologiczne, chroniących lokalne zasoby przyrodnicze i aktywizujących innych w tym zakresie,</p> <p>b. utrata jakości środowiska naturalnego, zwłaszcza gleby i wód gruntowych, spowodowana ryzykiem przenikania substancji niebezpiecznych z nieodpowiednio zabezpieczonego Składowiska Odpadów Komunalnych w miejscowości Giebnia, zagrażająca zdrowiu mieszkańców oraz bioróżnorodności lokalnych ekosystemów.</p>	<p>chroniących lokalne zasoby przyrodnicze, co przyczyni się do wzmocnienia działań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju,</p> <p>b. ograniczenie negatywnego wpływu składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Giebnia poprzez poprawę zabezpieczeń, co zmniejszy ryzyko skażenia gleby i wód gruntowych, zapewniając ochronę zdrowia mieszkańców oraz zachowanie bioróżnorodności lokalnych ekosystemów.</p>
--	--	---

źródło: opracowanie własne.

5. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

Stosownie do zapisów art. 10e ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, przygotowanej na potrzeby tej strategii. Niniejsze wnioski zostały opracowane w oparciu o analizę ilościową i jakościową trzech kluczowych sfer rozwojowych gminy, analizę strategicznych powiązań ponadlokalnych gminy oraz wyniki badań ankietowych. Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Pakość stanowi odrębne dokumenty.

5.1. STREFA SPOŁECZNA

Gminę Pakość od lat cechują te same wyzwania demograficzne – malejąca liczba mieszkańców, niewielka przewaga kobiet w strukturze płci oraz postępujące starzenie się społeczeństwa. Populacja Gminy Pakość spadła z 9 668 mieszkańców w 2018 roku do 9 021 osób w 2024 roku. Należy jednak podkreślić, że jest to proces spójny z obserwowanymi na poziomie krajowym trendami demograficznymi. Wśród wielu wyzwań, z jakimi mierzą się samorządy, to właśnie zmiany demograficzne mają najdalej idące skutki – wpływając na rozwój społeczny, gospodarczy i organizację usług publicznych na poziomie lokalnym.

Negatywne zjawiska widoczne są również w migracjach – saldo migracji było przez większość okresu ujemne, wskazując na większy odpływ mieszkańców niż napływ. Największy odpływ odnotowano w 2022 roku, a w 2024 nastąpiła niewielka poprawa, która jednak nie zrekompensowała strat. Wśród aspektów pozytywnych należy wyróżnić minimalny lub zerowy poziom emigracji zagranicznej z obszaru Gminy Pakość. Z perspektywy dalszego rozwoju Gminy warto podkreślić jej korzystne położenie w bliskim sąsiedztwie Inowrocławia oraz Bydgoszczy, co może stanowić atrakcyjną alternatywę dla osób poszukujących dogodnego miejsca do życia. Stworzenie odpowiednich warunków do osiedlania się, szczególnie dla młodych rodzin, jest kluczowe, by zahamować niekorzystne trendy demograficzne i przyczynić się do trwałego ożywienia lokalnej społeczności.

Różnica procentowa między mieszkańcami miasta Pakość, a terenów wiejskich nie jest znacząca, dlatego struktura demograficzna gminy wskazuje na konieczność prowadzenia zróżnicowanej polityki rozwoju, uwzględniającej oba te obszary – ponad 54% mieszkańców mieszka w mieście, a około 46% na terenach wiejskich. Należy jednak podkreślić, że znaczna część miejscowości wiejskich to niewielkie wsie, które nie dysponują wystarczającym potencjałem demograficznym i infrastrukturalnym, by sprzyjać dynamicznemu rozwojowi przedsiębiorczości i usług. W zakresie miejscowości wiejskich najwyższą liczbą mieszkańców charakteryzują się Kościelec, Rybitwy oraz Radłowo, natomiast Wojdał i Mielno zaliczane są do miejscowości o najniższym stopniu zaludnienia.

Mieszkańcy Gminy Pakość mają zapewniony dostęp do kultury dzięki instytucjom funkcjonującym na terenie miasta, tj. Ośrodek Kultury i Turystyki w Pakości oraz Biblioteka Publiczna w Pakości. Obie placówki realizowały szeroką ofertę wydarzeń, warsztatów i zajęć, odpowiadając na potrzeby różnych grup wiekowych – od dzieci po seniorów. Ośrodek Kultury i Turystyki w Pakości, oprócz prowadzenia stałych sekcji i zespołów organizował wydarzenia takie jak Dni Pakości, Piknik Świętojański dla seniorów, rajdy rowerowe czy Jarmarki Pakoskie. Z kolei Biblioteka Publiczna w Pakości rozwijała ofertę kulturalno-edukacyjną, m.in. poprzez spotkania autorskie, lekcje biblioteczne czy akcję „Cała Polska czyta dzieciom”. Zebrane dane z warsztatów i badań ankietowych sugerują, że pomimo licznych wydarzeń w Gminie,

znaczna część mieszkańców często dowiaduje się o nich z opóźnieniem. W związku z tym zasadne jest wprowadzenie bardziej efektywnych i zróżnicowanych kanałów komunikacji, które uwzględnią różne potrzeby odbiorców, zwłaszcza osób starszych, niekorzystających z narzędzi cyfrowych. Dzięki temu informacje będą docierać terminowo i do szerszego grona mieszkańców, co zwiększy ich udział i zaangażowanie w życie gminy.

Nieznaczną rolę w życiu kulturalnym Gminy pełni również sieć organizacji pozarządowych. Gmina Pakość nawiązuje i utrzymuje współpracę z sąsiednimi gminami oraz powiatami na różnych obszarach. Przykładem jest członkostwo w Związku Miast i Gmin Nadnoteckich, który koncentruje się na ochronie i rozwoju terenów nadrzecznych Noteci. Ponadto gmina aktywnie działa w Stowarzyszeniu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Inowrocławskiego, które planuje m.in. budowę ścieżek rowerowych łączących Pakość z Inowrocławiem. Istotną rolę odgrywa również Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli, wspierająca lokalne inicjatywy społeczne i gospodarcze poprzez rozwój przedsiębiorczości oraz animację społeczną.

W zakresie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej Gmina dysponuje zróżnicowanym zapleczem, obejmującym stadion miejski, liczne boiska i sale sportowe, a także place zabaw, skatepark, siłownie plenerowe, przystań żeglarską oraz strzelnicę. Obiekty są zlokalizowane zarówno w Pakości, jak i w sołectwach, co sprzyja równemu dostępowi mieszkańców do aktywności fizycznej. Mimo to, zdecydowana większość respondentów opowiada się za dalszymi inwestycjami, ze szczególnym naciskiem na poprawę stanu technicznego istniejących placów zabaw oraz budowę nowych obiektów rekreacyjnych. Szczególnie ważne jest uwzględnienie powtarzającego się postulatu dzieci i młodzieży odnośnie modernizacji sali gimnastycznej w miejscowości Kościelec.

W Gminie Pakość piłka nożna cieszy się szczególną popularnością, o czym świadczy zarówno liczba dostępnych boisk, jak i fakt, że dwa z trzech działających tu klubów sportowych koncentrują się właśnie na tej dyscyplinie. Stanowi to istotny potencjał, który warto wykorzystać w dalszych działaniach na rzecz wsparcia i rozwoju aktywności sportowej w gminie. Jednocześnie konieczne jest promowanie alternatywnych form sportu, w tym strzelectwa i sportów wodnych, co pozwoli na zwiększenie różnorodności oferty sportowo-rekreacyjnej gminy.

Gmina Pakość pełni funkcję organu prowadzącego dla czterech placówek oświatowych, tj. jednego publicznego przedszkola, dwóch szkół podstawowych oraz jednej jednostki w zespole placówek oświatowych. W 2023 roku do niniejszych placówek uczęszczało 829 uczniów, co oznacza spadek o około 19 % w porównaniu do 2018 roku, kiedy liczba ta wynosiła 1026. Jednocześnie ofertę oświatową uzupełnia obecność niepublicznych i ponadpodstawowych jednostek edukacyjnych na terenie Gminy. Należą do nich: niepubliczne przedszkole z oddziałami integracyjnymi Hop Siup, niepubliczny żłobek i przedszkole specjalne Gucio oraz Zespół Szkół im. Jana

Pawła II w Kościelcu. Warto podkreślić, że w bliskim sąsiedztwie Gminy Pakość – w Inowrocławiu, będącym siedzibą powiatu – dostępna jest szeroka oferta usług o charakterze zarówno podstawowym, jak i ponadpodstawowym. Choć ich wykorzystanie wiąże się z koniecznością dojazdów, istotnym atutem gminy jest bliskość takiego zaplecza. Z kolei w 2024 roku Gmina Pakość pozyskała środki finansowe na budowę pierwszego publicznego żłobka na swoim terenie.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonego w 2023 roku w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Pakość kształtowały się na poziomie zbliżonym do średnich wyników zarówno w skali kraju, jak i powiatu. Świadczy to o utrzymaniu odpowiedniego standardu nauczania oraz skuteczności pracy dydaktycznej placówek oświatowych na terenie gminy, co znajduje potwierdzenie w zadowoleniu większości ankietowanych dzieci i młodzieży z dostępności i poziomu nauczania w szkołach. Sygnalizowane są natomiast istotne braki w wyposażeniu oraz infrastrukturze edukacyjnej, a także konieczność rozwoju i uatrakcyjnienia oferty zajęć pozalekcyjnych, które obecnie nie spełniają oczekiwań uczniów. Podczas warsztatów zidentyfikowano również potrzebę ujednoczenia lub wydłużenia czasu pracy świetlic w szkołach podstawowych. W trakcie warsztatów z mieszkańcami podkreślano, że zwiększenie godzin otwarcia świetlic stanowi istotne wsparcie dla pracujących rodziców. Często jest to także czynnik decydujący o wyborze placówki, do której zostanie zapisane dziecko.

Na terenie Gminy Pakość funkcjonuje jeden niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. Natomiast brak szpitala sprawia, że mieszkańcy w przypadku poważniejszych schorzeń lub hospitalizacji korzystają głównie z placówek w Inowrocławiu, a także w innych miastach regionu. Respondenci, w szczególności osoby starsze, wskazują poprawę dostępu i jakości usług zdrowotnych jako jedno z kluczowych zadań do realizacji.

Działania w obszarze polityki społecznej są na terenie Gminy Pakość prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 706 rodzin. Do głównych problemów społecznych Gminy Pakość należą: niskie kompetencje wychowawcze rodziców, ubóstwo i bezdomność, trudności osób z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi, zagrożenie wykluczeniem osób z zaburzeniami psychicznymi, długotrwałe bezrobocie, niekorzystne trendy demograficzne, przemoc (domowa, rówieśnicza, cyberprzemoc), uzależnienia (alkohol, papierosy, narkotyki, hazard, zachowania behawioralne), przestępczość oraz niska aktywność społeczna i zawodowa w obszarach zdegradowanych. W strukturach ośrodka funkcjonują również placówki wsparcia, takie jak Dzienny Dom „Senior+” oraz Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne. Według wyników przeprowadzonej ankiety wynika, że blisko 40% seniorów deklaruje pełną samodzielność, ale prawie 23% potrzebuje regularnej pomocy. Co więcej, prawie połowa seniorów nie zna lub nie korzysta z usług wsparcia i transportu, co ogranicza ich samodzielność. Proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Pakość jest już widoczny i – zgodnie z obserwowanymi trendami demograficznymi – będzie się pogłębiał w kolejnych latach. W strategii

powinno się zatem uwzględnić działania ukierunkowane na poprawę jakości życia osób starszych, w szczególności poprzez eliminowanie barier utrudniających im codzienne funkcjonowanie. Ankietowani seniorzy jako główne przyczyny niskiej aktywności społecznej wskazali trudności w poruszaniu się, ograniczony dostęp do informacji, stan zdrowia oraz ograniczenia finansowe.

W strukturze lokalnych działań profilaktycznych i w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom istotną rolę odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działająca na szczeblu samorządowym. Na terenie gminy funkcjonuje jeden Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Z analizy ponadlokalnych relacji strategicznych wynika, że Gmina powinna konsekwentnie utrzymywać partnerstwa z sąsiednimi ośrodkami miejskimi, takimi jak Inowrocław i Janikowo, szczególnie w obszarach kluczowych inwestycji infrastrukturalnych związanych z edukacją oraz ochroną zdrowia. Współpraca ta ma na celu nie tylko optymalizację wykorzystania zasobów, lecz także podniesienie jakości i dostępności usług publicznych dla mieszkańców, co przyczyni się do zrównoważonego rozwoju całego regionu.

W kontekście wzmocnienia partycypacji społecznej zasadne wydaje się powołanie w Gminie Pakość Młodzieżowej Rady Gminy oraz Rady Seniorów. Tego rodzaju ciała doradcze nie tylko wspierają integrację międzypokoleniową, ale także umożliwiają mieszkańcom realny wpływ na decyzje samorządowe. Ankieta wykazała, że młodzież wyraża gotowość do angażowania się w sprawy lokalne i oczekuje większego udziału w kształtowaniu swojej najbliższej rzeczywistości. Wśród osób starszych postawy były bardziej zróżnicowane – choć większość seniorów nie przejawia aktywności społecznej, to ponad jedna trzecia respondentów deklarowała chęć zaangażowania przy odpowiednim wsparciu organizacyjnym i informacyjnym ze strony gminy.

5.2. STREFA GOSPODARCZA

Gospodarka Gminy Pakość charakteryzuje się przewagą drobnej przedsiębiorczości, która stanowi istotny element lokalnego życia gospodarczego. Znaczna część dużych przedsiębiorstw zlokalizowana jest w sąsiednich miejscowościach, takich jak Barcin czy Janikowo, do których mieszkańcy Pakości często dojeżdżają podejmując zatrudnienie. Aktywność gospodarcza koncentruje się przede wszystkim w mieście Pakość, z liczbą rejestracji od 86 do 127 rocznie. Wśród wsi gminy szczególną aktywnością wyróżniają się Kościelec, Rybitwy oraz Łącko, natomiast w miejscowościach takich jak Mielno czy Rycerzewo poziom aktywności jest znikomy lub przyjmuje wartość zero. Rynek pracy cechuje wysoki poziom bierności zawodowej wśród kobiet w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Znaczna część młodych osób, która wzięła udział w badaniu ankietowym, nie jest przekonana co do możliwości rozwoju zawodowego na terenie gminy. Strategia powinna zatem przewidywać rozwój programów praktyk, kursów zawodowych oraz współpracę szkół z lokalnymi przedsiębiorstwami. Takie działania pozwolą na lepsze przygotowanie młodzieży do wymogów rynku pracy, zwiększając ich szanse na znalezienie satysfakcjonującego i stabilnego zatrudnienia w gminie, co jednocześnie przyczyni się do wzmocnienia lokalnej gospodarki oraz przeciwdziałać będzie odpływowi wykwalifikowanych kadr.

Miasto Pakość, będące istotnym ośrodkiem mieszkalnym, administracyjnym, usługowym i przemysłowym, zyskuje rosnące znaczenie jako atrakcyjny cel turystyczny, głównie dzięki Kalwarii Pakoskiej oraz położeniu na historycznym Szlaku Piastowskim. W pytaniu otwartym dotyczącym mocnych stron gminy, respondenci najczęściej wskazywali Kalwarię jako element, z którego gmina może być szczególnie dumna. Warto dodać, że jest to druga najstarsza kalwaria w Polsce i wraz z zabytkowym klasztorem oraz kościołem pw. św. Bonawentury, stanowią nie tylko cenne dziedzictwo historyczne, lecz również niewykorzystany w pełni potencjał rozwoju turystyki religijnej. Przy odpowiednio ukierunkowanej promocji oraz inwestycjach w niezbędną infrastrukturę towarzyszącą, taką jak parkingi, punkty informacji turystycznej czy zaplecze gastronomiczne, gmina ma szansę stać się atrakcyjnym celem pielgrzymek i turystyki krajowej.

Na terenie gminy funkcjonuje ponad 400 podmiotów gospodarczych, reprezentujących przede wszystkim branżę transportową, budowlaną, handlową i prowadzonych głównie przez osoby w wieku 40–49 lat. Jedną z mocnych stron gospodarczych Gminy Pakość jest wyspecjalizowane rolnictwo oraz działalność szkółek roślin ozdobnych i sadowniczych, które zdobyły renomę na poziomie wojewódzkim. Dodatkowo, zauważalne miejsce w lokalnej gospodarce zajmują olejarnie i działalność pszczelarska. Istotnym sektorem jest również przemysł surowcowy, obejmujący wydobycie piasków i żwirów, szczególnie w obrębie złoża „Barcin–Piechcin–Pakość”, co uzupełnia i dywersyfikuje strukturę gospodarczą gminy.

W wyznaczaniu kierunków rozwoju gospodarki gminy istotne jest uwzględnienie opinii przedsiębiorców, którzy wysoko ocenili dostęp do sieci wodociągowej i energetycznej. Natomiast wiele zastrzeżeń zgłaszają w zakresie wsparcia doradczego oraz dostępności powierzchni biurowych i magazynowych. W postulatach w pytaniach otwartych dominują propozycje ulg podatkowych, dotacji oraz uproszczenia procedur administracyjnych. Podkreślają także potrzebę bezpłatnych szkoleń, konsultacji i platform wymiany wiedzy oraz aktywnej promocji lokalnego biznesu poprzez targi, spotkania branżowe i wspólne działania marketingowe.

Strategia rozwoju gospodarczego powinna być ukierunkowana na pozyskiwanie przedsiębiorstw z sąsiednich powiatów poprzez tworzenie sprzyjających warunków inwestycyjnych, w tym korzystnych regulacji podatkowych, systematyczną promocję lokalnych podmiotów gospodarczych oraz rozwój instytucji otoczenia biznesu.

Szczególne znaczenie przypisuje się wsparciu inicjatyw związanych z inkubacją przedsiębiorczości, realizowanych w sąsiednich miejscowościach, które odgrywają kluczową rolę w budowaniu regionalnego potencjału ekonomicznego.

Na terenie Gminy Pakość działał Stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Giebnia, który przyjmował odpady z gospodarstw domowych w ramach uiszczanej przez mieszkańców opłaty. Ponadto na obszarze miasta i sołectw funkcjonowało 39 punktów typu miniPSZOK. Mieszkańcy gminy w badaniach ankietowanych wyrażają potrzebę wzmocnienia działań proekologicznych, ze szczególnym naciskiem na poprawę systemu gospodarowania odpadami oraz regularne utrzymanie czystości i porządku na terenach zielonych.

W zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych Gmina Pakość wykazała się skutecznością w realizacji projektów współfinansowanych z funduszy unijnych, zarówno w perspektywie 2014–2020, jak i 2021–2027. Wśród największych projektów znalazły się: budowa nowego przedszkola, modernizacja sieci kanalizacyjnej, zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni w Dziarnowie czy „Cyberbezpieczny samorząd”.

Sektor turystyki i usług rozwija się powoli. Na terenie Gminy Pakość funkcjonuje zaledwie kilka obiektów gastronomicznych i noclegowych, więc oferta w tym zakresie pozostaje stosunkowo ograniczona. Baza gastronomiczna obejmuje kilka restauracji, sal bankietowych oraz punktów szybkiej obsługi. Liczba i zakres działania tych podmiotów, w połączeniu z ograniczoną ofertą kulturalno-rekreacyjną powodują trudności z przyciągnięciem turystów. Konieczne są sprawne działania zmierzające do rozwoju turystyki i kultury. Znaczna część respondentów, w tym zarówno dzieci i młodzież, jak i dorośli, jest zdania, że w gminie brakuje odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej młodzieży aktywne i wartościowe spędzanie czasu wolnego. W związku z tym, w przyszłych działaniach strategicznych warto uwzględnić rozwój przestrzeni przyjaznych młodzieży, tym bardziej, że obecnie jednym z nielicznych miejsc dedykowanych młodzieży jest kawiarenka przyklasztorna.

W ramach systemu instytucjonalnego wspierającego rozwój turystyki, w Pakości funkcjonuje Centrum Informacji Turystycznej. Warto jednak zaznaczyć, że potencjał informacyjny i promocyjny tego miejsca wciąż pozostaje w dużej mierze niewykorzystany. Mieszkańcy zwracają przede wszystkim uwagę na znikomą ofertę upominków promujących gminę. Warto rozważyć także opracowanie spójnego logo gminy, które mogłoby zostać wykorzystane na nowych materiałach promocyjnych i pamiątkach, co dodatkowo podniesie atrakcyjność i rozpoznawalność w regionie.

Warto również podkreślić potrzebę aktywnego poszerzania współpracy między samorządami, wykraczającej poza standardowe ramy struktur powiatowych. Pozwoli to na skuteczniejsze wykorzystanie dostępnych narzędzi polityki terytorialnej, zarówno w ramach Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, na przykładzie sąsiedniego Barcina, jak i w realizacji innych wspólnych inwestycji z gminami powiatu inowrocławskiego.

5.3. STREFA PRZESTRZENNA

Analiza sfery przestrzennej potwierdza dogodne położenie Gminy Pakość – zarówno względem ośrodków powiatowych i wojewódzkich, jak i wewnętrznie, dzięki centralnemu usytuowaniu miasta Pakość, co sprzyja spójnemu rozwojowi przestrzennemu i efektywnemu zarządzaniu infrastrukturą. Przez teren gminy przepływa rzeka Noteć, którą respondenci ankiety wskazali jako jedno z głównych źródeł lokalnej dumy, obok wymienionej wcześniej Kalwarii Pakoskiej.

Gmina Pakość zajmuje 86,5 km². Na jej obszarze dominują tereny rolnicze, które stanowią aż 80% powierzchni. Z kolei tereny produkcyjne i usługowe łącznie zajmują jedynie 2,3% powierzchni gminy. Lesistość kształtuje się na poziomie jedynie 3,3%, co jest typowe dla obszaru Kujaw. Przeważają żyzne czarne ziemie oraz gleby brunatne, w części doliny Noteci występują natomiast gleby torfowe i murszowe o średniej i niskiej wartości rolniczej. Pomimo tego, Gmina osiąga wysoki Syntetyczny Wskaźnik Jakości Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (79,8 pkt), co plasuje ją w czołówce województwa kujawsko-pomorskiego.

Przez teren Gminy Pakość przebiegają dwie drogi wojewódzkie (nr 251 i 255) oraz jedenaście dróg powiatowych, które zapewniają połączenia z sąsiednimi miejscowościami oraz kluczowymi szlakami komunikacyjnymi regionu. Stan techniczny dróg powiatowych jest jednak zróżnicowany — niemal połowa wymaga modernizacji. Drogi gminne prezentują się korzystniej, gdyż aż 89,33% z nich zostało ocenionych jako będące w dobrym stanie. Na terenie gminy znajdują się także dwie linie kolejowe, z których jedna o znaczeniu krajowym pozostaje czynna i przebiega przez miejscowość Dziarnowo, natomiast druga, o charakterze lokalnym, obecnie nie jest wykorzystywana do przewozów pasażerskich.

W ostatnich latach Gmina Pakość skutecznie poprawiała bezpieczeństwo i infrastrukturę drogową, reagując na potrzeby mieszkańców. Wprowadzono zmiany organizacji ruchu, nowe oznakowanie, budowano chodniki i oświetlenie. W latach 2020–2024 nie odnotowano ofiar śmiertelnych, a liczba kolizji utrzymuje się na stabilnym poziomie. Pomimo, że większość dzieci i młodzieży deklaruje stosunkowo poczucie bezpieczeństwa na terenie gminy, to jednak około 15% respondentów wyraża obawy związane z kwestiami bezpieczeństwa. Większość seniorów czuje się w gminie bezpiecznie – 57,1% „tak, ale czasami z obawami”, a 38,0% „tak, zawsze”. Wyniki ankiet jasno wskazały na dalszą potrzebę poprawy infrastruktury drogowej, szczególnie na terenach wiejskich. Mieszkańcy zwracali uwagę na stan nawierzchni dróg, brak odpowiedniego oświetlenia ulicznego

oraz niedostateczną liczbę chodników i ścieżek rowerowych, co wpływa na komfort i bezpieczeństwo codziennego życia.

Gmina Pakość cechuje się umiarkowanym klimatem oraz korzystnymi warunkami termiczno-opadowymi, które – pomimo pewnych ograniczeń związanych z dostępnością wody – sprzyjają prowadzeniu działalności rolniczej. Jakość powietrza w gminie w latach 2018–2024 oceniana jest jako dobra. Stężenia pyłów PM10 i PM2,5 pozostają w granicach dopuszczalnych norm.

Gmina Pakość charakteryzuje się niewielkimi walorami przyrodniczymi, w związku z czym żadna jej część nie została objęta systemem obszarów chronionych. Jedynymi formami ochrony przyrody są pomniki przyrody – głównie pojedyncze drzewa oraz aleje drzew (łącznie kilkadziesiąt obiektów) – a także kilka użytków ekologicznych, obejmujących sześć obszarów bagiennych w dolinie Noteci, w rejonie Łącka. Znacznie większe znaczenie w kontekście lokalnych zasobów mają walory kulturowe.

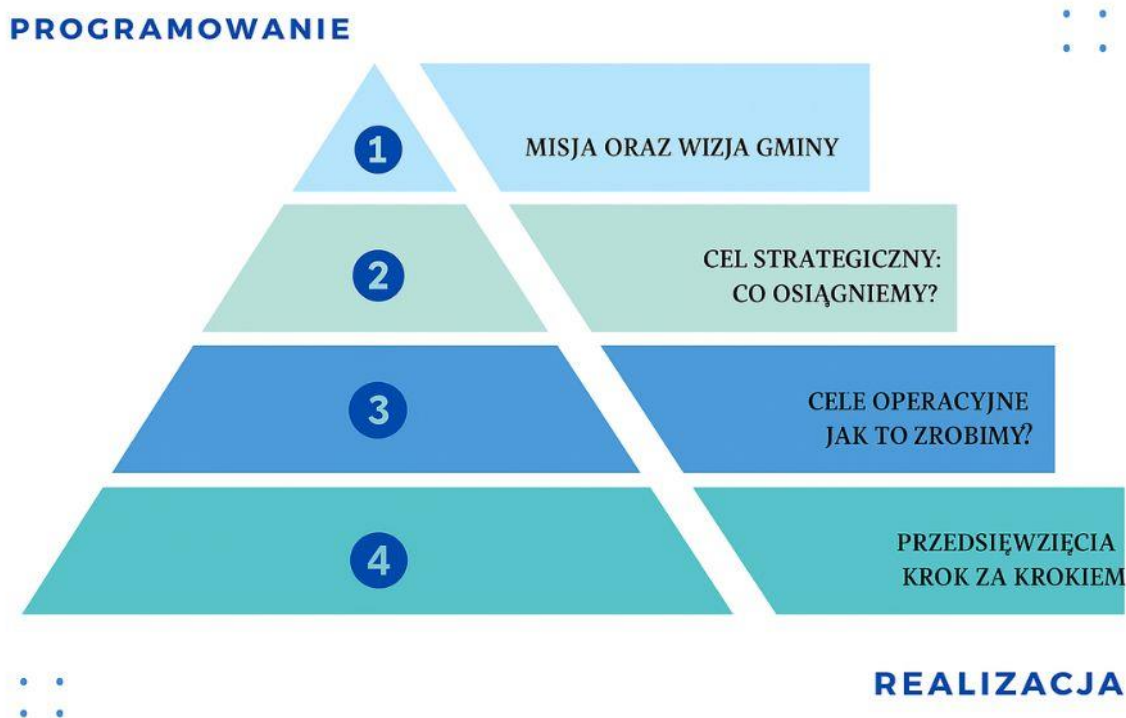
Respondenci wyrażają także oczekiwania dotyczące rozbudowy i usprawnienia usług transportu publicznego w gminie, co mogłoby przyczynić się do poprawy mobilności mieszkańców oraz ułatwić codzienne dojazdy do pracy, szkół i innych ważnych miejsc. Obecnie na terenie Gminy Pakość działalność przewozową prowadzą trzej prywatni przewoźnicy. Pomimo ich obecności na lokalnym rynku transportowym, dostępna oferta komunikacyjna wciąż nie spełnia w pełni potrzeb mieszkańców, pozostając niewystarczająca pod względem zasięgu i częstotliwości kursów. W związku z tym, w ramach rekomendacji strategicznych, wskazuje się rozwój wspólnych rozwiązań transportowych z Inowrocławiem oraz Bydgoszczą.

6. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM. MISJA I WIZJA GMINY

6.1. METODYKA PROGRAMOWANIA ROZWOJU GMINY

Diagnoza i pogłębiona analiza zasobów i potrzeb gminy Pakość w obszarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym pozwoliła na określenie strategicznych kierunków działań. Proces programowania strategicznego prezentuje rysunek 4. Budowa poszczególnych elementów Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035 opiera się na uszczegóławianiu procesów koncepcyjnych od określenia przyszłej wizji i artykulacji misji, poprzez poszczególne poziomy opracowania celów, aż po prezentację pożądaných przedsięwzięć, które mogą przełożyć się na ich realizację w czasie.

Rysunek 4. Proces programowania rozwoju Gminy Pakość.

źródło: opracowanie własne.

6.2. WIZJA GMINY PAKOŚĆ

Wizja rozwoju Gminy Pakość na okres obowiązywania Strategii została opracowana na podstawie jej dotychczasowych osiągnięć, analiz strategicznych i prawnych, diagnozy lokalnych uwarunkowań, a także wyników warsztatów oraz aspiracji społeczności lokalnej i władz samorządowych.

Gmina Pakość rozwija się jako silny, nowoczesny i zrównoważony ośrodek lokalny, wyróżniający się spośród gmin Kujaw unikalnym połączeniem dziedzictwa historycznego, walorów krajobrazowych, wysokiej jakości życia i rosnącej aktywności gospodarczej. Opierając się na swojej tradycji, położeniu geograficznym, zasobach przyrodniczych i społecznych, Pakość buduje swoją przyszłość jako przestrzeń przyjazna mieszkańcom, atrakcyjna dla inwestorów oraz rozpoznawalna i dostępna dla odwiedzających z regionu i spoza niego.

Wizja gminy oparta jest na dążeniu do trwałego i zrównoważonego rozwoju – łączącego wzrost gospodarczy z troską o środowisko, jakość usług publicznych, rozwój kapitału ludzkiego i umacnianie tożsamości lokalnej. Pakość to miejsce, w którym chce się mieszkać, pracować, wypoczywać i inwestować – dzięki rozwijającej

się infrastrukturze, dynamicznej przedsiębiorczości, ofercie edukacyjnej i kulturalnej, a także wspólnocie mieszkańców otwartej na współpracę i dialog.

Gmina konsekwentnie wykorzystuje swoje atuty: położenie w sąsiedztwie Inowrocławia i Janikowa, dziedzictwo Kalwarii Pakoskiej, tereny inwestycyjne i surowcowe, tradycje przemysłowe i rolnicze oraz bliskość przyrody i wody. Priorytetowo traktuje działania służące zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej i dostępności transportowej – w tym poprzez planowaną budowę obwodnicy, modernizację dróg i rozwój infrastruktury rekreacyjnej oraz komunikacji zbiorowej.

Rozwój gospodarczy gminy opiera się na wzmacnianiu lokalnego przemysłu, nowoczesnych usług, rolnictwa i przetwórstwa oraz rozwoju turystyki – ze szczególnym uwzględnieniem turystyki przyrodniczej, kulturowej, rowerowej i jednodniowej. Gmina stawia na promocję produktów lokalnych, wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój usług rzemieślniczych oraz przyciąganie zewnętrznych inwestycji tworzących miejsca pracy i wpływy do budżetu.

Pakość staje się gminą proekologiczną i odporną na zagrożenia środowiskowe – poprzez podejmowanie działań związanych z przywracaniem wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdegradowanym, zagospodarowaniem składowiska odpadów, inwestycjami w infrastrukturę wodno-ściekową oraz rozwój zielonych terenów miejskich i wiejskich. Działania te wspierane są przez edukację ekologiczną i zaangażowanie społeczności lokalnej.

Kapitał ludzki i społeczny stanowią fundament rozwoju gminy – wzmacniany przez rozwój oferty edukacyjnej, szkoleniowej i kulturalnej, integrację społeczną, wsparcie dla inicjatyw obywatelskich, wolontariatu i organizacji pozarządowych. Gmina Pakość wspiera aktywność mieszkańców, szczególnie młodych, angażuje ich w procesy decyzyjne i kształtuje nowoczesną, otwartą tożsamość lokalną, odporną na negatywne wzorce zewnętrzne.

Silne zarządzanie, transparentność działań, skuteczne wykorzystywanie funduszy zewnętrznych i partnerska współpraca z otoczeniem – zarówno lokalnym, jak i regionalnym – umożliwiają skuteczne planowanie i realizację celów strategicznych. Gmina rozwija kompetencje instytucjonalne, wdraża rozwiązania cyfrowe i stale podnosi jakość usług publicznych.

W efekcie Gmina Pakość staje się miejscem, które łączy w sobie korzenie i przyszłość. Jako brama Kujaw, spaja wyrazisty charakter z długofalową wizją rozwoju, która nie tylko nadąża za zmianami, ale aktywnie je kreuje – z korzyścią dla obecnych i przyszłych pokoleń.

6.3. MISJA GMINY PAKOŚĆ

„Naszą misją jest tworzenie warunków sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi gminy, w którym lokalna tożsamość, walory krajobrazu i dziedzictwo kulturowe stają się fundamentem nowoczesnej, przyjaznej i konkurencyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Dążymy do budowania silnej wspólnoty samorządowej, wspierania przedsiębiorczości, rozwijania infrastruktury oraz promowania Pakości jako atrakcyjnego miejsca dla wspólnoty mieszkańców, inwestorów i turystów”.

Określenie misji i wizji rozwoju Gminy Pakość pozwala na wyodrębnienie celów strategicznych w obszarze społecznym, przestrzenno-funkcyjnym i gospodarczym, z uwzględnieniem zasobów kluczowych służących rozwojowi:

- 1) wymiar społeczny – budowanie wspólnoty mieszkańców poprzez edukację, kulturę, włączenie społeczne
- 2) wymiar gospodarczy – zrównoważony rozwój gospodarczy z wykorzystaniem atutów gminy
- 3) wymiar przestrzenny – inteligentne zagospodarowanie przestrzeni, zapewniające bezpieczeństwo i poszanowanie środowiska naturalnego

Rysunek 5: Grafika wizerunkowa „Pakość inspiruje!”.

źródło: opracowanie własne.

6.4. CELE STRATEGICZNE W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM

Wnioski płynące z szeroko prowadzonych działań diagnostycznych stworzyły podstawę nie tylko dla sformułowania celów strategicznych, ale także wskazały podstawowe cele operacyjne, jakie są niezbędne do zmaterializowania wizji i misji gminy w horyzoncie długofalowym (zestawione w tabeli 6). Oba rodzaje celów różnią się od siebie choćby zakresem, horyzontem oddziaływania czasowego, szczegółowością formułowania oraz rolą, jaką odgrywać będą w całym procesie planowania rozwoju lokalnego gminy.

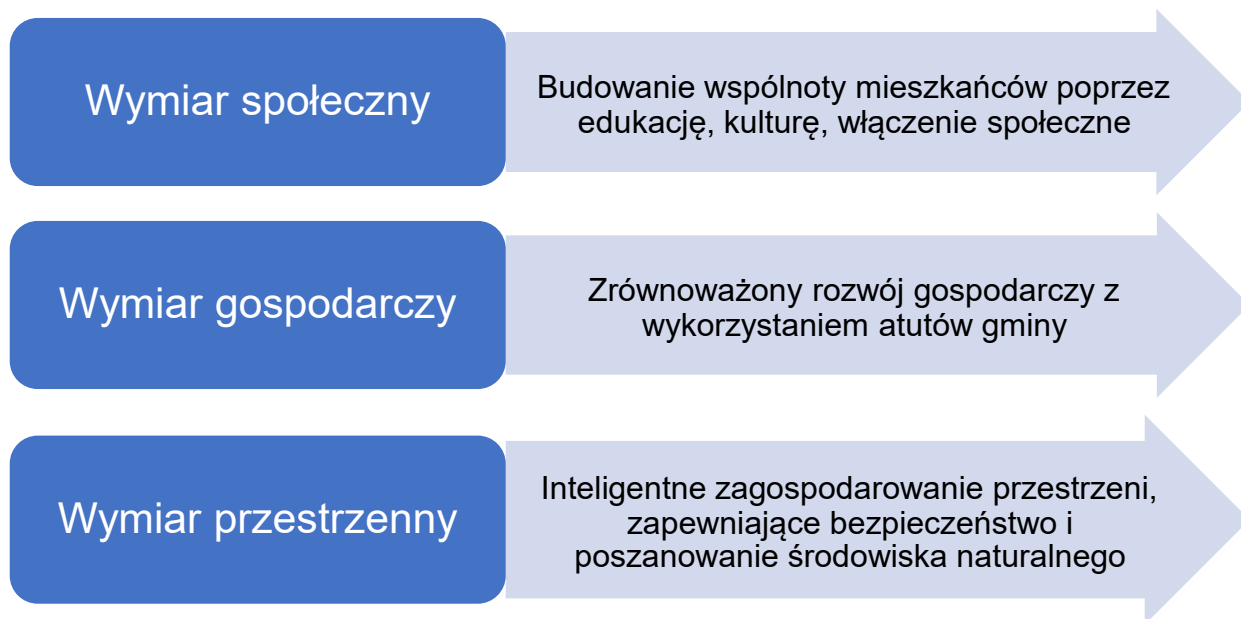
Cele strategiczne stanowią ogólne, długoterminowe zamierzenia, które wyznaczają kierunek rozwoju Gminy Pakość. Odnoszą się więc do kluczowych obszarów życia społecznego, gospodarczego, czy przestrzennego oraz środowiskowego. Ich specyfika wymusza ścisły związek z zaplanowaną wizją rozwoju gminy, odzwierciedlając aspiracje i wartości przyjęte jako nadrzędne podczas jej formułowania.

Z kolei cele operacyjne to sprecyzowane dążenia artykułowane na rzecz realizacji szerszych celów strategicznych. Stanowią praktyczne przełożenie wizji i kierunków strategicznych na język działania. Podstawową różnicą między tymi dwoma typami celów jest ich poziom ogólności: cele strategiczne są z natury bardziej abstrakcyjne, wskazują ogólny kierunek, natomiast z celów operacyjnych płyną kierunki działań dające przełożyć się na konkretne przedsięwzięcia, na rzecz osiągnięcia planowanych rezultatów.

Cele zaplanowane w Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035, ze względu na swój praktyczny charakter, stanowią w istocie określone kierunki tworzenia zestawów działań służących celom strategicznym. Ich planowanie prowadzić powinno do wskazania działań jednoznacznych, konkretnych i mierzalnych, np. spełniających założenia reguły SMART, według której cel powinien być:

- S – Specific (Szczegółowy), czyli precyzyjnie wskazywać, co ma zostać osiągnięte
- M – Measurable (Mierzalny), czyli pozwalający na monitorowanie postępów i ostateczne stwierdzenie, czy został osiągnięty
- A – Achievable (Osiągalny), czyli możliwy do realizacji w ramach dostępnych zasobów – finansowych, ludzkich, czasowych i organizacyjnych
- R – Relevant (Istotny), czyli związany z realnymi potrzebami gminy i zgodny z jej strategią oraz priorytetami
- T – Time-bound (Określony w czasie), dzięki czemu możliwy jest proces planowania działań oraz monitoring ich realnych efektów

Rysunek 6: Cele strategiczne Gminy Pakość w układzie wymiarów rozwoju.

źródło: opracowanie własne.

Tabela 6: Cele strategiczne rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035 oraz kierunki działań dla ich realizacji.

WYMIAR SPOŁECZNY	WYMIAR GOSPODARCZY	WYMIAR PRZESTRZENNY
Cel strategiczny 1: budowanie wspólnoty mieszkańców poprzez edukację, kulturę, włączenie społeczne	Cel strategiczny 2: zrównoważony rozwój gospodarczy z wykorzystaniem atutów gminy	Cel strategiczny 3: inteligentne zagospodarowanie przestrzeni, zapewniające bezpieczeństwo i poszanowanie środowiska naturalnego
CELE OPERACYJNE		
1. Rozwój kompetencji kluczowych poprzez aktywizację oraz edukację formalną i	1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez rozwój infrastruktury oraz promocję i organizację wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych	1. Rozwój infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i mieszkaniowej

pozaformalną dzieci i młodzieży		
2. Rozwój form aktywizacji mieszkańców, w tym osób zależnych	2. Wspieranie rozwoju biznesu i podmiotów ekonomii społecznej	2. Organizacyjne wsparcie działań proekologicznych
3. Modernizacja bazy na rzecz opieki, edukacji i sportu	3. Wsparcie rozwoju umiejętności i kompetencji lokalnych zasobów pracy	3. Ukształtowany ład przestrzenny
4. Rozwój infrastruktury i poprawa jakości usług publicznych	4. Wzmocnienie potencjału organizacyjnego i finansowego Gminy Pakość oraz jej jednostek organizacyjnych w celu skuteczniejszego wspierania rozwoju lokalnego	4. Zintegrowane zarządzanie gospodarką odpadami oraz rekultywacja składowiska w Giebni
5. Modernizacja bazy na rzecz utrzymania bezpieczeństwa		

źródło: opracowanie własne.

Cele strategiczne formułowane są w sposób zapewniający ich spójność z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu – regionalnymi, krajowymi i unijnymi. Kompatybilność ta umożliwi zarówno synergię działań w poszczególnych obszarach, jak również usprawni skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych. Co istotne, cele strategiczne formułowane są w sposób realistyczny – możliwy do osiągnięcia w wyznaczonym horyzoncie czasowym i przy wykorzystaniu dostępnych zasobów – a zarazem ambitny, tak aby stanowiły rzeczywisty impuls rozwojowy dla Gminy Pakość. Ich formułowanie powinno także umożliwiać późniejsze określenie wskaźników ich realizacji, nawet jeśli te wskaźniki będą miały bardziej ogólny charakter.

7. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH

Strategia rozwoju, poza wskazaniem celów strategicznych oraz wynikających z nich celów operacyjnych, zawiera również określenie kierunków działań, a tam, gdzie jest to możliwe – również konkretnych przedsięwzięć. Stanowią one praktyczne przełożenie przyjętych celów na rzeczywistość działania. Ich formułowanie opiera się na wcześniejszej analizie i identyfikacji kluczowych zmian, które muszą zostać wprowadzone, aby możliwa była skuteczna realizacja założeń strategicznych.

Kierunki działań wyznaczają główne obszary aktywności, jakie zostaną podjęte przez gminę oraz przez jej partnerów – zarówno instytucje publiczne, jak i organizacje społeczne czy podmioty gospodarcze. Obejmują one typy planowanych inicjatyw, projektów lub programów, które wspólnie mają przyczynić się do osiągnięcia pożądanego efektów rozwojowych.

Co istotne, kierunki działań pełnią rolę pomostu między celami a ich praktyczną realizacją – są fundamentem wdrażania strategii i podstawą planowania konkretnych przedsięwzięć. Ich realizacja ma charakter wielopodmiotowy i często wymaga współpracy różnych szczebli administracji oraz aktywnego udziału lokalnych interesariuszy. Dla przejrzystości i usystematyzowania, zestawienie kluczowych kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia zaplanowanych celów znajduje się poniżej.

Tabela 7: Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia społecznego celu strategicznego.

1. Budowanie wspólnoty mieszkańców poprzez edukację, kulturę, włączenie społeczne	
1.1.	Rozwój kompetencji kluczowych poprzez aktywizację oraz edukację formalną i pozaformalną dzieci i młodzieży
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
1.1.1.	Wzmacnianie kompetencji uczniów w ramach edukacji formalnej
1.1.1.a.	Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów z terenu Gminy Pakość
1.1.1.b.	Rozwój kompetencji kluczowych uczniów klas 1–3 z terenu Gminy Pakość

1.1.2.	Rozwijanie oferty pozalekcyjnej i obywatelskiej
1.1.2.a.	Utworzenie edukacyjnego klubu młodzieżowego
1.1.2.b.	Poszerzenie oferty klubów sportowych
1.1.2.c.	Promocja idei samorządności wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Pakość
1.2.	Rozwój form aktywizacji mieszkańców, w tym osób zależnych
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
1.2.1.	Rozwój usług społecznych w Gminie Pakość
1.2.1.a	Program wsparcia „Pakoski Maluszek”
1.2.1.b.	Przekształcenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych
1.2.1.c.	Utworzenie Gminnego Centrum Profilaktyki, Wsparcia i Rozwoju
1.2.2.	Aktywizacja i integracja seniorów
1.2.2.a.	Utworzenie klubu seniora
1.2.2.b.	Promocja idei samorządności wśród seniorów z terenu Gminy Pakość
1.3.	Modernizacja bazy na rzecz opieki, edukacji i sportu
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
1.3.1.	Tworzenie i dostosowanie infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej
1.3.1.a.	Budowa żłobka w Pakości
1.3.1.b.	Dostosowanie obiektów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
1.3.2.	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-edukacyjnej i sportowej
1.3.2.a.	Budowa integracyjnego placu zabaw

1.3.2.b.	Modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych
1.3.2.c.	Rozbudowa i modernizacja boisk i sal przyszkolnych
1.3.2.d.	Budowa hali sportowej w Pakości
1.4.	Rozwój infrastruktury i poprawa jakości usług publicznych
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
1.4.1.	Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego gminy
1.4.1.a	Rozbudowa Urzędu Miejskiego w Pakości i jego jednostek organizacyjnych
1.4.1.b.	Program promocyjny wsparcia dla mieszkańców „Melduj się w Pakości”
1.4.2.	Rozwój infrastruktury społeczno-kulturalnej
1.4.2.a.	Modernizacja i doposażenie sali widowiskowej i pomieszczeń Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości
1.4.2.b.	Poprawa dostępu mieszkańców do świetlic na obszarach wiejskich
1.5.	Modernizacja bazy na rzecz utrzymania bezpieczeństwa
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
1.5.1.	Poprawa bezpieczeństwa
1.5.1.a.	Modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakości
1.5.1.b.	Budowa bazy ratownictwa wodnego
1.5.1.c.	Poprawa bezpieczeństwa i ochrona ludności Gminy Pakość poprzez budowę centrum bezpieczeństwa i magazynu OC
1.5.1.d.	Budowa Komisariatu Policji w Pakości
1.5.1.e.	Rozbudowa gminnego systemu monitoringu
1.5.2.	Wzmocnienie cyberbezpieczeństwa instytucji samorządowych

1.5.2.a.	Poprawa stanu infrastruktury na rzecz cyberbezpieczeństwa samorządu
----------	---

źródło: opracowanie własne.

Tabela 8: Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia gospodarczego celu strategicznego.

2. Zrównoważony rozwój gospodarczy z wykorzystaniem atutów gminy	
2.1.	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez rozwój infrastruktury oraz promocję i organizację wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
2.1.1.	Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej
2.1.1.a.	Utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych (do granic z gminami Inowrocław i Janikowo)
2.1.1.b.	Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych przy rzece Noteć w Pakości
2.1.1.c.	Uporządkowanie terenów zielonych w centrum Pakości
2.1.1.d.	Stworzenie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej w Giebni
2.1.2.	Promocja dziedzictwa kulturowego i wydarzeń lokalnych
2.1.2.a.	Utworzenie ekspozycji muzealnej Ziemi Pakoskiej – Żywego Muzeum Lokalnej Tradycji
2.1.2.b.	Gminny kalendarz wydarzeń „Pakość. Tu się dzieje”
2.2.	Wspieranie rozwoju biznesu i podmiotów ekonomii społecznej
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
2.2.1.	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i ekonomii społecznej
2.2.1.a.	Lokalny inkubator przedsiębiorczości społecznej

2.2.1.b.	Rozwój infrastruktury handlowej i usługowej na terenie osiedli mieszkaniowych
2.2.2.	Promocja i wsparcie produktów lokalnych
2.2.2.a.	Certyfikacja i wspieranie sprzedaży produktów lokalnych „Produkt Pakoski”
2.2.3.	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy
2.2.3.a.	Rozwój strefy inwestycyjnej: promocja i uzbrojenie terenów inwestycyjnych
2.2.3.b.	Ekonomizacja Centrum Informacji Turystycznej w Pakości
2.3.	Wsparcie rozwoju umiejętności i kompetencji lokalnych zasobów pracy
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
2.3.1.	Podnoszenie kompetencji dorosłych mieszkańców Gminy Pakość
2.3.1.a.	Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji – Centrum Edukacji Pozaformalnej Dorosłych
2.3.2.	Wzmacnianie kompetencji społecznych i obywatelskich
2.3.2.a.	Podniesienie poziomu wiedzy o równości płci wśród lokalnych liderów i liderów edukacyjnych
2.4.	Wzmocnienie potencjału organizacyjnego i finansowego Gminy Pakość oraz jej jednostek organizacyjnych w celu skuteczniejszego wspierania rozwoju lokalnego
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
2.4.1.	Rozwój potencjału organizacyjnego i kadrowego urzędu oraz jednostek gminnych
2.4.1.a.	Szkolenia i podnoszenie kwalifikacji pracowników urzędu i jednostek gminnych
2.4.2.	Zapewnienie stabilności dochodów podatkowych gminy

2.4.2.a.	Utrzymanie zadowalającego poziomu rocznych dochodów podatkowych w przeliczeniu na mieszkańca (wskaźnik G)
2.4.3.	Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i partnerskiej
2.4.3.a.	Zawieranie porozumień oraz umów partnerskich z sąsiednimi instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i sektorem prywatnym oraz partnerami zagranicznymi w zakresie wspólnych usług publicznych, projektów społecznych, kulturalnych i gospodarczych.

źródło: opracowanie własne.

Tabela 9: Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia przestrzennego celu strategicznego.

3. Inteligentne zagospodarowanie przestrzeni, zapewniające bezpieczeństwo i poszanowanie środowiska naturalnego	
3.1.	Rozwój infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i mieszkaniowej
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
3.1.1.	Poprawa dostępności transportowej i komunikacyjnej gminy
3.1.1.a.	Budowa obwodnicy na terenie Gminy Pakość
3.1.1.b.	Budowa obwodnicy północnej Pakości
3.1.1.c.	Rozbudowa, budowa i przebudowa dróg gminnych i powiatowych: Dziarnowo, Węgierce, Radłowo-Słaboszewo, Mokre-Krzekotowo, Rybitwy-Gorzany, Giebnia
3.1.1.d.	Zagospodarowanie terenu na osiedlu przy ul. Mogileńskiej i Jankowskiej
3.1.2.	Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i mieszkaniowej
3.1.2.a.	Rozbudowa, przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
3.1.2.b.	Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Pakość

3.1.2.c.	Poprawa stanu substancji mieszkaniowej
3.2.	Organizacyjne wsparcie działań proekologicznych
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
3.2.1.	Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej
3.2.1.a.	Termomodernizacja budynku Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości
3.2.1.b.	Termomodernizacja budynków edukacyjnych
3.2.2.	Wsparcie mieszkańców w działaniach ekologicznych
3.2.2.a.	Utworzenie punktu edukacyjno-konsultacyjnego wspierającego wymianę źródeł ogrzewania
3.2.2.b.	Utworzenie spółdzielni energetycznej
3.3.	Ukształtowany ład przestrzenny
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
3.3.1.	Zwiększenie planistycznego porządku przestrzennego
3.3.1.a.	Opracowanie i uchwalenie planu ogólnego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu uporządkowania rozwoju i ograniczenia rozpraszania zabudowy.
3.4.	Zintegrowane zarządzanie gospodarką odpadami oraz rekultywacja składowiska w Giebni
Nr działania	Kierunek działania i przypisane działania
3.4.1.	Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami komunalnymi
3.4.1.a.	Zwiększenie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych poprzez edukację i budowanie świadomości mieszkańców

3.4.2.	Bezpieczne zagospodarowanie i rekultywacja składowiska odpadów w Giebni w celu eliminacji zagrożeń środowiskowych i społecznych.
3.4.2.a.	Przeprowadzenie kompleksowej rekultywacji składowiska odpadów w Giebni wraz z systemem monitoringu środowiskowego (wód, powietrza)

źródło: opracowanie własne.

8. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem nadrzędnym, określającym kierunki działań oraz ramy, w jakich prowadzona będzie polityka rozwojowa jednostki samorządu terytorialnego. Jej celem jest nie tylko wskazanie obszarów priorytetowych, ale także określenie oczekiwanych rezultatów, jakie mają zostać osiągnięte w wyniku podejmowanych interwencji. Rezultaty te należy rozumieć jako konkretne, mierzalne i możliwe do zweryfikowania zmiany w otoczeniu społecznym, gospodarczym czy infrastrukturalnym gminy, które pozostają w bezpośrednim związku z przyjętymi celami strategicznymi. Dzięki temu strategia staje się narzędziem realnego zarządzania rozwojem, a nie jedynie zbiorem deklaracji.

Kluczową rolę w procesie realizacji strategii pełnią wskaźniki, które umożliwiają monitorowanie postępów oraz ocenę skuteczności podejmowanych działań. Są one obiektywnymi, ilościowymi lub jakościowymi miarami pozwalającymi określić stopień realizacji poszczególnych celów, poziom zaangażowanych zasobów, uzyskane efekty, jakość prowadzonych działań, a także kontekst, w jakim te działania są realizowane. Wskaźniki pozwalają przełożyć często ogólne założenia strategiczne na konkretne dane, które można analizować i porównywać w czasie. Dobór wskaźników został przeprowadzony z uwzględnieniem ich adekwatności do charakteru działań, wiarygodności źródeł danych oraz możliwości ich regularnego pomiaru. Uwzględniono przy tym zmienność wskaźników w czasie i przestrzeni, co zapewnia elastyczność strategii oraz umożliwia jej bieżące dostosowywanie do zmieniających się warunków zewnętrznych i potrzeb lokalnej społeczności.

Niezwykle istotnym elementem wdrażania strategii jest powiązanie każdego kierunku działań z jasno określonymi rezultatami oraz przypisanie do nich odpowiednich wskaźników. Pozwala to zachować spójność pomiędzy założeniami dokumentu a praktycznymi krokami prowadzącymi do ich realizacji. Ponadto dla każdego planowanego działania wskazano potencjalne źródła finansowania, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, w tym środki pochodzące z budżetu gminy, funduszy

Unii Europejskiej, programów rządowych czy innych mechanizmów wsparcia. Takie podejście gwarantuje, że realizacja strategii opiera się na solidnych podstawach finansowych i nie jest uzależniona wyłącznie od bieżącej kondycji budżetu samorządu. Szczegółowe zestawienie planowanych rezultatów, przypisanych im wskaźników oraz wskazanych źródeł finansowania przedstawia poniższa tabela, stanowiąca punkt odniesienia zarówno dla władz gminy, jak i wszystkich interesariuszy zaangażowanych w proces wdrażania strategii.

Tabela 10: Szczegółowe zestawienie planowanych działań dla osiągnięcia społecznego celu strategicznego.

WYMIAR SPOŁECZNY				
Cel strategiczny 1. Budowanie wspólnoty mieszkańców poprzez edukację, kulturę, włączenie społeczne				
Cel operacyjny 1.1. Rozwój kompetencji kluczowych poprzez aktywizację oraz edukację formalną i pozaformalną dzieci i młodzieży				
Kierunek działań 1.1.1. Wzmacnianie kompetencji uczniów w ramach edukacji formalnej				
Przypisane działanie	Oczekiwane rezultaty	Wymiar przestrzenny	Wskaźniki osiągnięcia działań	Źródła finansowania
1.1.1.a. Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów z terenu Gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost kompetencji uczniów w zakresie matematyki, informatyki i języków obcych – podniesienie kwalifikacji nauczycieli – wzmocnienie edukacji włączającej i wsparcie uczniów w przezwyciężeniu barier 	<p>Szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Pakość:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości – Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej – 3 szt. – liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 24 os. – liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 3 szt. – liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 167 os. 	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027

		<p>– Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kościelcu</p>	<p>– liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 24 os.</p> <p>– liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 22 os.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji projektu.</p>	
1.1.1.b. Rozwój kompetencji kluczowych uczniów klas 1-3 z terenu Gminy Pakość	<p>– wzrost kompetencji uczniów w zakresie matematyki i języka angielskiego</p> <p>– wyposażenie szkół i organizacja wyjazdów edukacyjnych</p> <p>– wzmocnienie kompetencji kadry pedagogicznej</p>	<p>Szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Pakość:</p> <p>– Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości</p> <p>– Szkoła Podstawowa im. Ewarysta</p>	<p>– liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 20 os.</p> <p>– liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 167 os.</p> <p>– liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 3 szt.</p> <p>– liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty</p>	<p>Budżet Gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027</p>

		Estkowskiego w Pakości – Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kościelcu	objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej – 3 szt. – liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 18 os. Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji projektu.	
Kierunek działań 1.1.2. Rozwijanie oferty pozalekcyjnej i obywatelskiej				
1.1.2.a. Utworzenie edukacyjnego klubu młodzieżowego	– powstanie nowego miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży – zwiększenie aktywności edukacyjnej i społecznej młodych mieszkańców – wzmocnienie więzi i integracji wśród lokalnej młodzieży	Teren miasta i gminy Pakość	– liczba utworzonych klubów młodzieżowych – 1 szt. – liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem klubu – 18 os. Zakres monitorowania wskaźników: w całym okresie realizacji projektu.	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, partnerstwo publiczno-prywatne
1.1.2.b. Poszerzenie oferty klubów sportowych	– zwiększenie dostępności zajęć	Teren miasta i gminy Pakość	– liczba klubów sportowych objętych wsparciem – 1 szt.	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne

	<p>sportowych dla mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwój aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia – wzrost liczby uczestników klubów sportowych w gminie 		<ul style="list-style-type: none"> – liczba nowo uruchomionych sekcji sportowych – 2 szt. – liczba uczestników nowych zajęć sportowych – 16 os. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>
<p>1.1.2.c. Promocja idei samorządności wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Pakość</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zaangażowanie młodzieży w sprawy lokalne – rozwój kompetencji obywatelskich i przywódczych – wzmocnienie dialogu między młodymi mieszkańcami a samorządem 	<p>Teren miasta i gminy Pakość</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba powołanych młodzieżowych zespołów doradczych Burmistrza Pakości – 1 szt. – liczba członków młodzieżowego zespołu doradczego Burmistrza Pakości – 8 os. – liczba sesji posiedzeń zespołu w roku jej działania – 4 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźników: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, tematyczne programy rządowe i pozarządowe</p>

Cel operacyjny 1.2. Rozwój form aktywizacji mieszkańców, w tym osób zależnych				
Kierunek działań 1.2.1. Rozwój usług społecznych w Gminie Pakość				
1.2.1.a. Program wsparcia „Pakoski Maluszek”	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie poczucia wsparcia wśród młodych rodziców – budowanie pozytywnego wizerunku gminy jako wspierającej rozwój demograficzny – wzmocnienie więzi mieszkańców z lokalnym samorządem – zachowanie istniejącego zagospodarowania terenu i otoczenia bez zmian 	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wydanych zestawów powitalnych dla dzieci – min. 150 szt. Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii. 	Budżet Gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
1.2.1.b. Przekształcenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych	<ul style="list-style-type: none"> – poszerzenie oferty usług społecznych dla mieszkańców – lepsza dostępność i koordynacja usług dla 	ul. Inowrocławska 14, 88-170 Pakość (docelowo: nowy budynek CUS w Pakości)	<ul style="list-style-type: none"> – utworzenie Centrum Usług Społecznych – 1 szt. – rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych – co najmniej 20 osób (w każdym roku) 	Budżet państwa, budżet gminy, fundusze UE, PFRON, fundusz solidarnościowy

	<p>osób i rodzin wymagających wsparcia</p> <p>– poprawa jakości obsługi mieszkańców poprzez wdrożenie nowych standardów i metod pracy</p>		<ul style="list-style-type: none"> – usługa "od drzwi do drzwi" co najmniej 30 osób w roku – rozwój mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego – jedno mieszkanie dla 1-3 osób – rodzinny dom pomocy – jeden dom dla 2-5 osób – rozwój środowiskowych ośrodków pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży oraz rodzin w kryzysie (Gminne centrum profilaktyki, wsparcia i rozwoju- pkt 1.2.2.b) – utworzeniu punktu pomocy doraźnej dla osób w kryzysie bezdomności – co najmniej utworzenie jednej gminnej jadłodajni, z punktu skorzysta co najmniej 15 osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością w roku – utworzenie lokalnej wypożyczalni sprzętu 	
--	---	--	--	--

			<p>rehabilitacyjnego – skorzysta z niej co najmniej 20 osób w roku</p> <ul style="list-style-type: none"> – wolontariat – jedna formalna grupa zrzeszająca co najmniej 15 osób – kręgi wsparcia dla 20 osób z niepełnosprawnością – liczba osób objętych działaniem CUS (cała pomoc społeczna, świadczenia pieniężne i niepieniężne, ośrodki wsparcia, usługi społeczne) – co najmniej 500 osób w roku – zwiększenie dostępności do już istniejących usług - w ramach już realizowanych programów i projektów z zakresu usług społecznych: Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, opieka wytchnieniowa, opieka 75+, usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze – rozwój ośrodków wsparcia – zwiększenie liczby uczestników w COM i DDS+ o 5 osób, docelowo 	
--	--	--	---	--

			<p>COM dla 25 osób w tym 20 uczestników w systemie dziennym, DDS+ dla 30 seniorów – do roku 2030</p> <p>– liczba koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych – 1 osoba do roku 2029 z chwilą utworzenia CUS</p> <p>– liczba pracowników podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe – 30 osób od roku 2026 przez cały okres obowiązywania strategii społecznych – o 100 osób (dodatkowo) w całym okresie planowania</p>	
1.2.1.c. Utworzenie Gminnego Centrum Profilaktyki, Wsparcia i Rozwoju	<p>– poprawa dobrostanu psychicznego i społecznego mieszkańców</p> <p>– wzmocnienie rodzin i kompetencji wychowawczych</p>	ul. Św. Jana 14, 88-170 Pakość	<p>– liczba osób objętych wsparciem konsultacyjno-doradczym – 30 os.</p> <p>– liczba godzin doradczych i konsultacyjnych – 90 h</p> <p>– liczba uczestników zajęć socjoterapeutycznych – 12 os.</p>	Budżet Gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo

	<ul style="list-style-type: none"> – profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom – aktywizacja dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem 		Zakres monitorowania wskaźnika: każdorazowo w ujęciu rocznym, od 2027 roku.	publiczno- prywatne
Kierunek działań 1.2.2. Aktywizacja i integracja seniorów				
1.2.2.a. Utworzenie klubu seniora	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie aktywności społecznej i integracji osób starszych – ograniczenie poczucia osamotnienia i marginalizacji wśród seniorów – stworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni do spotkań, rozwoju i wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> – Centrum Informacji Turystycznej, ul. Barcińska 11, 88-170 Pakość (zajęcia główne) – Ośrodek Kultury i Turystyki, ul. Św. Jana 12, 88-170 Pakość (zajęcia ruchowe, w razie potrzeby) 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba utworzonych Klubów Seniora – 1 szt. – liczba osób objętych wsparciem – 12 os. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji projektu.</p>	Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 lub partnerstwo publiczno- prywatne
1.2.2.b. Promocja idei samorządności wśród seniorów z terenu Gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie udziału seniorów w życiu publicznym i 	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba powołanych rad seniorów przy Burmistrzu Pakości – 1 szt. 	Budżet gminy, tematyczne programy

	<p>konsultacjach społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> – lepsze dostosowanie lokalnych działań do potrzeb osób starszych – wzmocnienie dialogu między samorządem a środowiskiem senioralnym – aktywizacja i integracja środowiskowa seniorów 		<ul style="list-style-type: none"> – liczba członków rad seniorów – 8 os. – liczba sesji posiedzeń rad seniorów – 25 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>rządowe i pozarządowe</p>
Cel operacyjny 1.3. Modernizacja bazy na rzecz opieki, edukacji i sportu				
Kierunek działań 1.3.1. Tworzenie i dostosowanie infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej				
1.3.1.a. Budowa żłobka w Pakości	<ul style="list-style-type: none"> – powstanie nowego, w pełni wyposażonego budynku żłobka – zapewnienie bezpiecznych i przyjaznych warunków opieki, rozwoju i edukacji dla najmłodszych mieszkańców 	ul. Błonie, 88-170 Pakość, dz. nr 402/1	<ul style="list-style-type: none"> – liczba nowo utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 – 20 szt. – liczba nowo wybudowanych budynków żłobkowych – 1 szt. – liczba zrealizowanych inwestycji w infrastrukturę opieki nad dziećmi do lat 3 – 1 szt. 	Budżet gminy, KPO, Budżet Państwa

	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost dostępności usług opieki nad dziećmi – poprawa infrastruktury społecznej gminy i wzmocnienie lokalnych usług opiekuńczych 		<ul style="list-style-type: none"> – liczba zakupionych kompletów wyposażenia i pomocy dydaktycznych – zgodnie ze specyfikacją projektową – liczba nowo urządzonych placów zabaw z nawierzchnią bezpieczną – 1 szt. <p>Zakres monitorowania projektu: w całym okresie realizacji projektu.</p>	
1.3.1.b. Dostosowanie obiektów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa warunków nauki i funkcjonowania uczniów z niepełnosprawnościami – wyrównanie szans edukacyjnych dla wszystkich uczniów – podniesienie jakości infrastruktury edukacyjnej w zakresie dostępności 	Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości	<ul style="list-style-type: none"> – liczba dostosowanych budynków placówek oświatowych – 1 szt. – liczba zmodernizowanych pomieszczeń – 2 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

Kierunek działań 1.3.2. Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-edukacyjnej i sportowej

<p>1.3.2.a. Budowa integracyjnego placu zabaw</p>	<ul style="list-style-type: none"> – stworzenie bezpiecznej i dostępnej przestrzeni do zabawy dla dzieci – wzrost integracji społecznej i międzypokoleniowej mieszkańców – zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej na cele rekreacyjne i rodzinne 	<p>ul. Mogileńska (obok skate parku), 88-170 Pakość</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych integracyjnych placów zabaw – 1 szt. – liczba urządzeń zabawowych – 10 szt. – liczba osób korzystających z obiektu – min. 500 os. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>
<p>1.3.2.b. Modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa dostępności i jakości infrastruktury sportowej – wzrost aktywności fizycznej mieszkańców – wzmocnienie integracji lokalnej poprzez organizację wydarzeń sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> – Orlik ul. Mogileńska, 88-170 Pakość – Stadion Miejski im. Mariana Malinowskiego w Pakości, ul. Świętego Jana 13a, 88-170 Pakość 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych – 2 szt. – liczba zamontowanych lub wymienionych elementów infrastruktury sportowej – 6 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>

<p>1.3.2.c. Rozbudowa i modernizacja boisk i sal przyszkolnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości infrastruktury sportowej dostępnej dla dzieci, młodzieży i lokalnej społeczności – zwiększenie dostępności do nowoczesnych i bezpiecznych obiektów sportowo-rekreacyjnych – stworzenie warunków sprzyjających aktywności fizycznej, integracji i zdrowego stylu życia – podniesienie atrakcyjności oferty zajęć sportowych w szkołach i środowisku lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> – boisko lekkoatletyczne przy Szkole Podstawowej im. Ewarysta Estkowskiego, 88-170 Pakość – Orlik przy Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości – boiska na stadionach wiejskich w Radłowie i Wielowsi – sale przyszkolne w szkołach podstawowych dla których organem prowadzącym jest Gmina Pakość: – Szkoła Podstawowa im. Powstańców 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zmodernizowanych lub wybudowanych/rozbudowanych boisk – 4 szt. – liczba zmodernizowanych sal przyszkolnych – 3 szt. – liczba uczniów i mieszkańców korzystających z obiektów – 1000 os. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>
--	--	---	---	--

		<p>Wielkopolskich w Pakości</p> <p>– Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości</p> <p>– Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kościelcu</p>		
1.3.2.d. Budowa hali sportowej w Pakości	<p>– wzrost aktywności fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców</p> <p>– możliwość organizacji zawodów i wydarzeń sportowo-rekreacyjnych na poziomie lokalnym</p> <p>– rozwój lokalnego sportu i promocja zdrowego stylu życia</p>	dz. 399/1 obr. 2	<p>– liczba hal sportowych oddanych do użytku – 1 szt.</p> <p>– liczba wykonanych boisk pełnowymiarowych w obrębie hali – 2 szt.</p> <p>– liczba szatni, zapleczy sanitarnych i magazynowych – 2 szt.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

	– zwiększenie liczby imprez sportowych i rekreacyjnych organizowanych w gminie			
Cel operacyjny 1.4. Rozwój infrastruktury i poprawa jakości usług publicznych				
Kierunek działań 1.4.1. Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego gminy				
1.4.1.a. Rozbudowa Urzędu Miejskiego w Pakości i jego jednostek organizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – zachowanie i zabezpieczenie zabytkowego obiektu – poprawa stanu technicznego budynku – podniesienie estetyki i funkcjonalności obiektu – przedłużenie żywotności ratusza oraz zwiększenie jego wartości historycznej i kulturowej – poprawa funkcjonalności pomieszczeń 	ul. Rynek 4, 88-170 Pakość, teren miasta Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rozbudowanych/przebudowanych /wyremontowanych obiektów – 3 szt. – liczba zastosowanych rozwiązań poprawiających funkcjonalność obiektu – 1 szt. – liczba wdrożonych rozwiązań reorganizacyjnych – 1 szt. – utworzenie Ośrodka Sportu i Rekreacji – 1 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźników: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

	wykorzystywanych przez jednostki organizacyjne – poprawa wykorzystania potencjału kompetencji pracowników Urzędu Miejskiego i jego jednostek organizacyjnych			
1.4.1.b. Program promocyjny wsparcia dla mieszkańców „Melduj się w Pakości”	– zachęcenie mieszkańców do formalnego meldunku w Gminie Pakość – zwiększenie udziału mieszkańców w lokalnym życiu społecznym i samorządowym	Teren miasta i gminy Pakość	– przeciętna liczba osób, które dokonały meldunku w Gminie Pakość – 800 os. – liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych promujących meldunek w Pakości – 2 szt. Zakres monitorowania wskaźników: w całym okresie trwania strategii.	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
Kierunek działań 1.4.2. Rozwój infrastruktury społeczno-kulturalnej				
1.4.2.a. Modernizacja i doposażenie sali widowiskowej i pomieszczeń Ośrodka	– poprawa warunków technicznych i funkcjonalnych Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości	ul. Św. Jana 12, 88-170 Pakość	– ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (liczba uczestników wydarzeń o	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i

<p>Kultury i Turystyki w Pakości</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie liczby uczestników wydarzeń kulturalnych i odwiedzających obiekt – wzmocnienie roli ośrodka jako lokalnego centrum integracji społecznej i kulturalnej 		<p>charakterze kulturalnym – 1000 os.</p> <ul style="list-style-type: none"> – wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. – liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt. – liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 1000 odwiedzających/rok <p>Zakres monitorowania wskaźników: w całym okresie realizacji projektu.</p>	<p>Pomorza 2021-2027</p>
<p>1.4.2.b. Poprawa dostępu mieszkańców do świetlic na obszarach wiejskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa warunków organizacji wydarzeń i inicjatyw społecznych na terenach wiejskich – wzmocnienie integracji międzypokoleniowej i więzi sąsiedzkich 	<p>Teren gminy Pakość</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wyremontowanych lub doposażonych świetlic wiejskich – 6 szt. – liczba mieszkańców korzystających w oferty świetlic – 5350 os. – liczba wydarzeń społecznych, kulturalnych i edukacyjnych 	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo</p>

			organizowanych w świetlicach – 100 szt. Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.	publiczno- prywatne
Cel operacyjny 1.5. Modernizacja bazy na rzecz utrzymania bezpieczeństwa				
Kierunek działań 1.5.1. Poprawa bezpieczeństwa				
1.5.1.a. Modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakości	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa budynku poprzez wymianę konstrukcji dachu, wzmocnienie stropu oraz modernizację instalacji (gazowej i odgromowej) – zwiększenie komfortu użytkowania i estetyki obiektu dzięki dociepleniu i ujednoczeniu elewacji – zapewnienie nowoczesnych systemów łączności i sygnalizacji alarmowej dla lepszej 	ul. Szkolna 2, 88-170 Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt. – inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych – 1 szt. – liczba wspartych remiz w celu dostosowania ich do wymogów KSRG – 1 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji projektu.</p>	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

	<p>ochrony przed zagrożeniami</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – wzmocnienie gotowości i reakcji na klęski żywiołowe oraz awarie 			
1.5.1.b. Budowa bazy ratownictwa wodnego	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie bezpiecznego nadzoru nad akwenami wodnymi – skrócenie czasu reakcji służb ratowniczych – podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i turystów korzystających z wód 	dz. 73/6, 73/9, 73/21 obr. Jankowo, gmina Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych obiektów ratownictwa wodnego – 1 szt. – liczba zakupionych lub wyposażonych jednostek ratowniczych – 1 szt. – liczba przeszkolonych ratowników wodnych – 4 os. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

<p>1.5.1.c. Poprawa bezpieczeństwa i ochrona ludności Gminy Pakość poprzez budowę centrum bezpieczeństwa i magazynu OC</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie gotowości gminy do reagowania na sytuacje kryzysowe i zagrożenia – poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez szybkie i skoordynowane działania – stworzenie profesjonalnego zaplecza techniczno-logistycznego na potrzeby obrony cywilnej 	<p>dz. 73/6, 73/9, 73/21 obr. Jankowo, gmina Pakość</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych obiektów – 1 szt. – liczba przeprowadzonych ćwiczeń i szkoleń w centrum – 2 szt. – liczba jednostek i instytucji korzystających z centrum – 5 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>
<p>1.5.1.d. Budowa Komisariatu Policji w Pakości</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie – skrócenie czasu reakcji Policji na zgłoszenia – lepsza współpraca Policji z lokalną społecznością 	<p>dz. 48/2 obr. 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych obiektów (komisariat) – 1 szt. – liczba policjantów pełniących służbę w gminie – 14 os. <p>Zakres monitorowania wskaźników: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet państwa, Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo</p>

				publiczno- prywatne
1.5.1.e. Rozbudowa gminnego systemu monitoringu	– poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej (szkoły, place zabaw, ulice, miejsca rekreacji)	Teren miasta i gminy Pakość – infrastruktura krytyczna	– liczba nowych kamer zainstalowanych w gminie – 20 szt. – liczba miejsc publicznych objętych monitoringiem – 20 szt.	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
Kierunek działań 1.5.2. Wzmocnienie cyberbezpieczeństwa instytucji samorządowych				
1.5.2.a. Poprawa stanu infrastruktury na rzecz cyberbezpieczeństwa samorządu	– wzrost poziomu cyberbezpieczeństwa w Urzędzie Miejskim w Pakości i jednostek podległych – lepsza ochrona danych i ciągłość obsługi mieszkańców – podniesienie kompetencji pracowników w zakresie	– Urząd Miejski w Pakości ul. Rynek 4, 88-170 Pakość – Centrum Usług Wspólnych ul. Św. Jana 12, 88-170 Pakość – Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Inowrocławska 14, 88-170 Pakość	– liczba przeszkolonych pracowników - 65 os. – liczba przeprowadzonych szkoleń specjalistycznych dla kadry IT – 8 szt. – liczba wdrożonych i działających elementów dokumentacji SZBI oraz audytów zgodności z KRI – 3 jednostki – liczba jednostek, w których wdrażane będą rozwiązania w	Budżet gminy, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027

	bezpieczeństwa informacji – dostosowanie gminy do krajowych i unijnych standardów rozwoju cyfrowego		zakresie poprawy cyberbezpieczeństwa – 3 jednostki Zakres monitorowania wskaźnika: do 30.06.2026 r.	
--	--	--	--	--

źródło: opracowanie własne.

Tabela 11: Szczegółowe zestawienie planowanych działań dla osiągnięcia gospodarczego celu strategicznego.

WYMIAR GOSPODARCZY				
Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój gospodarczy z wykorzystaniem atutów gminy				
Cel operacyjny 2.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez rozwój infrastruktury oraz promocję i organizację wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych				
Kierunek działań 2.1.1. Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej				
Przypisane działanie	Oczekiwane rezultaty	Wymiar przestrzenny	Wskaźniki osiągnięcia działań	Źródła finansowania
2.1.1.a. Utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych (do granic z gminami)	– rozwój spójnej i bezpiecznej infrastruktury rowerowej na terenie gminy – zwiększenie liczby mieszkańców	Teren miasta i gminy Pakość	– wspierana infrastruktura rowerowa – 0,39725 km – ludność objęta projektami w ramach strategii	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027, pozostałe fundusze europejskie,

Inowrocław i Janikowo)	<p>korzystających z ekologicznych form transportu</p> <p>– poprawa jakości powietrza i ograniczenie emisji spalin</p> <p>– wzrost atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej</p>		<p>zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 250 os.</p> <p>– wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
2.1.1.b. Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych przy rzece Noteć w Pakości	<p>– stworzenie atrakcyjnej przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów</p> <p>– poprawa estetyki i funkcjonalności terenów nad rzeką Noteć</p> <p>– wzrost potencjału turystycznego i integracji społecznej w centrum miasta</p>	Obszar nadbrzeżny rzeki Noteć	<p>– liczba obiektów małej infrastruktury publicznej, których dostępność uległa poprawie – 3 szt.</p> <p>– liczba ludności korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z PS WPR – 1000 os.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji projektu.</p>	Budżet gminy, PS WPR, pozostałe fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
2.1.1.c. Uporządkowanie terenów zielonych w centrum Pakości	– zwiększenie przestrzeni zielonych dostępnych dla mieszkańców	dz. 153/1, część dz. 161, 170/1, 172/1, 173/1, część dz. 176/6, 179/2	– liczba elementów małej architektury (ławki, kosze, stojaki rowerowe) – 10 szt.	Budżet gminy, PS WPR, pozostałe fundusze europejskie, tematyczne programy

	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości życia poprzez rozwój terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych 	obr. 2, 88-170 Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia uporządkowanych terenów – 4779 m² Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii. 	<ul style="list-style-type: none"> – rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
2.1.1.d. Stworzenie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej w Giebni	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie dostępności do infrastruktury rekreacyjnej w gminie – poprawa jakości i estetyki przestrzeni publicznej w Giebni – wzmocnienie potencjału turystycznego gminy 	Teren działki nr 7/2, obręb Giebni, Gmina Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zagospodarowanego terenu rekreacyjnego – 9100 m² – liczba wybudowanych/urządzonych obiektów i urządzeń rekreacyjnych (np. altany, ławki, place zabaw, siłownie plenerowe, miejsca grillowe) – 8 szt. – liczba nasadzonych drzew i krzewów w ramach rewitalizacji terenu – 15 szt. – liczba mieszkańców i turystów korzystających ze strefy – 1000 os. 	<ul style="list-style-type: none"> – Budżet gminy, PS WPR, pozostałe fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

			Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.	
Kierunek działań 2.1.2. Promocja dziedzictwa kulturowego i wydarzeń lokalnych				
2.1.2.a. Utworzenie ekspozycji muzealnej Ziemi Pakoskiej – Żywego Muzeum Lokalnej Tradycji	<ul style="list-style-type: none"> – zachowanie i promocja lokalnej historii oraz tradycji – zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy – wzrost świadomości i tożsamości kulturowej mieszkańców 	Centrum Informacji Turystycznej, ul. Barcińska 11, 88-170 Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba utworzonych ekspozycji – 1 szt. – liczba zrealizowanych wystaw stałych i czasowych – 1 szt. – liczba zorganizowanych wydarzeń i warsztatów edukacyjnych – 30 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027, pozostałe fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
2.1.2.b. Gminny kalendarz wydarzeń „Pakość. Tu się dzieje”	<ul style="list-style-type: none"> – skuteczniejsza informacja o lokalnych wydarzeniach dla mieszkańców i gości – wzmocnienie integracji społecznej przez aktywne uczestnictwo w wydarzeniach 	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba narzędzi wykorzystanych do komunikacji – 1 szt. – liczba informacji o wydarzeniach – 150 szt. 	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

	– podniesienie atrakcyjności gminy jako miejsca życia i wypoczynku		Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.	
Cel operacyjny 2.2. Wspieranie rozwoju biznesu i podmiotów ekonomii społecznej				
Kierunek działań 2.2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i ekonomii społecznej				
2.2.1.a. Lokalny inkubator przedsiębiorczości społecznej	<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie dla nowych i rozwijających się inicjatyw społecznych – tworzenie miejsc pracy o charakterze społecznym – wzrost aktywności obywatelskiej i ekonomicznej w gminie 	Centrum Informacji Turystycznej ul. Barcińska 11, 88-170 Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zarejestrowanych lub obsługiwanych inicjatyw społecznych – 5 szt. – liczba godzin konsultacji, doradztwa / mentoringu dla podmiotów i osób zainteresowanych działalnością społeczną – 100 h <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
2.2.1.b. Rozwój infrastruktury handlowej i usługowej na terenie osiedli mieszkaniowych	– poprawa dostępności usług handlowych i usługowych dla mieszkańców obszarów blokowych	ul. Mikołaja, 88-170 Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych lub zmodernizowanych lokali usługowo-handlowych – 5 szt. – liczba udogodnień w otoczeniu (np. parkingi, stojaki) 	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe,

	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie liczby punktów handlowych i usługowych działających na tym terenie – wzrost satysfakcji mieszkańców z dostępności i jakości lokalnej infrastruktury – stworzenie nowych miejsc pracy w sektorze handlowo-usługowym 		<p>rowerowe, oświetlenie, zieleń) – 3 szt.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	partnerstwo publiczno-prywatne
Kierunek działań 2.2.2. Promocja i wsparcie produktów lokalnych				
2.2.2.a. Certyfikacja i wspieranie sprzedaży produktów lokalnych „Produkt Pakoski”	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie rozpoznawalności i prestiżu lokalnych produktów – wzrost sprzedaży i promocja lokalnych przedsiębiorców – umocnienie tożsamości i wspólnoty mieszkańców – promocja lokalnych producentów na rynkach krajowych i zagranicznych 	Teren miasta i gminy Pakość m.in. Targowisko, ul. Św. Jana, 88-170 Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba producentów lokalnych objętych systemem certyfikacji – 15 podmiotów – liczba certyfikowanych produktów lokalnych – 20 szt. – liczba inicjatyw promocyjnych – 1 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

Kierunek działań 2.2.3. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy

<p>2.2.3.a. Rozwój strefy inwestycyjnej: promocja i uzbrojenie terenów inwestycyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych – przyciągnięcie nowych inwestorów do gminy – poprawa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej strefy inwestycyjnej 	<p>dz. 90, 27/5 Giebnia</p> <p>dz. 2/43, 2/45, 2/47 obr. 4 ul. Topolowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia terenów inwestycyjnych objętych oddziaływaniami modernizacyjnymi lub promocyjnymi – 43,87 ha – liczba kampanii promocyjnych – 3 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>
<p>2.2.3.b. Ekonomizacja Centrum Informacji Turystycznej w Pakości</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie liczby obsłużonych turystów i mieszkańców – rozszerzenie oferty CIT o nowe funkcje – poprawa dostępności informacji turystycznej – rozszerzenie asortymentu lokalnych pamiątek 	<p>ul. Barcińska 11, 88-170 Pakość</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba nowych funkcji wprowadzonych do CIT – 1 szt. – liczba opracowanych i wydanych nowych materiałów promocyjnych (mapy, przewodniki, foldery, gadżety) – 3 szt. – liczba partnerstw z lokalnymi twórcami, producentami, organizacjami – 2 szt. 	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>

			Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.	
Cel operacyjny 2.3. Wsparcie rozwoju umiejętności i kompetencji lokalnych zasobów pracy				
Kierunek działań 2.3.1. Podnoszenie kompetencji dorosłych mieszkańców Gminy Pakość				
2.3.1.a. Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji – Centrum Edukacji Pozaformalnej Dorosłych	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie dostępu dorosłych mieszkańców do edukacji pozaformalnej i szkoleń – podniesienie kompetencji zawodowych i społecznych uczestników – wzrost aktywności edukacyjnej i integracji społecznej wśród dorosłych mieszkańców 	Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości	<ul style="list-style-type: none"> – liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych – 1 szt. – liczba utworzonych lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji (LOWE) – 1 szt. – liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych – 200 os. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji projektu.</p>	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027;

Kierunek działań 2.3.2. Wzmacnianie kompetencji społecznych i obywatelskich				
2.3.2.a. Podniesienie poziomu wiedzy o równości płci wśród lokalnych liderów i liderów edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie świadomości i wiedzy na temat równości płci – wzmocnienie kompetencji uczestników w zakresie promowania równości płci w środowisku edukacyjnym 	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń dotyczących równości płci – 4 szt. – liczba osób objętych wsparciem w zakresie równości kobiet i mężczyzn – 36 os. – liczba osób, które podniosły poziom wiedzy w zakresie równości kobiet i mężczyzn – 26 os. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji projektu.</p>	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027
Cel operacyjny 2.4. Wzmocnienie potencjału organizacyjnego i finansowego Gminy Pakość oraz jej jednostek organizacyjnych w celu skuteczniejszego wspierania rozwoju lokalnego				
Kierunek działań 2.4.1. Rozwój potencjału organizacyjnego i kadrowego urzędu oraz jednostek gminnych				
2.4.1.a. Szkolenia i podnoszenie kwalifikacji pracowników urzędu	– podniesienie jakości obsługi mieszkańców i sprawniejsza realizacja zadań publicznych	Urząd Miejski, ul. Rynek 4, 88-170 Pakość i jednostki organizacyjne	liczba zorganizowanych szkoleń specjalistycznych – 3000 szt.	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy

i jednostek gminnych	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost kompetencji zawodowych pracowników samorządowych w kluczowych obszarach – wdrażanie nowoczesnych narzędzi i standardów pracy w administracji lokalnej 		<p>liczba pracowników objętych szkoleniami – 1500 os.</p> <p>liczba wdrożonych w urzędzie nowych procedur/narzędzi usprawniających obsługę mieszkańców – 1 szt.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>rządowe i pozarządowe</p>
Kierunek działań 2.4.2. Zapewnienie stabilności dochodów podatkowych gminy				
2.4.2.a. Utrzymanie zadowalającego poziomu rocznych dochodów podatkowych w przeliczeniu na mieszkańca (wskaźnik G)	<ul style="list-style-type: none"> – stabilny wzrost dochodów podatkowych gminy, umożliwiający finansowanie zadań własnych i inwestycji – zwiększenie samodzielności finansowej gminy poprzez wzrost udziału dochodów własnych w ogólnych dochodach budżetu, – zwiększone poczucie bezpieczeństwa 	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – średnioroczny poziom dochodów podatkowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca – min. 2535,78 zł w 2025 r. – udział dochodów własnych (w tym podatkowych) w ogólnych dochodach gminy – 47,83% <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w ujęciu rocznym.</p>	Budżet Gminy

	finansowego w planowaniu wieloletnim			
Kierunek działań 2.4.3. Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i partnerskiej				
2.4.3.a. Zawieranie porozumień oraz umów partnerskich z sąsiednimi instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i sektorem prywatnym oraz partnerami zagranicznymi w zakresie wspólnych usług publicznych, projektów społecznych, kulturalnych i gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój współpracy między gminą a partnerami zewnętrznymi – zwiększenie dostępności i jakości usług dla mieszkańców 	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba podpisanych porozumień i umów partnerskich – 10 szt. – liczba mieszkańców korzystających z efektów wspólnych działań – 1000 os. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prawne

źródło: opracowanie własne.

Tabela 12: Szczegółowe zestawienie planowanych działań dla osiągnięcia przestrzennego celu strategicznego.

WYMIAR PRZESTRZENNY				
Cel strategiczny 3. Inteligentne zagospodarowanie przestrzeni, zapewniające bezpieczeństwo i poszanowanie środowiska naturalnego				
Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i mieszkaniowej				
Kierunek działań 3.1.1. Poprawa dostępności transportowej i komunikacyjnej gminy				
Przypisane działanie	Oczekiwane rezultaty	Wymiar przestrzenny	Wskaźniki osiągnięcia działań	Źródła finansowania
3.1.1.a. Budowa obwodnicy na terenie Gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie natężenia ruchu w centrum miasta – ograniczenie hałasu i zanieczyszczeń w obszarach zamieszkałych 	Obwodnica wytyczona na odcinku obejmującym miejscowości Jankowo, Radłowo, Ludkowo oraz Rybitwy	<ul style="list-style-type: none"> – długość wybudowanego odcinka obwodnicy – 10 km – liczba osób korzystających ze zbudowanej obwodnicy – 9800 os. 	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
3.1.1.b. Budowa obwodnicy północnej Pakości	<ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie natężenia ruchu w centrum miasta – poprawa płynności i 	Teren miasta Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – długość wybudowanego odcinka obwodnicy – 5 km – liczba osób korzystających ze zbudowanej obwodnicy – 9000 os. 	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

	<p>bezpieczeństwa na lokalnych drogach</p> <p>– ograniczenie hałasu i zanieczyszczeń w obszarach zamieszkałych</p>		<p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	
<p>3.1.1.c. Rozbudowa, budowa i przebudowa dróg gminnych i powiatowych: Dziarnowo, Węgierce, Radłowo-Słaboszewo, Mokre-Krzekotowo, Rybitwy-Gorzany, Giebni</p>	<p>– poprawa infrastruktury drogowej dróg gminnych i powiatowych</p> <p>– zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu użytkowników dróg</p> <p>– rozwój dostępności transportowej</p> <p>– wsparcie rozwoju lokalnej gospodarki poprzez poprawę infrastruktury transportowej</p>	<p>Teren miasta i gminy Pakość</p>	<p>– długość rozbudowanych/zbudowanych/ przebudowanych dróg gminnych – 3,8 km</p> <p>– długość rozbudowanych/zbudowanych/ przebudowanych dróg powiatowych – 10 km</p> <p>– liczba osób korzystających ze zmodernizowanych dróg - 4500 os.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Budżet Państwa, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>

3.1.1.d. Zagospodarowanie terenu na osiedlu przy ul. Mogileńskiej i Jankowskiej	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej – zwiększenie liczby dostępnych miejsc parkingowych dla mieszkańców 	Osiedle mieszkaniowe przy ul. Mogileńskiej i Jankowskiej w Pakości	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych parkingów – 4 szt. – łączna powierzchnia zagospodarowanego terenu – 6170 m² <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	Budżet gminy, PS WPR, pozostałe fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno- prywatne
Kierunek działań 3.1.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i mieszkaniowej				
3.1.2.a. Rozbudowa, przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa gospodarki ściekowej i wodociągowej – zwiększenie efektywności i niezawodności systemów kanalizacyjnych i wodociągowych – odbudowa i modernizacja nawierzchni ulic objętych inwestycją 	Teren miasta i gminy Pakość m.in.: ul. Dworcowa ul. Grobla ul. Jankowska ul. Łazienkowa m. Łącko ul. Nadnotecka ul. Krótka ul. Szkolna ul. Mieleńska ul. Barcińska m. Rybitwy m. Jankowo m. Mielno	<ul style="list-style-type: none"> – długość wybudowanych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych – 3 km – długość wybudowanych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych – 5 km – liczba działek, na których rozbudowano sieci wodociągowe – 180 szt. – liczba nieruchomości gruntowych (działek geodezyjnych) podłączonych do sieci kanalizacyjnej – 30 szt. 	Budżet gminy, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Budżet Państwa, PS WPR, pozostałe fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno- prywatne

	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości życia mieszkańców poprzez lepszy dostęp do infrastruktury sanitarnej i wodociągowej 	<p>m. Kościelec m. Radłowo m. Pakość</p>	<p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	
<p>3.1.2.b. Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Pakość</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości i ciągłości dostaw wody pitnej dla mieszkańców gminy – zwiększenie wydajności i niezawodności stacji uzdatniania wody – zmniejszenie awaryjności i kosztów eksploatacji systemu – poprawa efektywności 	<p>ul. Jankowska 29, 88-170 Pakość, Kościelec</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody – 2 szt. – liczba doposażonych stacji uzdatniania wody – 2 szt. – ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 8000 os. – wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027, pozostałe fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne.</p>

	energetycznej i bezpieczeństwa sanitarnego			
3.1.2.c. Poprawa stanu substancji mieszkaniowej	<ul style="list-style-type: none"> – zachowanie i poprawa wartości zasobów mieszkaniowych gminy – zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców – utrzymanie i modernizacja infrastruktury mieszkaniowej zgodnie ze standardami 	<ul style="list-style-type: none"> – budynek mieszkalny ul. Św. Jana 7, 88-170 Pakość – budynek gospodarczy, położony przy ul. Św. Jana 14, 88-170 Pakość – budynek mieszkalny, położony w m. Wielowieś 21, gmina Pakość – budynek mieszkalny, położony przy ul. Rynek 17, 88-170 Pakość – budynek mieszkalny, położony w m. 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zmodernizowanych budynków komunalnych – 6 szt. – liczba lokali mieszkalnych objętych modernizacją – 30 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: rok 2026.</p>	<p>Budżet gminy, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Budżet Państwa, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>

		Rybitwy 18, gmina Pakość – budynek mieszkalny, położony przy ul. Lipowej 14A, 88- 170 Pakość		
Cel operacyjny 3.2. Organizacyjne wsparcie działań proekologicznych				
Kierunek działań 3.2.1. Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej				
3.2.1.a. Termomodernizacja budynku Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości	– poprawa efektywności energetycznej budynku poprzez docieplenie ścian i stropodachu – zwiększenie komfortu użytkowników dzięki wymianie części stolarki okiennej – odnowa zewnętrznych elementów	ul. Świętego Jana 12, 88-170 Pakość	– zmniejszenie wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną – 58,76[kWh/(m ² rok)] – dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii - 0,0250 MW Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji projektu.	Budżet gminy, KPO, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

	<p>budynku (schody ceramiczne)</p> <p>– zachowanie istniejącego zagospodarowania terenu i otoczenia bez zmian</p>			
3.2.1.b. Termomodernizacja budynków edukacyjnych	<p>– poprawa efektywności energetycznej trzech budynków szkolnych</p> <p>– obniżenie kosztów ogrzewania i eksploatacji</p> <p>– zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa uczniów oraz personelu szkoły</p>	<p>Szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Pakość:</p> <p>– Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości</p> <p>– Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości</p> <p>– Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kościelcu</p>	<p>– liczba budynków objętych termomodernizacją – 3 szt.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-privatne</p>

Kierunek działań 3.2.2. Wsparcie mieszkańców w działaniach ekologicznych				
3.2.2.a. Utworzenie punktu edukacyjno-konsultacyjnego wspierającego wymianę źródeł ogrzewania	<ul style="list-style-type: none"> – ułatwiony dostęp mieszkańców do informacji i wsparcia w zakresie wymiany źródeł ciepła – zwiększenie liczby ekologicznych i energooszczędnych instalacji grzewczych w gminie – poprawa jakości powietrza i warunków środowiskowych w regionie 	Urząd Miejski w Pakości, ul. Rynek 4, 88-170 Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba utworzonych punktów edukacyjno-konsultacyjnych – 1 szt. Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii. – liczba mieszkańców korzystających z usług punktu (porady, konsultacje, informacje) – 30 os. Zakres monitorowania wskaźnika: w skali roku. 	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne
3.2.2.b. Utworzenie spółdzielni energetycznej	– rozwój lokalnej, odnawialnej energetyki	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba członków spółdzielni energetycznej – 3 podmioty – liczba zainstalowanych instalacji OZE – 3 szt. 	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe,

	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie udziału mieszkańców w produkcji i zarządzaniu energią – obniżenie kosztów energii i poprawa efektywności energetycznej w gminie 		<ul style="list-style-type: none"> – liczba zorganizowanych spotkań edukacyjnych/informacyjnych dla mieszkańców – 3 szt. Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii. 	partnerstwo publiczno-privatne
Cel operacyjny 3.3. Ukształtowany ład przestrzenny				
Kierunek działań 3.3.1. Zwiększenie planistycznego porządku przestrzennego				
3.3.1.a. Opracowanie i uchwalenie planu ogólnego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu uporządkowania rozwoju i ograniczenia rozpraszania zabudowy	<ul style="list-style-type: none"> – spójne i uporządkowane zasady zagospodarowania przestrzennego w gminie – ograniczenie niekontrolowanego rozpraszania zabudowy 	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – liczba uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) – 5 szt. – powierzchnia % gminy objęta MPZP – 5 % – powierzchnia gminy objęta planem ogólnym – 100% 	Budżet gminy, KPO

	<ul style="list-style-type: none"> – wyznaczenie terenów pod rozwój mieszkaniowy, usługowy i gospodarczy zgodnie z potrzebami gminy – ułatwienie inwestorom i mieszkańcom procesu planowania i uzyskiwania pozwoleń 		<ul style="list-style-type: none"> – liczba uchwalonych planów ogólnych – 1 szt. <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	
Cel operacyjny 3.4. Zintegrowane zarządzanie gospodarką odpadami oraz rekultywacja składowiska w Giebni				
Kierunek działań 3.4.1. Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami komunalnymi				
3.4.1.a. Zwiększenie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych poprzez edukację i budowanie świadomości mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost poziomu segregacji i recyklingu odpadów komunalnych – zmniejszenie ilości odpadów 	Teren miasta i gminy Pakość	<ul style="list-style-type: none"> – poziom recyklingu odpadów komunalnych w gminie – zgodnie z wymaganymi poziomami określonymi w przepisach prawa – liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych – 4 szt. 	Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

	<p>trafiających na składowisko</p> <p>– wyższa świadomość ekologiczna mieszkańców gminy, co wpłynie na poprawę jakości segregacji</p> <p>– poprawa wizerunku gminy jako dbającej o środowisko</p>		<p>– liczba mieszkańców uczestniczących w akcjach edukacyjnych i ekologicznych – 6800 os.</p> <p>– liczba doposażonych punktów selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK) – 1 szt.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	
Kierunek działań 3.4.2. Bezpieczne zagospodarowanie i rekultywacja składowiska odpadów w Giebni w celu eliminacji zagrożeń środowiskowych i społecznych				
<p>3.4.2.a. Przeprowadzenie kompleksowej rekultywacji składowiska odpadów w Giebni wraz z systemem monitoringu środowiskowego (wód, powietrza)</p>	<p>– przywrócenie terenu składowiska do stanu bezpiecznego dla środowiska i mieszkańców</p> <p>– ograniczenie negatywnego wpływu na wody</p>	<p>Składowisko Odpadów w Giebni, gmina Pakość</p>	<p>– powierzchnia zrekultywowanego składowiska – 11,1 ha</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	<p>Budżet gminy, fundusze europejskie, tematyczne programy rządowe i pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne</p>

	<p>gruntowe, glebę i powietrze</p> <p>– utworzenie stałego systemu monitoringu środowiskowego w rejonie składowiska</p>		<p>– liczba przeprowadzonych badań i raportów z monitoringu – 125 szt.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w skali roku.</p> <p>– poziom zanieczyszczeń w wodach i powietrzu (w porównaniu do norm) – w normie lub poniżej normy</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p> <p>– liczba zastosowanych instalacji monitorujących – 13 szt.</p> <p>Zakres monitorowania wskaźnika: w całym okresie realizacji strategii.</p>	
--	---	--	---	--

źródło: opracowanie własne.

9. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Pakość stanowi narzędzie wspierające prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej oraz programowanie działań inwestycyjnych i planistycznych w perspektywie długoterminowej. Oparty jest na zapisach Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakość, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, analizach uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych oraz na założeniach regionalnych dokumentów strategicznych, takich jak Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+. Model ten porządkuje przestrzeń gminy poprzez wskazanie docelowego układu funkcjonalnego oraz kierunków jej zagospodarowania, z uwzględnieniem jej specyfiki, potencjałów i ograniczeń.

Model spełnia Wytoczne dotyczące zachowania spójności projektów strategii rozwoju gmin oraz strategii rozwoju ponadlokalnego sporządzanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z ustaleniami Strategii Przyspieszenia 2030+, stanowiące Załącznik do uchwały nr 34/1474/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 września 2021 r.

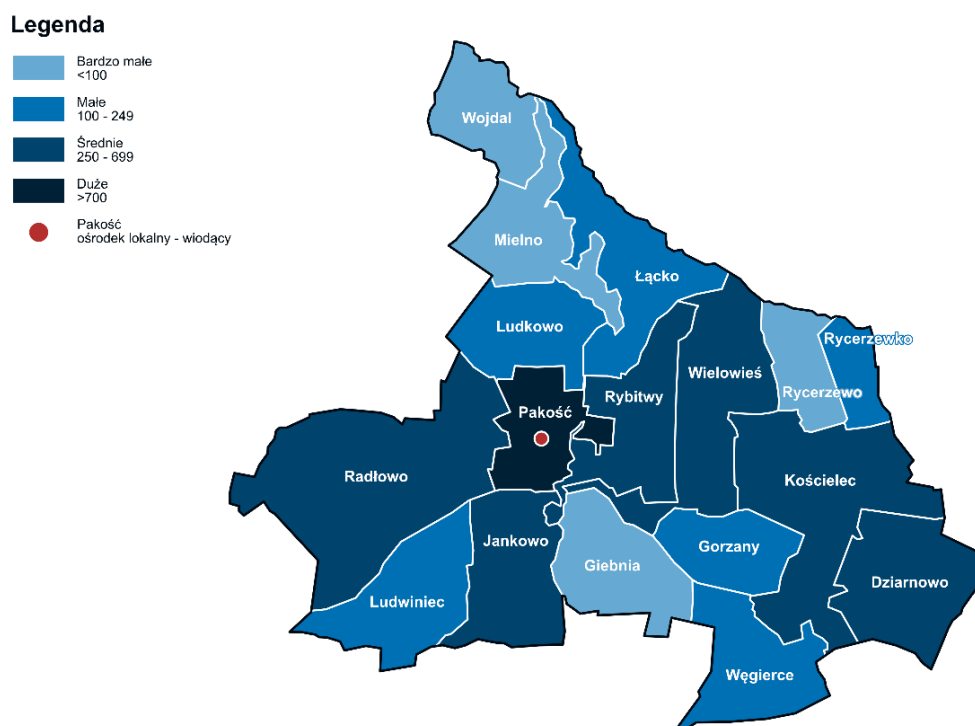
9.1. STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH

Docelowo system osadniczy gminy oparty jest na Pakości jako ośrodku lokalnym (wiodącym). Pozostałe miejscowości pełnią funkcje pomocnicze (mieszkaniowe i rolnicze), przy koncentracji usług publicznych w Pakości i uzupełniająco w Kościelcu.

Struktura sieci osadniczej gminy Pakość ma charakter typowy dla gmin miejsko-wiejskich i opiera się na wyraźnym podziale funkcjonalnym pomiędzy miasto Pakość – wskazane w hierarchii sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego jako ośrodek lokalny – a otaczające je wsie i sołectwa, które pełnią funkcje pomocnicze, głównie rolnicze i mieszkaniowe.

Na szczycie hierarchii pozostanie miasto Pakość (ok. 5 tys. mieszkańców), pełniące rolę centrum administracyjnego, usługowego, kulturalnego i religijnego. Szczególnie znaczenie ma Kalwaria Pakoska oraz Park Kulturowy, które wyróżniają miasto w skali regionu.

Rysunek 7: Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach.

źródło: opracowanie własne.

Kolejnym, istotnym elementem w hierarchii osadniczej gminy pozostanie wieś Giebnia. Choć nie jest dużą jednostką w sensie liczby ludności, to jednak nadal będzie pełnić znaczącą funkcję gospodarzą o charakterze ponadlokalnym. Zlokalizowane jest tam bowiem centrum logistyczne ogólnopolskiej sieci handlowej POLOMarket. W Giebni planuje się również kontynuację rozwoju terenów inwestycyjnych.

Pozostała część sieci osadniczej gminy składa się z 16 miejscowości wiejskich, skupionych w 14 sołectwach. Są to jednostki o mniejszym znaczeniu funkcjonalnym i demograficznym, pełniące głównie rolę zaplecza rolniczego. W ich strukturze przeważają tereny użytkowane rolniczo, a zabudowa ma charakter rozproszony lub skupiony wokół głównych ciągów komunikacyjnych.

Gmina Pakość jest zaklasyfikowana do miejskiego obszaru funkcjonalnego (MOF) Inowrocławia, zidentyfikowanego na poziomie wojewódzkim jako obszar strategicznej interwencji – tj. miejsca, które – ze względu na występowanie określonych uwarunkowań społecznych, gospodarczych lub przestrzennych – wymaga ukierunkowanych działań naprawczych lub może stanowić przestrzeń do

wykorzystania szczególnego potencjału rozwojowego. Jednocześnie gmina przynależy do obszaru prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT) Inowrocławia, w ramach którego realizowane są zintegrowane działania wspierające rozwój terytorialny.

Układ docelowy sieci osadniczej gminy Pakość zakłada w szczególności:

- oparcie na centralnej roli miasta Pakość, które jako jedyne miasto w gminie pełni funkcję ośrodka lokalnego. To właśnie tu mają koncentrować się podstawowe usługi publiczne, administracja, oświata, kultura i handel, co sprawi, że nadal będzie to główne miejsce załatwiania spraw codziennych dla mieszkańców gminy. Wyraźna hierarchia osadnicza zostanie tu utrwalona, w przeciwieństwie do gmin silnie zurbanizowanych, gdzie obserwuje się wieloośrodkowość. W Gminie Pakość struktura ta jest spolaryzowana – z jednej strony silne centrum (miasto), z drugiej rozproszone i funkcjonalnie zależne od niego wsie,
- rozwój wybranych funkcji specjalistycznych w niektórych wsiach, w szczególności w Giebni, gdzie funkcjonują obiekty o znaczeniu ponadlokalnym – centrum logistyczne sieci handlowej. Mimo wiejskiego charakteru miejscowości, jej rola w strukturze funkcjonalnej gminy będzie wykraczać poza lokalny zasięg i stanowić istotny element lokalnej gospodarki,
- układ komunikacyjny o znaczeniu regionalnym, w tym drogi wojewódzkie i powiatowe, które zapewnią dobre powiązania Pakości z Inowrocławiem, Barcinem, Żninem oraz Janikowem. Relatywnie bliska odległość od Inowrocławia i dostępność sieci drogowej będą sprzyjać codziennym dojazdom do pracy, co wzmocni funkcje mieszkaniowe gminy,
- rozwój będzie miał charakter ekstensywny, skupiający się na adaptacji istniejących siedlisk i zabudowy zagrodowej. W wybranych wsiach, szczególnie położonych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, dopuszcza się rozwój niewielkich usług lokalnych,
- rozwój zabudowy opierać się będzie na istniejących układach – dogęszczanie i wykorzystanie rezerw w granicach zwartej zabudowy, bez tworzenia osiedli satelitarnych i rozpraszania zabudowy,
- dobre warunki glebowe oraz względnie płaski teren będą sprzyjać intensywnej produkcji rolnej, co jednak ograniczy możliwości przeznaczania terenów pod inwestycje niezwiązane z rolnictwem.

Wszystkie te czynniki kształtują rozwój gminy w kierunku utrwalania jej wielofunkcyjnej specyfiki – z dominacją rolnictwa, lokalnych usług w mieście Pakość, elementami przemysłowymi i logistycznymi w wybranych wsiach oraz potencjałem rekreacyjnym w strefie doliny Noteci.

9.2. SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Docelowy system przyrodniczy tworzą dolina Noteci wraz z Jeziorem Pakoskim jako główny korytarz, powiązany z siecią zadrzewień i zieleni. Zakłada się utrzymanie ciągłości i stref buforowych oraz eliminację barier migracyjnych.

Na układ przyrodniczy Gminy Pakość będą składać się przede wszystkim naturalne formy ukształtowania terenu oraz obecność istotnych elementów środowiska przyrodniczego o charakterze ponadlokalnym. Oś układu ekologicznego nadal będzie tworzyć dolina Noteci wraz z zespołem jezior rynnowych, które stanowią elementy regionalnego systemu przyrodniczego.

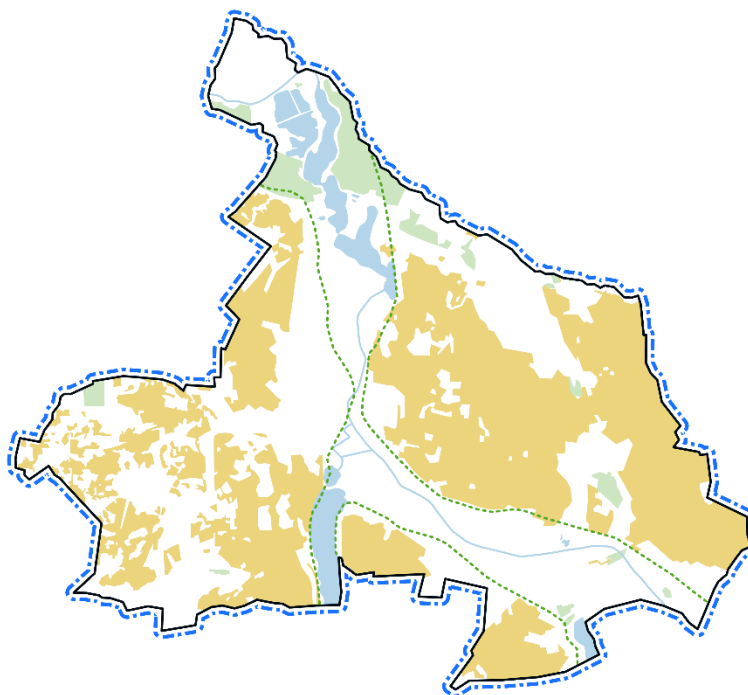
Na terenie gminy nie występują rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, ani obszary Natura 2000 (specjalne obszary ochrony siedlisk i obszary specjalnej ochrony ptaków).

System powiązań przyrodniczych w Gminie Pakość będzie opierał się na funkcjonowaniu doliny Noteci i Jeziora Pakoskiego jako głównych osi ekologicznych. Uzupełniają go kanały wodne, tereny rolnicze i fragmenty zadrzewień, które pełnią funkcje buforowe i migracyjne. W strukturze przestrzennej gminy będzie można wyróżnić strefę przyrodniczą o wysokiej wartości ekologicznej i potencjale dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych, która jednocześnie wymaga szczególnej ochrony i racjonalnego zagospodarowania. Gmina będzie pełnić istotną rolę w regionalnym systemie przyrodniczym, a jej rozwój przestrzenny będzie uwzględniał potrzebę utrzymania i wzmacniania ciągłości biologicznej oraz naturalnych procesów środowiskowych.

Rysunek 8: Środowisko przyrodnicze.

Legenda

- Korytarz ekologiczny
- Grunty rolne Klasy I - III
- Lasy
- Woda
- Obszar niedoboru wody dla rolnictwa

źródło: opracowanie własne.

Dolina Noteci, wraz z przyległymi terenami podmokłymi, łąkami i trzcinowiskami, nadal będzie pełnić funkcję najważniejszego korytarza ekologicznego gminy. To obszar o szczególnych walorach przyrodniczych, charakteryzujący się wysoką bioróżnorodnością i funkcjami retencyjnymi. Jezioro Pakoskie stanowi największy zbiornik wodny w gminie i będzie pełnić rolę węzła ekologicznego, związanego z występowaniem licznych gatunków ptaków wodno-błotnych oraz cennych siedlisk przyrodniczych.

Teren gminy zalicza się do obszarów o wysokiej jakości gleb – zasobu gleb najwyższych klas bonitacyjnych, co stanowi istotny potencjał rozwojowy w kontekście rolnictwa.

Obszary rolne i leśne, mimo ich przeważającego gospodarczego wykorzystania, będą pełnić funkcje buforowe i łącznikowe pomiędzy głównymi elementami systemu ekologicznego. Szczególne znaczenie będą mieć fragmenty terenów zadrzewionych i zakrzewień, które tworzą lokalne ciągi przyrodnicze i umożliwiają migrację drobnych zwierząt. Uzupełnieniem tego układu będą ekosystemy wodne i tereny wilgotne, odgrywające istotną rolę w retencji wód oraz ochronie przeciwpowodziowej.

Gmina wpisuje się w regionalny system przyrodniczy Pojezierza Gnieźnieńskiego. Jej obszar przecina krajowy korytarz ekologiczny wschód–zachód oraz kilka korytarzy

lokalnych, łączących główne elementy krajobrazu z sąsiednimi gminami. Taka konfiguracja przestrzenna wymaga zachowania spójności struktury ekologicznej oraz unikania powstawania barier dla migracji fauny, które mogłyby być skutkiem nadmiernej urbanizacji, intensyfikacji rolnictwa czy rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej.

Do terenów Gminy Pakość położonych w regionie wodnym Noteci (dorzecze Odry) zastosowanie ma **Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry** (Dz. U. z 2023 r. poz. 335), **Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry** (Dz. U. z 2022 r. poz. 2714) oraz **Plan przeciwdziałania skutkom suszy** (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

Gmina Pakość położona jest w regionie wodnym Noteci, w dorzeczu Odry. Gospodarowanie wodami na tym obszarze odbywa się w oparciu o **Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry** (PGW), będący kluczowym dokumentem planistycznym określającym cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz wskazującym działania służące ich osiągnięciu. PGW stanowi podstawę realizacji Ramowej Dyrektywy Wodnej i wyznacza kierunki zarządzania zasobami wodnymi w ujęciu zlewniowym.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry stanowi kluczowy dokument strategiczny sporządzany na podstawie Ramowej Dyrektywy Wodnej UE oraz ustawy – Prawo wodne. Wyznacza on kierunki gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczu Odry, obejmując w szczególności ochronę oraz poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Dokument zawiera kompleksową ocenę stanu wód, identyfikację zagrożeń oraz cele środowiskowe dla jednolitych części wód, a także wskazuje działania niezbędne do ich osiągnięcia.

W Planie ujęto zarówno działania naprawcze, jak i działania o charakterze prewencyjnym, w tym m.in. modernizację infrastruktury wodno-ściekowej, ograniczanie zanieczyszczeń obszarowych, działania związane z odtwarzaniem naturalnych funkcji cieków oraz ochronę obszarów szczególnie wrażliwych. Dokument uwzględnia również obszary chronione oraz mechanizmy monitorowania postępów w osiągnięciu celów środowiskowych.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry obejmuje przegląd i aktualizację wstępnej oceny ryzyka powodziowego oraz map zagrożenia i ryzyka powodziowego, a także analizę obecnych i potencjalnych przyszłych zagrożeń. Dokument identyfikuje obszary szczególnie narażone na występowanie powodzi oraz określa działania niezbędne do ograniczenia ich skutków.

Plan wskazuje cele zarządzania ryzykiem powodziowym oraz opisuje zestaw działań inwestycyjnych i organizacyjnych, w tym m.in. utrzymanie i modernizację infrastruktury przeciwpowodziowej, poprawę retencji, wdrażanie rozwiązań ograniczających spływ powierzchniowy oraz działania edukacyjne skierowane do mieszkańców. Dokument zawiera także informacje o możliwych źródłach finansowania działań oraz

mechanizmach monitorowania ich realizacji i oceny skuteczności na podstawie wybranych wskaźników.

W PZRP uwzględniono również wpływ zmian klimatu na poziom zagrożenia powodziowego oraz konieczność koordynacji działań z innymi dokumentami planistycznymi w gospodarce wodnej. Celem planu jest ograniczenie ryzyka powodziowego i zwiększenie bezpieczeństwa ludności oraz infrastruktury poprzez spójne i długofalowe zarządzanie zagrożeniami związanymi z powodzią.

Na podstawie art. 169 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo wodne obszary szczególnego zagrożenia powodzią są przedstawiane na mapach zagrożenia powodziowego. Z obowiązujących map zagrożenia powodziowego wynika, że w granicach Gminy Pakość występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią raz na 10 lat ($p=10\%$) i raz na 100 lat ($p=1\%$), obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia budowli piętrzącej (dot. zapory zbiornika Pakość).

Zagrożenie powodziowe na terenie Gminy dotyczy przede wszystkim doliny rzeki Noteć oraz ujściowych odcinków jej dopływów i urządzeń melioracyjnych oraz jezior.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi dotyczą przede wszystkim, ale nie wyłącznie, terenów niezamieszkałych i w niewielkim stopniu zainwestowanych.

Dokładny zasięg poszczególnych terenów, na których istnieje ryzyko występowania powodzi wskazują aktualne Mapy Ryzyka Powodziowego oraz Mapy Zagrożenia Powodziowego, których aktualny stan na czas realizacji przewidzianych w niniejszej strategii inwestycji jest materiałem wiążącym. Wszystkie zamierzenia inwestycyjne przewidziane w strategii będą realizowane z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z zagrożenia powodziowego.

W kontekście istniejącego zagrożenia powodziowego, podkreślić należy, iż lokalizacja inwestycji wskazanych w działaniach nr 1.5.1.b „Budowa bazy ratownictwa wodnego” oraz nr 1.5.1.c „Poprawa bezpieczeństwa i ochrona ludności Gminy Pakość poprzez budowę centrum bezpieczeństwa i magazynu OC” (tabela na str. 69-70) zostanie szczegółowo przeanalizowana na etapie sporządzania projektu budowlanego, w celu umiejscowienia obiektu budowlanego poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10 lat ($p=10\%$) i raz na 100 lat ($p=1\%$), a także poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 500 lat ($p=0,2\%$), a także obszarami narażonymi na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia budowli piętrzącej – zapory zbiornika Pakość.

Ponadto położenie terenów przeznaczonych pod działanie nr 2.2.3.a „Rozwój strefy inwestycyjnej: promocja i uzbrojenie terenów inwestycyjnych” (tabela str. 78) częściowo na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie

wystąpienia powodzi raz na 10 lat ($p=10\%$) i raz na 100 lat ($p=1\%$) oraz wynikające z powyższego ograniczenia w ich zabudowie i zagospodarowaniu, zgodnie z ustawą Prawo wodne oraz przepisami wykonawczymi, zostały uwzględnione w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego przyjętym uchwałą nr XXXIII/350/2018 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 27 września 2018r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Pakość dla obszaru obejmującego część wsi Giebnia.

MPZP na etapie prowadzonego postępowania administracyjnego związanego z jego sporządzeniem, został pozytywnie uzgodniony przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, postanowieniem nr NZB.Z.451.127.2017 z dnia 21 grudnia 2017r. oraz Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Bydgoszczy, decyzją nr BD.RPP.610.83.2018.AB z dnia 27 marca 2018r.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje obszar całej Polski i ma na celu ograniczenie skutków suszy oraz poprawę sposobów gospodarowania zasobami wodnymi. Dokument zawiera diagnozę obecnego stanu wód, analizę zagrożenia suszą hydrologiczną, rolniczą i hydrogeologiczną oraz identyfikację obszarów szczególnie wrażliwych na jej występowanie. Określono w nim cele oraz zestaw działań technicznych i nietechnicznych, takich jak rozwój różnorodnych form retencji, modernizacja urządzeń melioracyjnych i systemów nawadniających, ochrona ekosystemów zależnych od wód, racjonalizacja zużycia zasobów wodnych oraz podnoszenie świadomości społecznej poprzez edukację i systemy wczesnego ostrzegania.

Plan wskazuje również potencjalne źródła finansowania działań oraz mechanizmy monitorowania ich realizacji. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie strat gospodarczych i środowiskowych wynikających z występowania suszy oraz zwiększenie odporności kraju na jej skutki w przyszłości. Zgodnie z danymi zawartymi w Planie przeciwdziałania skutkom suszy cały obszar Gminy Pakość zaliczany jest do terenów silnie zagrożonych suszą. Ponadto, Gmina Pakość położona jest w całości na obszarze niedoboru wody dla rolnictwa, zdefiniowanego w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Działania takie jak działanie nr 1.5.1.b. Budowa bazy ratownictwa wodnego, nr 1.5.1.c. Poprawa bezpieczeństwa i ochrona ludności Gminy Pakość poprzez budowę centrum bezpieczeństwa i magazynu OC, nr 3.1.2.a. Rozbudowa, przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nr 3.1.2.b. Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Pakość, nr 3.4.2.a. Przeprowadzenie kompleksowej rekultywacji składowiska odpadów w Giebni wraz z systemem monitoringu środowiskowego (wód, powietrza) wpisują się w cele określone we wspomnianym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry oraz Planie przeciwdziałania skutkom suszy.

Ponadto, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej związane z ochroną i zwiększeniem zasobów wodnych, w tym z rozwojem infrastruktury wodno-ściekowej (str. 114-120), wpisują się w cele określone we wspomnianym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry oraz Planie przeciwdziałania skutkom suszy, a ich realizacja wspierać będzie realizację tychże celów.

Należy podkreślić, że wszystkie wymienione dokumenty podlegają cyklicznym przeglądom i aktualizacjom, zgodnie z wymogami prawa unijnego i krajowego. Zapewnia to możliwość dostosowania ich zapisów do zmieniających się uwarunkowań środowiskowych, klimatycznych i społecznych oraz umożliwia skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi. Obszar Gminy Pakość obejmuje siedem **Jednolitych Części Wód Powierzchniowych** (JCWP), obejmujących pięć JCWP rzecznych oraz dwie JCWP jeziorne. Wszystkie zidentyfikowane JCWP charakteryzują się złym stanem, a w każdym przypadku wskazano również ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. W JCWP jeziornych, obejmujących jeziora Pakoskie Północne oraz Mielno, oprócz złego stanu ekologicznego stwierdzono także zły stan chemiczny, co dodatkowo wpływa na ocenę ogólną. W przypadku JCWP rzecznych stan chemiczny nie został oceniony z uwagi na brak danych, przy jednoczesnym potwierdzeniu, że ich stan ogólny jest poniżej dobrego.

W zakresie wód podziemnych (JCWPd) na terenie Gminy Pakość zidentyfikowano Jednolitą Część Wód Podziemnych nr 43, która charakteryzuje się złym stanem chemicznym oraz złym stanem ilościowym, a także zagrożeniem nieosiągnięcia celów środowiskowych w obu tych kategoriach.

Szczegółowe dane dotyczące Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) zawierają tabele 13 i 14.

Tabela 13: Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) w Gminie Pakość.

Kod JCWP	Nazwa	Typ	Stan ogólny	Stan/potencjał ekologiczny i chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW6000101883149	Kanał Smyrnia	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	zły stan wód	słaby stan ekologiczny, brak danych dot. stanu chemicznego	zagrożona
RW6000111881999	Noteć od Kanału Warta-Gopło	Rzeka nizinna	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny, brak danych	zagrożona

	do Noteci Zachodniej			dot. stanu chemicznego	
RW6000111882932	Stara Noteć	Rzeka nizinna	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, brak danych dot. stanu chemicznego	zagrożona
RW6000161883199	Noteć od Noteci Zachodniej do jez. Wolickiego	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	zły stan wód	zły potencjał ekologiczny, brak danych dot. stanu chemicznego	zagrożona
RW600018188299	Noteć Zachodnia	Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału ekologicznego (brak badań biologicznych w JCWP), brak danych dot. stanu chemicznego	zagrożona
LW10436	Pakoskie Pn.	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnik a Schindlera, stratyfikowane	zły stan wód	zły potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona
LW10437	Mielno	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnik a Schindlera, polimiktyczne	zły stan wód	zły potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona

źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl.

Tabela 14: Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) w Gminie Pakość.

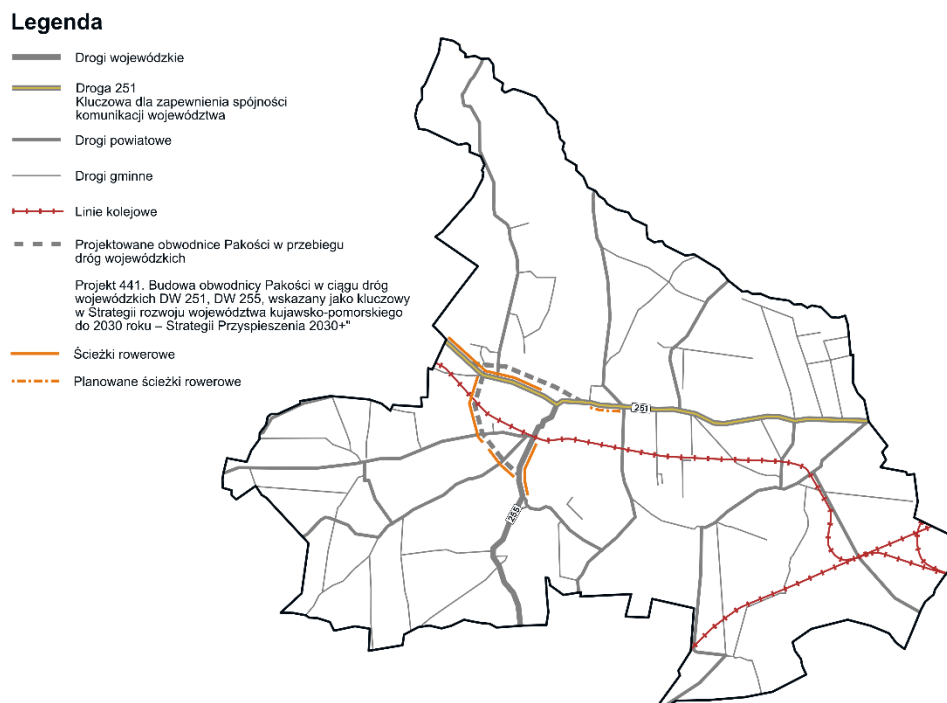
Kod JCWPd	Stan ogólny/ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego
GW600043	Słaby/zagrożona ilościowo i chemiczne	słaby	słaby

źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl.

9.3. GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH

Układ transportowy Gminy Pakość będzie charakteryzował się wyraźną koncentracją sieci drogowej wokół miasta Pakość, które stanowi lokalny węzeł komunikacyjny i główny punkt koncentracji ruchu pasażerskiego i towarowego. Przez teren gminy przebiegają 2 drogi wojewódzkie i 11 dróg powiatowych, które nadal będą tworzyć podstawowy szkielet układu drogowego, wspomagany przez lokalne ciągi komunikacyjne i sieć dróg gminnych o znaczeniu wewnętrznym.

Rysunek 9: Infrastruktura drogowa.

źródło: opracowanie własne.

Droga wojewódzka nr 251 (Kaliska–Inowrocław) stanowić będzie główną oś układu przestrzennego miasta i obsługiwać zarówno ruch lokalny, jak i tranzytowy. Z kolei droga nr 255 (Pakość–Strzelno) zapewni powiązania z południową częścią regionu i będzie obsługiwać m.in. tereny przemysłowe gminy. Ich układ uzupełnią drogi powiatowe, łączące Pakość z większymi miejscowościami oraz sieć dróg gminnych o znaczeniu wewnętrznym.

Docelowy układ transportowy Gminy Pakość będzie opierał się na poprawie dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa ruchu, przy równoczesnym rozwoju zrównoważonych form mobilności. Realizacja kluczowych inwestycji drogowych, kolejowych i rowerowych umożliwi włączenie gminy w szersze układy transportowe regionu, zwiększając jej atrakcyjność osadniczą, gospodarczą i turystyczną.

Podstawowym elementem przyszłego systemu transportowego stanie się planowana obwodnica Pakości, która przejmie ruch tranzytowy z drogi wojewódzkiej nr 251 i wyprowadzi go poza centrum miasta. Rozwiązanie to poprawi bezpieczeństwo i płynność ruchu, a jednocześnie zwiększy komfort życia mieszkańców. Warto podkreślić, że przedsięwzięcie to wpisuje się w zapisy Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2030 – Strategii Przyspieszenia 2030+, w której w ramach celu głównego „Dostępna przestrzeń i czyste środowisko” budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich nr 251 i 255 została uznana za projekt kluczowy, niezbędny dla przyspieszenia rozwoju regionu. Samorząd Województwa deklaruje w tym zakresie pełną determinację w prowadzeniu działań przygotowawczych i inwestycyjnych (projekt nr 447).

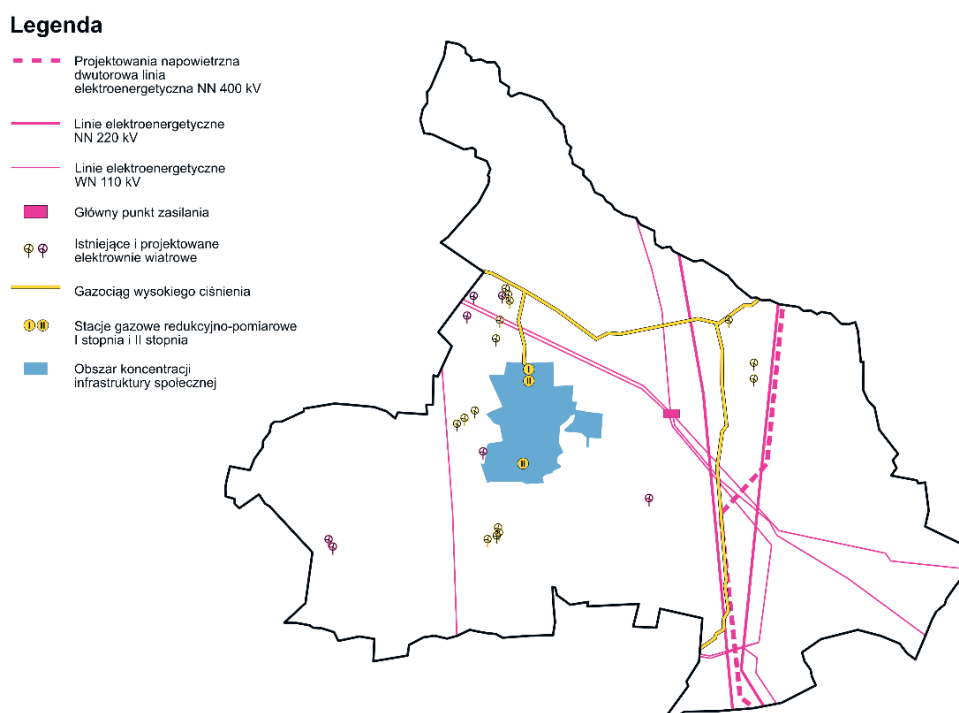
W zakresie komunikacji kolejowej, docelowy układ transportowy przewiduje pełne wykorzystanie przebudowy linii nr 131 i 353 – inwestycji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2030 jako projekty kluczowe. Ich modernizacja może umożliwić przywrócenie częściowej obsługi pasażerskiej w gminie oraz usprawnić transport towarowy, co będzie wspierało lokalne procesy gospodarcze.

Mobilność aktywna stanie się integralnym elementem układu transportowego. Sieć tras rowerowych zostanie rozwinięta w formie spójnego systemu obejmującego zarówno Pakość, jak i obszary wiejskie. Szczególne znaczenie będzie miało utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych do granic z gminami Inowrocław i Janikowo, które zintegrują Pakość z regionalną siecią szlaków. Równoległe powstaną trasy rekreacyjne wokół Jeziora Pakoskiego i wzdłuż Noteci, łączące funkcję transportową z turystyczno-wypoczynkową.

9.4. GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Docelowo system infrastruktury technicznej obejmuje rozbudowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz modernizację/rozbudowę systemu elektroenergetycznego. W usługach publicznych zakłada się koncentrację wyższych funkcji w Pakości i uzupełniająco w Kościelcu.

Rysunek 10: System energetyczny.

źródło: opracowanie własne.

Gmina Pakość dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i społeczną, choć jej dostępność jest zróżnicowana. Największe skupisko usług nadal znajdować się będzie w mieście Pakość, pełniącym rolę centrum administracyjnego, edukacyjnego i usługowego.

System wodociągowy obejmuje niemal całe miasto i większość wsi, zapewniając wodę z ujęć komunalnych w Pakości i Kościelcu. Sieć kanalizacyjna jest jednak fragmentaryczna i obsługuje przede wszystkim miasto oraz wybrane wsie, podczas gdy wiele gospodarstw nadal korzysta z przydomowych zbiorników bezodpływowych. System energetyczny opiera się na rozbudowanej sieci średniego napięcia zasilanej z GPZ w Wielowsi, uzupełnionej licznymi stacjami transformatorowymi oraz liniami

wysokiego i najwyższego napięcia. Sieć gazowa obejmuje miasto i wybrane wsie, jednak jej dalszy rozwój napotyka na ograniczenia formalne i ekonomiczne.

W perspektywie rozwojowej zakłada się wyrównanie dostępności usług i infrastruktury między miastem a terenami wiejskimi oraz poprawę jakości istniejących systemów technicznych. Zakłada się rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, modernizację stacji transformatorowych, rozwój lokalnej sieci gazowej i odnawialnych źródeł energii, w tym farm fotowoltaicznych, wiatrowych i biomasowych.

W zakresie infrastruktury społecznej przewiduje się rozwój i modernizację sieci usług opiekuńczych, edukacyjnych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych, z naciskiem na dostępność, inkluzywność i integrację społeczną. Priorytetem jest podnoszenie standardu i dostępności placówek oświatowych i opiekuńczych (w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami), a także poprawa zaplecza rekreacyjno-sportowego oraz przestrzeni aktywności lokalnej.

Równolegle zakłada się wzmocnienie instytucji kultury i dostępności świetlic wiejskich oraz rozwój lokalnych centrów wsparcia i aktywizacji mieszkańców — ze szczególnym uwzględnieniem seniorów, dzieci i młodzieży. Realizacja tych działań przyczyni się do trwałej poprawy jakości życia i wzrostu atrakcyjności osiedleńczej gminy.

Gmina Pakość w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ została wskazana jako szczególnie predysponowanych do rozwoju przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym. Oznacza to, że należy do jednostek, które posiadają lub mogą wskazać tereny inwestycyjne służące przede wszystkim rozwojowi lokalnemu, oraz że potencjał inwestycyjny gminy ma charakter wspierający rozwój gospodarczy na poziomie lokalnym, z możliwością powiązań z rynkiem regionalnym.

9.5. KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH

W najbliższych latach, zgodnie z przyjętymi dokumentami strategicznymi, Gmina Pakość koncentruje się na wdrażaniu działań przestrzenno-funkcjonalnych, które są odpowiedzią na najważniejsze wyzwania rozwojowe i potrzeby mieszkańców. Działania te zostały zaplanowane w ścisłym powiązaniu z układem sieci osadniczej, uwarunkowaniami środowiskowymi oraz priorytetami określonymi w Studium i Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.

Najważniejsze z planowanych działań przestrzenno-funkcjonalnych obejmują:

- Rozbudowę infrastruktury rowerowej i pieszej – rozwój nowoczesnej i spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych na terenie całej gminy, w tym budowę tras w kierunku granic z gminą Inowrocław i Janikowo, zagospodarowanie starych przyczółków mostowych na Noteci. Działania te zwiększą powiązania miasta z

sołectwami, poprawią dostępność przestrzeni publicznych oraz zintegrują lokalny układ komunikacyjny z siecią tras regionalnych.

- Modernizację infrastruktury technicznej – systematyczną poprawę jakości i dostępności infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej poprzez rozbudowę sieci oraz modernizację stacji uzdatniania wody, szczególnie w miejscowościach wiejskich, co zapewni mieszkańcom wysoki standard usług komunalnych i bezpieczeństwo środowiskowe.
- Poprawę infrastruktury drogowej – budowę obwodnicy północnej Pakości, remonty dróg lokalnych m.in. w Dziarnowie, Węgiercach, na trasie Radłowo–Słaboszewo, Mokre–Krzekotowo oraz Rybitwy–Gorzany, Giebni. Inwestycje te mają na celu poprawę bezpieczeństwa, płynności ruchu oraz spójności komunikacyjnej gminy.
- Rewitalizację i poprawę jakości przestrzeni publicznych – zagospodarowanie terenów nabrzeża rzeki Noteć w centrum Pakości poprzez utworzenie Bulwarów Nadnoteckich i zespołu parków, modernizację placów zabaw (w tym budowę integracyjnego placu zabaw), rozwój terenów rekreacyjnych i zieleni urządzonej oraz odnowę wybranych obszarów miejskich.
- Modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej – budowę żłobka w Pakości, modernizację i dostosowanie obiektów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, budowę hali sportowej i boiska lekkoatletycznego, modernizację obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenach wiejskich, rozbudowę Urzędu Miejskiego w Pakości, a także modernizację i doposażenie sali widowiskowej Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości.
- Rozwój bezpieczeństwa i ochrony mieszkańców – modernizację budynku OSP wraz z powiększeniem o magazyny obrony cywilnej, budowę bazy ratownictwa wodnego, a także inwestycje w infrastrukturę służącą bezpieczeństwu cyfrowemu administracji.
- Działania proekologiczne – termomodernizację budynków edukacyjnych oraz Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości, utworzenie punktu edukacyjno-konsultacyjnego wspierającego wymianę źródeł ogrzewania, a także powołanie spółdzielni energetycznej.

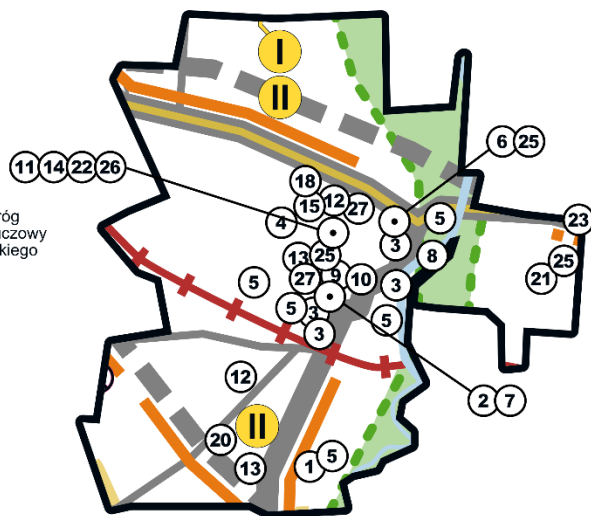
Realizacja powyższych działań służy nie tylko wzmocnieniu funkcjonalności i atrakcyjności układu przestrzennego, ale także podnoszeniu jakości życia mieszkańców oraz budowaniu konkurencyjności gminy w regionie. Wszystkie działania są spójne z celami i kierunkami określonymi w Studium oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również w Strategii Rozwoju Gminy, a ich wdrażanie będzie sukcesywnie modyfikowane i dostosowywane do zmieniających się potrzeb lokalnej społeczności.

Rysunek 11: Kluczowe inwestycje i elementy układu komunikacyjno-infrastrukturalnego miasta Pakość.

Legenda

- Drogi wojewódzkie
- Droga 251
Kluczowa dla zapewnienia spójności komunikacji województwa
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne
- Linie kolejowe
- Projektowane obwodnice Pakości w przebiegu dróg wojewódzkich
- Ścieżki rowerowe
- Planowane ścieżki rowerowe
- Korytarz ekologiczny
- Woda
- Gazociąg wysokiego ciśnienia
- Stacje gazowe redukcyjno-pomiarowe I stopnia i II stopnia

- ① Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Pakość Kościelec, Pakość
- ② Modernizacja Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości
- ③ Modernizacja substancji mieszkaniowej wraz z pomieszczeniami przynależnymi w Gminie Pakość
 - budynek mieszkalny ul. Św. Jana 7
 - budynek gospodarczy, położony przy ul. Św. Jana 14
 - budynek mieszkalny, położony w m. Wielowieś 21
 - budynek mieszkalny, położony przy ul. Rynek 17
 - budynek mieszkalny, położony w m. Rybitwy 18
 - budynek mieszkalny, położony przy ul. Lipowej 14 A

- ④ Budowa żłobka w Pakości Aktywny Maluch 2022-2029 edycja 2
- ⑤ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej na terenie miasta i gminy Pakość
ul. Dworcowa
ul. Grobla
ul. Jankowska
ul. Łazienkowa
m. Łącko - lokalizacja 1;
m. Łącko - lokalizacja 2),
ul. Nadnotecka,
m. Rybitwy
- ⑥ Remont zabytkowego budynku Ratusza Miejskiego w Pakości
- ⑦ Kompleksowa termomodernizacja wraz z instalacją OZE dla Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości
- ⑧ Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych przy rzece Noteć w Pakości

- ⑨ Modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakości
- ⑩ Utworzenie Gminnego Centrum Profilaktyki, Wsparcia i Rozwoju
- ⑪ Dostosowanie obiektów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- ⑫ Budowa integracyjnego placu zabaw
- ⑬ Modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych
- ⑭ Rozbudowa i modernizacja boisk i sal przyszkolnych
 - Boisko przy Szkole Podstawowej im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości
 - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich
 - boisko na stadionie wiejskim w Radlowie
 - boisko na stadionie wiejskim w Wielowieś
 - Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Zespole Placówek Oświatowych w Kościelcu
- ⑮ Budowa hali sportowej w Pakości
- ⑯ Budowa Komisariatu Policji w Pakości
- ⑰ Rozwój infrastruktury handlowej i usługowej na terenie osiedli mieszkaniowych
- ⑱ Rozwój strefy inwestycyjnej; promocja i uzbrojenie terenów inwestycyjnych
- ⑲ Termomodernizacja budynków edukacyjnych
 - Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego
 - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich
 - Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Zespole Placówek Oświatowych w Kościelcu
- ⑳ Rozbudowa sieci ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy Pakość - etap I
- ㉑ Projekt Cyberbezpieczny Samorząd Urząd Miejski w Pakości, Centrum Usług Wspólnych, Ośrodek Pomocy Społecznej
- ㉒ Rozwój kompetencji kluczowych uczniów klas I-III oraz podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów z terenu Gminy Pakość Szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Pakość:
 - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości
 - Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości
 - Zespół Placówek Oświatowych w Kościelcu
- ㉓ Uporządkowanie terenów zielonych w centrum Pakości

źródło: opracowanie własne.

9.6. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Rysunek 12: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

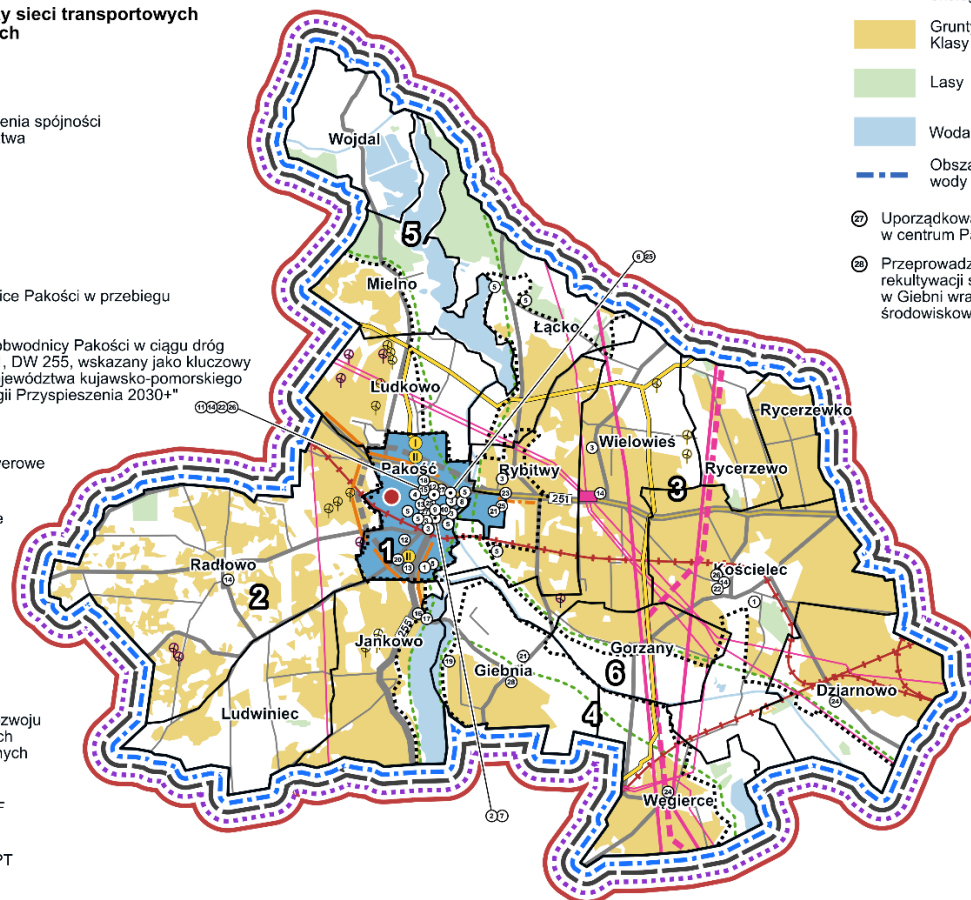
Legenda

Główne korytarze i elementy sieci transportowych w tym pieszych i rowerowych

- Drogi wojewódzkie
- Droga 251
Kluczowa dla zapewnienia spójności komunikacji województwa
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne
- Linie kolejowe
- — — — — Projektowane obwodnice Pakości w przebiegu dróg wojewódzkich
- Projekt 441. Budowa obwodnicy Pakości w ciągu dróg wojewódzkich DW 251, DW 255, wskazany jako kluczowy w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+*
- Ścieżki rowerowe
- — — — — Planowane ścieżki rowerowe
- ⊕ Rozbudowa sieci ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy Pakość - etap I
- ⊕ Budowa dróg gminnych w m. Dziarnowo i Węgiec
- — — — — Obszar szczególnie predysponowany do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym
- ⋯ Przynależność do MOF Inowrocławia
- Przynależność do OPPT Inowrocławia

System powiązań przyrodniczych

- ⋯ Korytarz ekologiczny
- Grunty rolne Klasy I - III
- Lasy
- Woda
- — — — — Obszar niedoboru wody dla rolnictwa
- ⊕ Uporządkowanie terenów zielonych w centrum Pakości
- ⊕ Przeprowadzenie kompleksowej rekultywacji składowiska odpadów w Giebnii wraz z systemem monitoringu środowiskowego

Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

— Projektowania napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna NN 400 kV

— Linie elektroenergetyczne NN 220 kV

— Linie elektroenergetyczne WN 110 kV

■ Główny punkt zasilania

⊕ ⊖ Istniejące i projektowane elektrownie wiatrowe

— Gazociąg wysokiego ciśnienia

ⓘ ⓘ Stacje gazowe redukcyjno-pomiarowe I stopnia i II stopnia

- ① Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Pakość Kościelec, Pakość
- ② Modernizacja Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości
- ③ Modernizacja substancji mieszkaniowej wraz z pomieszczeniami przynależnymi w Gminie Pakość
 - budynek mieszkalny ul. Św. Jana 7
 - budynek gospodarczy, położony przy ul. Św. Jana 14
 - budynek mieszkalny, położony w m. Wielowieś 21
 - budynek mieszkalny, położony przy ul. Rynek 17
 - budynek mieszkalny, położony w m. Rybitwy 18
 - budynek mieszkalny, położony przy ul. Lipowej 14 A
- ④ Budowa żłobka w Pakości Aktywny Maluch 2022-2029 edycja 2
- ⑤ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej na terenie miasta i gminy Pakość
 - ul. Dworcowa
 - ul. Grobla
 - ul. Jankowska
 - ul. Łazienkowa
 - m. Łącko - lokalizacja 1;
 - m. Łącko - lokalizacja 2),
 - ul. Nadnotecka,
 - m. Rybitwy
- ⑥ Remont zabytkowego budynku Ratusza Miejskiego w Pakości
- ⑦ Kompleksowa termomodernizacja wraz z instalacją OZE dla Ośrodka Kultury i Turystyki w Pakości
- ⑧ Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych przy rzece Noteć w Pakości
- ⑨ Modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakości

- ⑩ Utworzenie Gminnego Centrum Profilaktyki, Wsparcia i Rozwoju
- ⑪ Dostosowanie obiektów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- ⑫ Budowa integracyjnego placu zabaw
- ⑬ Modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych
- ⑭ Rozbudowa i modernizacja boisk i sal przyszkolnych
 - Boisko przy Szkole Podstawowej im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości
 - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich
 - boisko na stadionie wiejskim w Radłowie
 - boisko na stadionie wiejskim w Wielowsi
 - Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Zespole Placówek Oświatowych w Kościelcu
- ⑮ Budowa hali sportowej w Pakości
- ⑯ Budowa bazy ratownictwa wodnego
- ⑰ Budowa centrum bezpieczeństwa i magazynu OC
- ⑱ Budowa Komisariatu Policji w Pakości
- ⑲ Stworzenie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej w Giebni
- ⑳ Rozwój infrastruktury handlowej i usługowej na terenie osiedli mieszkaniowych
- ㉑ Rozwój strefy inwestycyjnej: promocja i uzbrojenie terenów inwestycyjnych
- ㉒ Termomodernizacja budynków edukacyjnych
 - Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego
 - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich
 - Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Zespole Placówek Oświatowych w Kościelcu

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

■ Obszar koncentracji infrastruktury społecznej

● Pakość ośrodek lokalny - wiodący

Oznaczenia i profil funkcjonalny jednostek

1. Wielofunkcyjna jednostka miejska
2. Jednostka osadniczo-rolnicza zachodnia
3. Jednostka osadniczo-rolnicza wschodnia
4. Jednostka o funkcjach gospodarczych
5. Jednostka wielofunkcyjna
6. Jednostka ekologiczno-rekreacyjna

- ㉓ Projekt Cyberbezpieczny Samorząd Urząd Miejski w Pakości, Centrum Usług Wspólnych, Ośrodek Pomocy Społecznej
- ㉔ Rozwój kompetencji kluczowych uczniów klas I-III oraz podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów z terenu Gminy Pakość Szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Pakość:
 - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości
 - Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości
 - Zespół Placówek Oświatowych w Kościelcu

źródło: opracowanie własne.

10. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej stanowią integralny, obowiązkowy element strategii, wynikający z zapisów ustawy o samorządzie gminnym. Zostały one sformułowane w oparciu o ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, które pełni rolę podstawowego dokumentu planistycznego określającego zasady i kierunki prowadzenia polityki przestrzennej.

Wskazane w strategii ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej spełniają Wytyczne dotyczące zachowania spójności projektów strategii rozwoju gmin oraz strategii rozwoju ponadlokalnego sporządzanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z ustaleniami Strategii Przyspieszenia 2030+, stanowiące Załącznik do uchwały nr 34/1474/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 września 2021 r.

10.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Ustalenia:

- Ustala się ochronę łąk, pastwisk i podmokłych terenów w dolinie Noteci, szczególnie w rejonie Rybitw, Mielna i Ludkowa.
- Ustala się obowiązek zachowania ciągłości terenów zieleni i powiązań przyrodniczych poprzez ochronę zadrzewień śródpolnych i kęp leśnych (szczególnie w rejonie Kościelca, Wielowci, Rybitw i Dziarnowa).
- Ustala się konieczność wyznaczenia i egzekwowania stref buforowych wokół terenów szczególnie cennych przyrodniczo.
- Zakazuje się intensyfikacji rolnictwa w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów wodnych i podmokłych.

Rekomendacje:

- Zaleca się wspieranie retencji poprzez utrzymanie oczek wodnych, starorzeczy i podmokłości.
- Rekomenduje się przeciwdziałanie powstawaniu barier ekologicznych, szczególnie między doliną Noteci a sąsiednimi gminami.
- Wskazuje się na konieczność modernizacji systemów grzewczych, wspierania OZE i ograniczania transportu indywidualnego.

- Zaleca się dbanie o utrzymanie wysokiej jakości krajobrazu, szczególnie na terenach widokowych – strefa wysoczyzn, dolinna jezior, tereny wokół Kalwarii Pakoskiej.

10.2. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ustalenia:

- Ustala się ochronę Kalwarii Pakoskiej i jej otoczenia, w tym sieci dróg procesyjnych Parku Kulturowego.
- Zakazuje się zabudowy naruszającej historyczny układ urbanistyczny Pakości – pierzeje rynku i główne ulice.
- Ustala się konieczność ochrony historycznych cmentarzy, kapliczek i krzyży przydrożnych.

Rekomendacje:

- Zaleca się rewitalizację zabytkowych budynków i zespołów (np. dwór w Wielowsi).
- Rekomenduje się zachowanie historycznych alei i zieleńców.
- Zaleca się utrzymywanie i eksponowanie układów ruralistycznych wybranych wsi (Rybitwy, Kościelec, Wielowieś), gdzie czytelny jest dawny układ przestrzenny z dominantami sakralnymi, folwarkami i zielenią.
- Rekomenduje się promocję dziedzictwa niematerialnego (pielgrzymki, lokalne święta, historia przemysłu Iniańskiego).
- Zaleca się ostrożność przy planowaniu inwestycji w strefie ochrony konserwatorskiej, w tym w ścisłym centrum Pakości, w okolicach Kalwarii i przy założeniach dworskich.

10.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIE POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Ustalenia:

- Dopuszcza się nową zabudowę mieszkaniową głównie w Pakości, w południowej, zachodniej i wschodniej części miasta, gdzie istnieje dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej i gazowej.

- Dopuszcza się rozwój zabudowy we wsiach Rybitwy, Kościelec, Radłowo, Jankowo, Wielowieś i Dziarnowo w oparciu o istniejące układy i rezerwy terenowe.
- Zakazuje się tworzenia nowych osiedli satelitarnych i rozpraszania zabudowy.
- Zakazuje się przekształcania gruntów rolnych wysokiej klasy na cele budowlane (np. wysoczyzny wokół Kościelca, Radłowa, Wielowisi).

Rekomendacje:

- Zaleca się utrzymanie funkcji rolniczo-osadniczej w Ludwińcu, Gorzanach i Rycerzewku, dopuszczając rozwój zabudowy tylko dla lokalnych potrzeb.
- Zaleca się priorytet dla zabudowy na terenach uzbrojonych lub możliwych do uzbrojenia, po analizie kosztów infrastrukturalnych i wpływu na środowisko.
- Rekomenduje się kierowanie nowej zabudowy do miejscowości z planowaną rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej (Jankowo, Łącko, Mielno, Kościelec, Radłowo, Wielowieś, Dziarnowo, Pakość).

Szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

Zgodnie z § 3 ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, w Gminie Pakość występują szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej. Wynikają one z konieczności:

- rewitalizacji i wymiany zdegradowanych zasobów mieszkaniowych w mieście Pakość, zwłaszcza w obszarach przemysłowych i o niskim standardzie technicznym,
- zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych młodych rodzin i mieszkańców napływowych z sąsiednich ośrodków (Inowrocław, Bydgoszcz), co powoduje dodatkowe zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe,
- utrzymania roli wybranych sołectw jako obszarów (Kościelec, Radłowo, Wielowieś, Rybitwy, Dziarnowo), dla których studium przewiduje koncentrację zabudowy i rozwój infrastruktury technicznej.

Określone wyżej potrzeby uzasadniają możliwość przyjęcia w planie ogólnym wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową niż wynika to z wartości ustalonej według wzoru z § 3 ust. 2 rozporządzenia.

10.4. ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW WIELKOPOWIERZCHNIOWYCH

Ustalenia:

- Dopuszcza się lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego wyłącznie w Pakości, przy drodze wojewódzkiej 251, poza historycznym centrum i strefą Kalwarii.

Rekomendacje:

- Zaleca się lokalizowanie takich obiektów na terenach już przekształconych, np. na obrzeżach południowych i zachodnich miasta, w rejonie istniejących obiektów handlowych.
- Rekomenduje się unikanie lokalizacji w miejscowościach wiejskich.
- Wskazuje się konieczność zapewnienia odpowiedniego dostępu komunikacyjnego i stref buforowych.

10.5. ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Ustalenia:

- Ustala się lokalizację dużych inwestycji infrastrukturalnych (ujęcia wody, oczyszczalnie, GPZ) na obrzeżach Pakości, w strefach gospodarczych i na terenach przekształconych (np. Giebnia, południowo-wschodnia część gminy, Wojdał, Ludkowo).
- Dopuszcza się lokalizację inwestycji społecznych w Pakości oraz w Kościelcu, Radłowie, Wielowci i Rybitwach.

Rekomendacje:

- Zaleca się lokalizowanie inwestycji w miejscach łatwo dostępnych komunikacyjnie, przy głównych trasach.
- Rekomenduje się stosowanie stref ochronnych i rozwiązań minimalizujących ingerencję w krajobraz przy inwestycjach w sąsiedztwie obszarów chronionych i zabytków.

10.6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Ustalenia:

- Ustala się rozbudowę i modernizację dróg wojewódzkich 251 i 255, w tym obwodnic i poprawę bezpieczeństwa ruchu w centrum Pakości.
- Ustala się modernizację dróg powiatowych i gminnych, szczególnie Pakość–Kościelec, Pakość–Rybitwy, Pakość–Ludkowo.
- Ustala się rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Pakości, Kościelcu, Radłowie, Wielosi, Dziarnowie, Giebni, Jankowie, Łącku i Mielnie.
- Ustala się modernizację GPZ w Wielosi i rozbudowę sieci elektroenergetycznych i gazowych.

Rekomendacje:

- Zaleca się rozwój ścieżek rowerowych i tras pieszych w Pakości, wokół Jeziora Pakoskiego i doliny Noteci, z integracją z siecią regionalną.
- Rekomenduje się priorytetowe inwestowanie w infrastrukturę społeczną w Pakości i lokalnych centrach.
- Wskazuje się na inwestycje w szerokopasmowy Internet i technologie cyfrowe, szczególnie na obszarach wiejskich.

10.7. ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW

Ustalenia:

- Zakazuje się lokalizacji urządzeń OZE powyżej 500 kW w rejonie Kalwarii Pakoskiej, jezior, centrum Pakości i zwartej zabudowy wiejskiej.
- Dopuszcza się lokalizację nowych elektrowni wiatrowych i OZE w rejonie Wojdała, Ludkowa i Giebni, poza strefami zabudowy mieszkaniowej i przyrodniczej.

Rekomendacje:

- Zaleca się modernizację i ograniczanie uciążliwości istniejących elektrowni wiatrowych, szczególnie w zakresie hałasu i ochrony krajobrazu.
- Preferuje się lokalizowanie urządzeń OZE na terenach przekształconych i gospodarczych.

10.8. ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Ustalenia:

- Zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w dolinie Noteci, przy Jeziorze Pakoskim, wokół Kalwarii oraz w obrębie historycznego centrum Pakości i wsi Rybitwy i Kościelec.
- Dopuszcza się lokalizację takich inwestycji w strefach przemysłowych, zdegradowanych i gospodarczych (Giebnia, Wojdał, Ludkowo, południowo-wschodnia część gminy).

Rekomendacje:

- Zaleca się każdorazowe poprzedzanie inwestycji analizą oddziaływania na środowisko i stosowanie stref buforowych względem terenów cennych przyrodniczo.

10.9. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Ustalenia:

- Ustala się ochronę dominacji rolnictwa na wysoczyznach wokół Kościelca, Radłowa, Wielowsi, Rybitw i Dziarnowa.
- Zakazuje się niekontrolowanej ekspansji zabudowy na gruntach rolnych wysokiej jakości.

Rekomendacje:

- Zaleca się zwiększanie powierzchni leśnej poprzez zalesianie gruntów marginalnych i rekultywację zdegradowanych terenów w Wojdału i Ludkowie.
- Rekomenduje się nasadzenia zadrzewień śródpolnych w rejonie Gorzan, Mielna i Rycerzewka.
- Zaleca się promowanie praktyk rolnych chroniących glebę i wodę oraz wspieranie rolnictwa zrównoważonego, szczególnie w strefach ochrony ujęć wody i w dolinie Noteci.

10.10. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Ustalenia:

- Dopuszcza się rekultywację czyli przywrócenie wartości przyrodniczych i użytkowych zdegradowanemu terenowi po składowisku odpadów w Giebni.
- Dopuszcza się przekształcanie terenów przemysłowych na cele zieleni, rekreacji, infrastruktury technicznej.

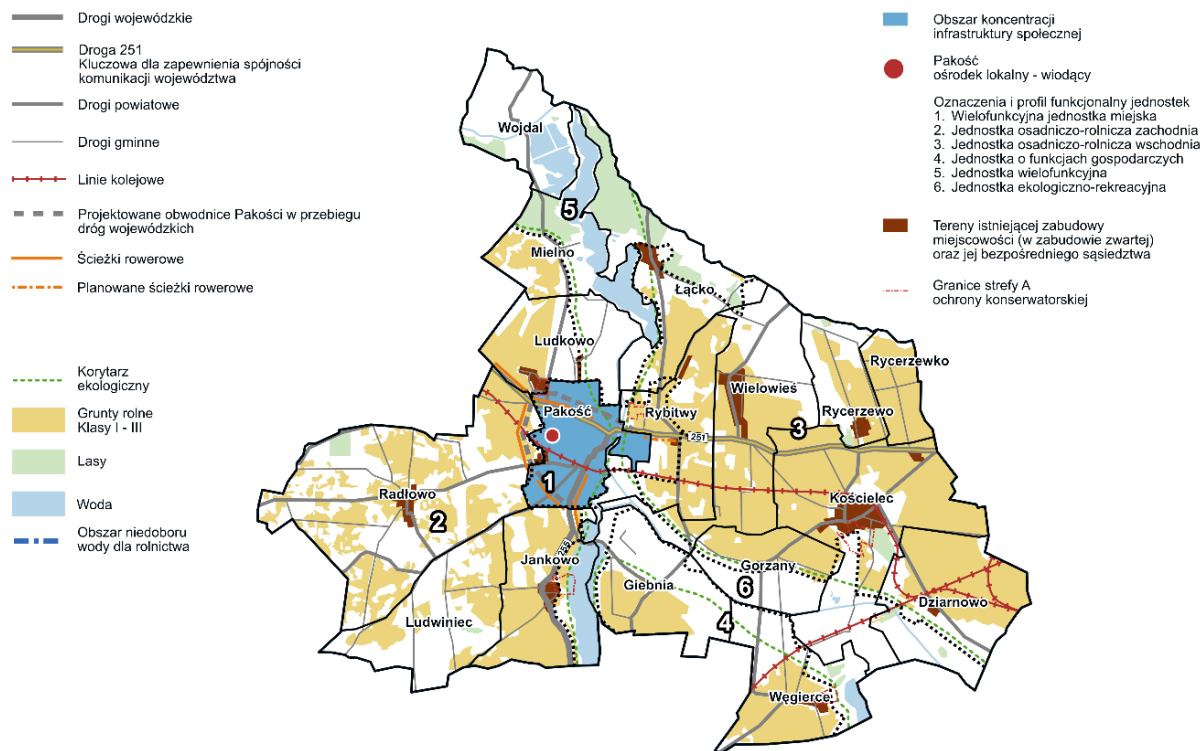
Rekomendacje:

- Zaleca się adaptację składowiska w Giebni na cele usługowe lub rekreacyjne, zgodnie z kierunkami studium.
- Zaleca się objęcie zdegradowanych obszarów programami rewitalizacyjnymi.
- Rekomenduje się działania naprawcze: usuwanie zanieczyszczeń, odbudowę gleby, przywracanie funkcji przyrodniczych i gospodarczych.

Poniższy rysunek syntetyzuje zapisy rozdziału 10, pokazując przyporządkowanie ustaleń i rekomendacji do przestrzeni gminy. Oznaczono na nim profil funkcjonalny jednostek, elementy środowiska i krajobrazu, korytarze transportowe (w tym rowerowe), tereny rolnicze wysokiej klasy oraz obszary koncentracji infrastruktury społecznej. Mapę należy czytać łącznie z wcześniej opisanymi podrozdziałami 10.1–10.10.

Rysunek 13: Mapa ustaleń i rekomendacji polityki przestrzennej Gminy Pakość.

Legenda

źródło: opracowanie własne.

Opis rysunku i powiązanie z treścią rozdziału 10:

- Środowisko i krajobraz (10.1) – zielona linia przerywana „korytarz ekologiczny” oraz warstwy „woda” i „lasy” wskazują dolinę Noteci, Jezioro Pakoskie i ich powiązania jako obszary ochrony i buforów przed nową zabudową; warstwa „grunty rolne klasy I–III” wspiera zapisy o ograniczaniu przekształceń najlepszych gleb.
- Dziedzictwo kulturowe (10.2) – „granice strefy A ochrony konserwatorskiej” obejmują m.in. historyczne centrum Pakości i Kalwarię, co odzwierciedla zakazy i ostrożność inwestycyjną w tych strefach.
- Kierunki zabudowy mieszkaniowej (10.3) – profil funkcjonalny jednostek: 1 – wielofunkcyjna jednostka miejska (Pakość) oraz 2–3 – jednostki osadniczo-rolnicze (zachód/wschód) pokazują miejsca koncentracji/dogęszczania zabudowy i rozwoju w ramach istniejących układów; tereny istniejącej zabudowy wsi wskazują obszary uzupełnień lokalnych.

- Handel wielkopowierzchniowy (10.4) – przebieg DW 251 i układ drogowy Pakości ilustrują, że ewentualne obiekty tego typu mogą być lokalizowane w Pakości i poza historycznym centrum, z dostępem do dróg wojewódzkich.
- Inwestycje celu publicznego (10.5) – niebieska plama „obszar koncentracji infrastruktury społecznej” wokół Pakości wskazuje priorytet lokalizacji usług publicznych w ośrodku wiodącym; jednostka 4 – o funkcjach gospodarczych (południowo-wschodnia część gminy) obrazuje tereny właściwe dla większych inwestycji technicznych i komunalnych.
- Transport i infrastruktura (10.6) – warstwy „drogi wojewódzkie/powiatowe/gminne”, DW 251 jako droga kluczowa oraz „projektowane obwodnice” pokazują szkielet drogowy; „ścieżki rowerowe/planowane ścieżki rowerowe” odzwierciedlają kierunki rozwoju tras pieszo-rowerowych.
- OZE >500 kW (10.7) – jednostka 4 – o funkcjach gospodarczych wskazuje preferowane strefy dla urządzeń OZE dużej mocy (poza obszarami mieszkaniowymi, przyrodniczymi i ekspozycją Kalwarii), zgodnie z ustaleniami rozdziału.
- Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko (10.8) – rozdzielanie stref gospodarczych od korytarzy ekologicznych, wód i stref konserwatorskich wizualizuje zakazy i buforowanie wymagane w tych lokalizacjach.
- Rolnictwo i leśnictwo (10.9) – warstwa „grunty rolne klasy I–III” i ciągłość zielonej infrastruktury wskazują obszary ochrony produkcji rolnej oraz miejsca zalecanych zadrzewień i zalesień.
- Obszary zdegradowane/rewitalizacja (10.10) – w granicach jednostki 1 – Pakość oraz 4 – gospodarczej mapka porządkuje obszary przekształceń, rekultywacji i rewitalizacji wskazane w ustaleniach.

Uwaga interpretacyjna: rysunek ma charakter poglądowy i służy szybkiej lokalizacji ustaleń/rekomendacji w przestrzeni gminy; zakres i warunki realizacji obowiązują w brzmieniu rozdziału 10 (pkt 10.1–10.10).

11. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Na terenie Gminy Pakość nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym.

12. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Koncepcja Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) została wprowadzona w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010–2020” i podtrzymana w obowiązującej „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”. OSI stanowią narzędzie polityki rozwoju oparte na zasadzie koncentracji terytorialnej, czyli ukierunkowaniu interwencji na ograniczoną liczbę terytoriów, które wymagają szczególnej uwagi ze względu na swoje problemy, wyzwania lub potencjały rozwojowe. Obszary te wyróżniają się określonym zestawem cech społeczno-gospodarczych, funkcjonalnych czy przestrzennych, które pozwalają wyraźnie oddzielić je od otoczenia i wskazać jako priorytetowe w procesie programowania działań rozwojowych.

W „KSRR 2030” dla województwa kujawsko-pomorskiego wskazano dwa typy OSI o znaczeniu krajowym: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Równocześnie dokument ten dopuszcza możliwość identyfikacji OSI na poziomie regionalnym – w strategiach rozwoju poszczególnych województw – jako odpowiedzi na specyficzne problemy i wyzwania terytorialne, pod warunkiem przypisania im odpowiednich instrumentów wsparcia i mechanizmów wdrażania.

W Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ zidentyfikowano zestaw OSI istotnych dla rozwoju regionu, których realizacja przewidziana jest w perspektywie do roku 2030. Wśród nich znajdują się również obszary obejmujące Gminę Pakość. Należą do nich:

Tabela 15: Lista Obszarów Strategicznej Interwencji określonych w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Nazwa Obszaru Strategicznej Interwencji	Poziom identyfikacji
Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – MOF Inowrocławia (miasto kryzysowe)	krajowy
Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia	wojewódzki
Obszary cechujące się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa	wojewódzki

źródło: opracowanie własne.

1. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – MOF Inowrocławia (miasto kryzysowe)

W Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęto, że w przypadku miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze interwencja w ramach OSI powinna obejmować nie tylko granice administracyjne samych miast, lecz również ich obszary funkcjonalne. Oznacza to, że wsparciem należy objąć także gminy tworzące miejski obszar funkcjonalny danego miasta, ponieważ to właśnie w układzie funkcjonalnym zachodzą najważniejsze procesy gospodarcze, społeczne i przestrzenne decydujące o rozwoju całego regionu.

W sytuacji, gdy dokumenty krajowe nie wskazują szczegółowych zasad delimitacji obszarów funkcjonalnych, Strategia województwa przyjmuje, że za OSI należy uznać całe miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje. Wprost wskazano, że w odniesieniu do miast Włocławek, Grudziądz oraz Inowrocław – które znalazły się na liście 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze opracowanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Rozwoju – obszarami strategicznej interwencji są ich MOF-y.

W związku z tym Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia, obejmujący również Gminę Pakość, został wskazany jako OSI zarówno w wymiarze krajowym (w ramach polityki wobec miast średnich tracących funkcje), jak i regionalnym (jako obszar interwencji w Strategii województwa).

Zakres planowanych działań: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego nie precyzuje katalogu interwencji dla tego OSI. Zaznacza, że zakres działań określany jest na poziomie krajowym i wdrażany w ramach krajowych programów operacyjnych.

2. Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia

Strategia Przyspieszenia 2030+ wyróżnia MOF Inowrocławia jako OSI również na poziomie wojewódzkim. Wskazano, że instrumentem jego realizacji będzie Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) lub interwencja w oparciu o uzgadniany dokument programowy MOF.

Zakres planowanych działań: Strategia województwa nie wskazuje szczegółowych działań dla tego OSI. Podaje jedynie ramy wdrażania – poprzez dokument programowy MOF uzgodniony z Instytucją Zarządzającą RPO WKP, w formule partnerstwa jest i z rozłącznością interwencji pomiędzy poziomem regionalnym i lokalnym.

Rysunek 14: Zasięg terytorialny Miejskich Obszarów Funkcjonalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

3. Obszary cechujące się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa

W Strategii Przyspieszenia 2030+ zidentyfikowano OSI obejmujące tereny województwa szczególnie zagrożone deficytem wody dla produkcji rolnej, w tym Gminę Pakość. W województwie kujawsko-pomorskim coraz wyraźniej uwidacznia się problem niedoboru zasobów wodnych, szczególnie dotkliwy dla rolnictwa – głównej specjalizacji regionu. Deficyt wody zagraża nie tylko produkcji rolnej i stabilności gospodarki, lecz także w szerszym ujęciu bezpieczeństwu żywnościowemu kraju. Przyczyniają się do tego zarówno zmiany klimatyczne (długotrwałe okresy bezopadowe, wzrost udziału opadów nawałnych), jak i antropogeniczna degradacja środowiska oraz rosnące zapotrzebowanie na wodę w różnych sektorach gospodarki.

Najsilniej zjawisko suszy dotyka południowej i południowo-zachodniej części regionu, w tym Kujaw, lecz zasięg obszarów dotkniętych niedoborem wody stopniowo się rozszerza. Problemy te obejmują nie tylko brak opadów, lecz także malejące dyspozycyjne zasoby wód powierzchniowych i podziemnych w okresach krytycznych dla roślin oraz pogarszającą się strukturę gleb.

W celu utrzymania rolniczej specjalizacji województwa konieczne jest podejmowanie działań ograniczających utratę wody w glebie, poprawiających jej zdolność retencji i przeciwdziałających degradacji środowiska wodnego.

Zakres planowanych działań: W Strategii opisano ten OSI, wskazując konieczność podejmowania działań ograniczających utratę wody w glebie oraz wspierających rolnictwo w adaptacji do zmian klimatu. Planowane działania obejmują m.in.:

- inwestycje w systemy retencji wodnej (mała i duża retencja),
- modernizację i rozbudowę urządzeń melioracyjnych,
- wdrażanie kompleksowych rozwiązań dostosowanych do specyfiki terenów i gleb,
- wspieranie badań, transferu wiedzy i innowacji w zakresie gospodarowania wodą,
- działania na rzecz utrzymania specjalizacji rolniczej województwa i jakości produkowanej żywności.

13. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH. MONITORING I EWALUACJA

System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035 należy rozumieć jako zespół wzajemnie powiązanych elementów, które w sposób skoordynowany służą osiągnięciu celów strategicznych i operacyjnych przyjętych w dokumencie. Elementy tego systemu obejmują w szczególności:

- Podmioty realizujące – Burmistrza Pakości, Radę Miejską, jednostki organizacyjne gminy, a także partnerów zewnętrznych, w tym instytucje publiczne, organizacje społeczne oraz podmioty sektora prywatnego.
- Instrumenty planistyczne i programowe – dokumenty średnio- i krótkookresowe (plany, programy, strategie sektorowe), stanowiące narzędzia operacjonalizacji celów rozwojowych.
- Zasoby – finansowe, kadrowe i organizacyjne, determinujące zdolność gminy do realizacji zaplanowanych działań.

- Mechanizmy wdrażania – procedury, projekty i inicjatywy, umożliwiające przełożenie zapisów strategii na praktyczne działania.
- System monitoringu i ewaluacji – obejmujący bieżące śledzenie postępów, ocenę jakości i skuteczności działań, a także formułowanie rekomendacji dotyczących aktualizacji dokumentu.
- Mechanizmy partycypacji społecznej – zapewniające udział mieszkańców w procesie przygotowania, wdrażania i oceny programów wdrożeniowych.

Powiązania pomiędzy wskazanymi elementami systemu realizacji strategii mają charakter wzajemny i komplementarny. Instrumenty planistyczne oraz programowe podporządkowane są celom strategicznym, a ich wdrożenie uzależnione jest od dostępnych zasobów finansowych i kadrowych. Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii zobowiązane są do współpracy w ramach ustanowionych mechanizmów wdrażania oraz do zapewnienia ciągłości przepływu informacji. Wyniki monitoringu i ewaluacji stanowią podstawę do ewentualnych modyfikacji programów i dokumentów planistycznych, co umożliwia elastyczne dostosowywanie systemu do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych. Udział społeczności lokalnej zapewnia natomiast zgodność działań z faktycznymi potrzebami mieszkańców i zwiększa skuteczność ich realizacji.

Strategia Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035 stanowi kluczowy dokument programowy, który definiuje pożądane zmiany oraz obszary, w których powinny one wystąpić dla rozwoju terenu tej jednostki samorządowej. Prawidłowe wdrożenie celów przedstawionych w strategii istotnie wpłynie na wszystkie obszary funkcjonowania gminy. W tym kontekście wskazać należy, że proces monitoringu i ewaluacji realizacji strategii powinien zachodzić równocześnie, adekwatnie do posianych niżej założeń, każdorazowo niosąc informacje o konieczności (lub jej braku) modyfikacji założeń strategii oraz ewentualnym zakresie zmiany.

Wdrożenie systemu monitoringu, powiązanego z określoną procedurą ewaluacyjną prowadzić będzie do marginalizacji problemów aktualności i adekwatności strategii rozwoju gminy, w związku ze zmianami sytuacji społeczno gospodarczej, zarówno w otoczeniu zewnętrznym, jak i wewnątrz jednostki samorządowej. Ewentualne zmiany realizowane będą zarówno wertykalnie, poprzez dodanie nowych celów i przedsięwzięć, jak i horyzontalnie poprzez modyfikację zakresów już zaplanowanych.

W kontekście wdrożeniowym monitoring ma charakter bieżący, pozwalający określić co zostało wykonane i w jakim zakresie, zaś ewaluacja to proces o szerszym znaczeniu, odnoszący się do jakości działań w kontekście ich:

- użyteczności, czyli oceny zgodności przyjętych założeń z faktycznymi problemami i potrzebami społeczności gminy,
- efektywności i skuteczności, służącej odpowiedzi na pytanie: czy poczynione nakłady przynoszą spodziewane efekty?

- trafności służącej badaniu stopnia zaspokojenia potrzeb społeczności poprzez wybór właściwych celów i rozwiązań,
- trwałości wskazującej w jakim zakresie oczekiwać można, że zmiany w poszczególnych obszarach i związane z wdrożeniem strategii rozwoju gminy oddziaływać będą po jego zakończeniu.

Odnosząc się do monitoringu i ewaluacji procesu wdrażania strategii wskazać należy, iż dotyczyć on powinien każdego z aspektów strategicznych. Aspekt przestrzenny dokumentu, determinowany przez model funkcjonalno-przestrzenny miasta oraz terenów wiejskich będzie zawarty w zapisach Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz tworzonego równoległe do Strategii Planu Ogólnego dla Gminy Pakość (zgodnie z Uchwałą nr LV/506/2024 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 8 marca 2024 r.). Cele społeczne i gospodarcze określone w strategii winny zostać odzwierciedlone w pozostałych dokumentach planistycznych o charakterze średnio i krótkookresowym (planach i programach gminnych, dotyczących np. ochrony zabytków, rozwiązywania problemów społecznych, współpracy itp.). Wszystkie te dokumenty posiadac będą charakter programów wdrożeniowych strategii, tak więc urzeczywistnienie ich założeń w sumie ogólnej przełoży się na osiągnięcie zaplanowanych celów strategicznych. W tym celu brane są pod uwagę zasady synergiczne dotyczące tworzenia szczegółowej dokumentacji wdrożeniowej, zobrazowane na rysunku 15.

Rysunek 15: Schemat tworzenia programów wdrożeniowych dla Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.

źródło: opracowanie własne.

Dokumenty wykonawcze winny pozostawać w ścisłym powiązaniu z założeniami oraz kierunkami działań określonymi w Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026–2035. Ich opracowanie powinno stanowić uszczegółowienie priorytetów strategicznych, w sposób umożliwiający ich praktyczne wdrożenie. Kluczowe jest, aby każdy dokument wykonawczy nie tylko odnosił się do wskazanych w Strategii priorytetów, lecz także w sposób przejrzysty i spójny precyzował metody oraz narzędzia służące osiągnięciu wyznaczonych celów.

Każdy dokument wykonawczy powinien zawierać jasno określone cele i założenia, zestaw szczegółowych działań wraz z wyraźnie wskazanym horyzontem czasowym ich realizacji, a także oznaczenie jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych zadań. Integralnym elementem dokumentów winien być harmonogram działań oraz szacunek kosztów ich realizacji, obejmujący zarówno planowany budżet, jak i potencjalne źródła finansowania, w tym środki własne gminy, fundusze krajowe oraz środki pochodzące z programów Unii Europejskiej i partnerstw publiczno-prywatnych.

Istotnym komponentem dokumentów wykonawczych jest również system monitorowania postępów, oparty na zestawie mierzalnych wskaźników, pozwalających na bieżącą ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz stopnia realizacji celów. Wdrożenie takich wskaźników umożliwia nie tylko kontrolę efektywności, ale także wprowadzanie korekt i aktualizacji, zapewniających elastyczność oraz adekwatność działań wobec zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych.

Dokumenty wykonawcze będą konstruowane zgodnie z zasadami przejrzystości, spójności i efektywności, a także w oparciu o obowiązujące podstawy formalno-prawne. Oznacza to konieczność powołania się zarówno na przepisy ustawowe regulujące tworzenie dokumentów samorządowych, jak i na zapisy Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035, w szczególności na jej priorytety i cele strategiczne. Dzięki temu dokumenty wykonawcze pełnić będą funkcję narzędzi wdrożeniowych, które w sposób bezpośredni przełożą się na realizację założeń strategii i zapewnią harmonijne, skoordynowane działania w poszczególnych sferach życia społecznego, gospodarczego i przestrzennego gminy.

Kluczowe instrumenty wdrażające cele strategii stanowią następujące grupy dokumentów wykonawczych:

Rysunek 16: Grupy dokumentów wykonawczych wdrażające cele Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.

Finansowe	Przestrzenne	Sektorowe	Organizacyjno-zarządcze
<ul style="list-style-type: none"> Budżet miasta i wieloletnia prognoza finansowa oraz plany inwestycyjne podmiotów zależnych od gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Plany zagospodarowania przestrzennego miasta 	<ul style="list-style-type: none"> Obligatoryjne lub fakultatywne strategie/plany polityki i wynikające z nich programy operacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> Regulaminy jednostek, funkcjonujące procesy i procedury

źródło: opracowanie własne.

Istnieje prawny wymóg posiadania przez gminę średnio- i krótkookresowych planów oraz programów dotyczących poszczególnych sfer życia mieszkańców, w szczególności w obszarze działań profilaktycznych i ochronnych. Gmina Pakość spełnia te wymogi, jednak zadania określone w tych dokumentach zostaną powiązane ze strategią rozwoju, tak aby w sposób spójny prowadziły do realizacji przyjętych celów i założeń. Część wymienionych obowiązujących dokumentów, w aktualnym momencie może nie spełniać wszystkich wymienionych kryteriów, na przykład z powodu wymagań ustawowych. Niemniej jednak w trakcie realizacji strategii programy te zostaną zaktualizowane zgodnie z przyjętymi zasadami. Ich katalog przedstawiono w tabeli 14. Nie ma on charakteru zamkniętego: podczas wdrażania strategii może wystąpić potrzeba opracowania nowych dokumentów lub korekty istniejących.

Tabela 16: Obligatoryjne dokumenty wykonawcze Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.

Obszar/ tematyka	Dokument	Uwagi dotyczące aktualności lub konieczności zmian
Gospodarka komunalna	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Pakość na lata 2021-2026 oraz jego aktualizacje w	Obowiązujący: Uchwała nr XXV/242/2021 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 29 czerwca 2021 w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Pakość na lata 2021-2026” wraz z Uchwałą nr

	okresie wdrażania strategii.	XXXIV/343/2022 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 12 lipca 2022 r.
Gospodarka komunalna	Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pakość	Wymaga opracowania. Przyjęto jedynie założenia: Uchwała nr XVIII/149/2012 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 25 października 2012 w sprawie zatwierdzenia założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pakość.
Gospodarka komunalna	Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Pakość	Obowiązuje: Uchwała nr VII/72/2024 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Pakość.
Ochrona środowiska	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Pakość na rok 2025 oraz jego aktualizacje w okresie wdrażania strategii	Uchwała nr X/112/2025 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Pakość na rok 2025
Ochrona środowiska	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pakość	Obowiązujący: Uchwała nr XVII/137/2012 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 14 września 2012 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pakość”; aktualizowana uchwałą Rady Miejskiej w Pakości nr X/93/2019 z dnia 29 października 2019 r.

		zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pakość”
Polityka społeczna	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Pakość na lata 2025-2028 oraz jego aktualizacje w okresie wdrażania strategii	Obowiązujący: Uchwała nr VIII/90/2024 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie zatwierdzenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Pakość na lata 2025-2028”
Polityka społeczna	Program Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027 oraz jego aktualizacje w okresie wdrażania strategii	Obowiązujący: Uchwała nr XI/133/2025 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027
Polityka społeczna	Program współpracy Gminy Pakość z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok oraz jego aktualizacje w	Obowiązujący: Uchwała nr VII/78/2024 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie uchwalenia Programu współpracy Gminy Pakość z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok

	okresie wdrażania strategii.	
Polityka społeczna	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027 oraz jego aktualizacje w okresie wdrażania strategii.	Obowiązujący: Uchwała nr III/24/2024 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027
Turystyka, kultura, edukacja	Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Pakość na lata 2023-2026 oraz jego aktualizacje w okresie wdrażania strategii.	Obowiązujący: Uchwała nr XLV/429/2023 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami” dla Gminy Pakość na lata 2023-2026
Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakość oraz jego aktualizacje w okresie wdrażania strategii.	Uchwała nr XVI/188/2016 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 25 października 2016 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakość
Planowanie przestrzenne	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego: 1) dla terenów obejmujących część wsi Dziarnowo i Kościelec;	Uchwała nr XXVI/262/2021 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 30 września 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Pakość dla terenów obejmujących część wsi Dziarnowo i Kościelec;

	<p>2) dla terenów położonych w obrębach Łącko, Rybitwy i Wielowieś;</p> <p>3) dla terenów położonych w obrębie Ludwiniec;</p> <p>4) dla terenów położonych w obrębie 1, Miasto Pakość oraz w obrębie Ludkowo, Gmina Pakość;</p> <p>5) dla terenów położonych w obrębie 2, Miasto Pakość;</p> <p>6) w części obrębów Wielowieś, Gorzany, Kościelec i Dziarnowo;</p> <p>oraz inne, powstałe w okresie wdrażania strategii.</p>	<p>Uchwała nr XXXIV/344/2022 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach Łącko, Rybitwy i Wielowieś, Gmina Pakość;</p> <p>Uchwała nr XXXIV/345/2022 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Ludwiniec, Gmina Pakość;</p> <p>Uchwała nr XXXIV/346/2022 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie 1, Miasto Pakość oraz w obrębie Ludkowo, Gmina Pakość;</p> <p>Uchwała nr XXXIV/347/2022 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie 2, Miasto Pakość;</p> <p>Uchwała nr XXXV/369/2022 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 27 września 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakość w części obrębów Wielowieś, Gorzany, Kościelec i Dziarnowo.</p>
--	--	---

źródło: opracowanie własne.

Tabela 17: Fakultatywne dokumenty wykonawcze Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.

Dokument wykonawczy	Uwagi dot. realizacji
Plan gospodarki odpadami	Uszczegóławia działania w zakresie recyklingu i gospodarki odpadami.
Plan gospodarki niskoemisyjnej/ energetyczno-klimatyczny	Wspiera realizację celów klimatycznych i energetycznych (OZE, efektywność energetyczna).
Gminny program rewitalizacji (GPR)	Dla obszarów zdegradowanych – spójny z polityką przestrzenną i społeczną.
Wieloletni plan inwestycyjny (WPI)	Uszczegóławia najważniejsze inwestycje wynikające ze strategii.
Program rozwoju transportu i mobilności aktywnej	Uszczegóławia działania w zakresie infrastruktury drogowej, rowerowej, pieszej i komunikacji publicznej.
Program rozwoju sportu i rekreacji	Dokument wspierający politykę prozdrowotną, integracyjną i edukacyjną.
Program rozwoju turystyki i promocji gminy	Wykorzystanie walorów Jeziora Pakoskiego, zasobów kulturowych i historycznych do rozwoju turystyki.
Program wsparcia nowo narodzonych mieszkańców gminy „Pakoski Maluszek”	Program prorodzinny, wspierający rodziny poprzez jednorazowe świadczenie rzeczowe – narzędzie polityki demograficznej i społecznej gminy.
Program wsparcia dla mieszkańców „Melduj się w Pakości”	Program zachęcający do meldowania się na terenie gminy, zwiększający dochody z PIT i wzmacniający potencjał ludnościowy – instrument polityki finansowej i rozwojowej gminy.

źródło: opracowanie własne.

Każdorazowo, aktualizując istniejące lub tworząc nowe programy wdrożeniowe zweryfikować należy, czy spełniają one następujące kryteria:

- zgodność z celami i wyzwaniem Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035,
- zgodność z odpowiednim obszarem strategicznym,
- określony (zbieżny ze strategią) czas obowiązywania oraz ramy czasowe realizacji zapisanych zadań,
- określone szacunkowe koszty zadań i źródła ich finansowania,
- wskazanie koordynatora lub innego podmiotu odpowiedzialnego za wdrażanie dokumentu oraz realizację poszczególnych zadań,
- ustalony system implementacji, monitorowania i oceny, łącznie ze wskaźnikami oceny rezultatów realizacji programów,
- sporządzenie dokumentu w sposób partycypacyjny tj. z udziałem członków lokalnej społeczności,
- oddzielność treści merytorycznej poszczególnych programów wdrożeniowych.

Odpowiedzialność za wykonanie strategii oraz osiągnięcie wyznaczonych celów spoczywają na lokalnym samorządzie, jednak osiągnięcie sukcesu w tej materii wymaga zaangażowania szeregu podmiotów niezwiązanych z gminnymi strukturami. Lokalne instytucje samorządowe, na czele z Urzędem Miejskim w Pakości, będą miały szeroką i zróżnicowaną rolę w realizacji zapisów dokumentu, poczynając od wykonania konkretnych zadań, poprzez wspieranie inicjatyw innych podmiotów, aż po koordynowanie działań, tworzenie platform współpracy oraz monitorowanie efektów i postępu w realizacji celów. Kluczowym elementem wdrażania, a tym samym monitorowania strategii będzie dalsza aktywność społeczna wyrażona zasadą partycypacji wspólnoty mieszkańców, co będzie miało miejsce na etapie opracowywania programów wdrożeniowych, ich realizacji oraz dyskusji na temat wyników wdrożeń.

Realizacja strategii wymaga zgromadzenia określonych zasobów i zaangażowania ich w proces monitoringu i ewaluacji. Są to przede wszystkim:

– zasoby finansowe: wdrażanie będzie głównie opierać się na funduszach własnych, w tym tych pozyskiwanych do budżetu gminnego z krajowych oraz europejskich źródeł. Dodatkowymi źródłami dla finansowania strategii będą środki z partnerstw publicznych i prywatnych, pochodzące od podmiotów, które są zaangażowane w jej realizację,

– zasoby kadrowe: wdrażanie strategii, w szczególności w kontekście realizacji programów wdrożeniowych, będzie głównie zależało od personelu Urzędu Miejskiego w Pakości oraz miejskich jednostek organizacyjnych, chociaż przewidziane jest także zaangażowanie partnerów reprezentujących inne instytucje uczestniczące,

– zasoby organizacyjne: nie wszystkie inicjatywy, które wpłyną na osiągnięcie zamierzonych celów, można będzie uwzględnić we wspomnianych programach. Niektóre z nich mogą być realizowane jako niezależne projekty. Dlatego, kluczowym

punktem monitorowania realizacji strategii będzie opracowanie i wdrażanie odpowiednich procedur i zasad, gwarantujących spójność wszystkich działań w tym obszarze. Organizacja procesu monitorowania i sprawne przełożenie jego wyników na system wdrażania (w tym zmian pierwotnych założeń) musi mieć charakter elastyczny, ale poprzedzony wnikliwą analizą. Dlatego zagadnieniem tak ważnym jest coroczna analiza postępów we wdrażaniu strategii – będąca asumptem do decyzji w przedmiocie zmian wdrożeniowych lub modyfikacji dokumentu.

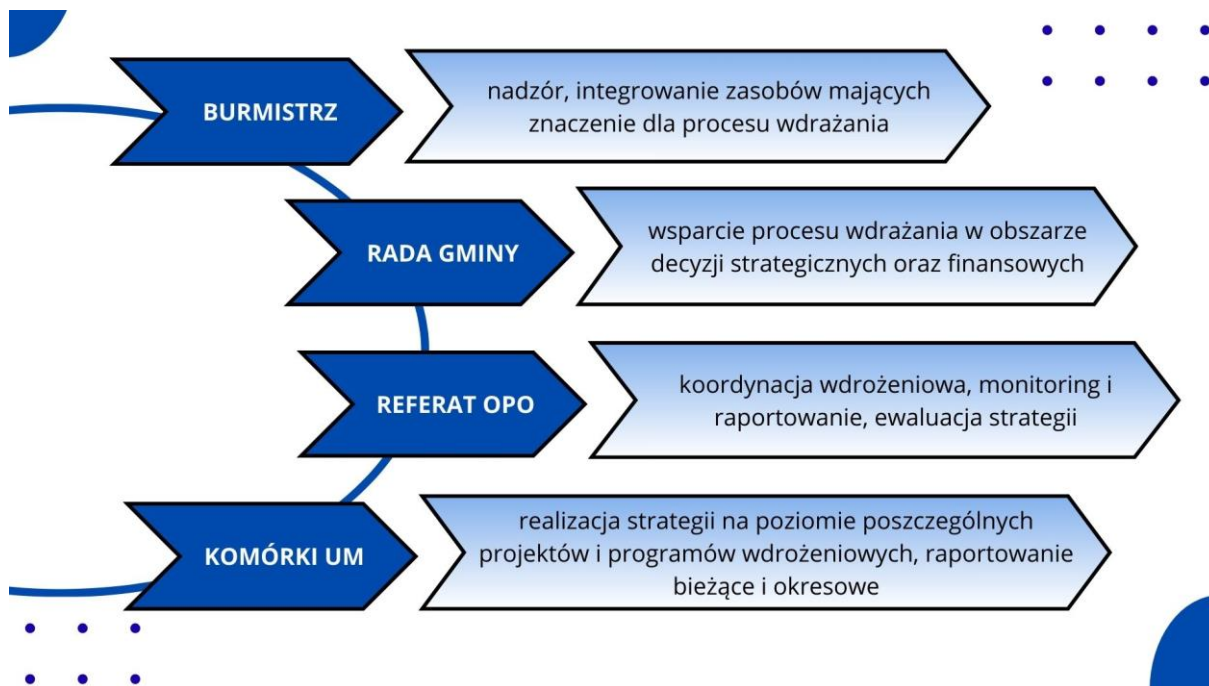
Proces monitoringu strategii rozpatrywać należy także bazując na podziale kompetencyjnym, stanowiącym tzw. tło instytucjonalne (rysunek 17). Nadzór nad wszystkimi działaniami związanymi z realizacją strategii sprawuje Burmistrz Pakości, wspierany przez Zastępcę oraz organ stanowiący gminy.

Skuteczna, terminowa i efektywna realizacja Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035 wymaga aktywnego zaangażowania zespołu osób odpowiedzialnych za działania koncepcyjne, organizacyjne, koordynacyjne oraz analityczno-ewaluacyjne.

Niezwłocznie po przyjęciu strategii przez Radę Miejską, powołany zostanie Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026–2035. Przewodniczącym zespołu będzie Burmistrz, a odpowiedzialność za koordynację wdrażania strategii spocznie na Referacie Organizacyjno-Prawnym i Spraw Obywatelskich, którego główne zadania w tym zakresie obejmą: monitorowanie realizacji strategii, współpracę z jednostkami odpowiedzialnymi za przygotowanie oraz wdrażanie programów, obserwację sytuacji społeczno-gospodarczej miasta oraz jego obszaru funkcjonalnego, jak również zewnętrznych warunków rozwoju, tworzenie zbiorczych, rocznych raportów i informacji o stanie wdrażania strategii, inicjowanie i prowadzenie prac związanych z aktualizacją dokumentu.

W skład zespołu ds. wdrażania strategii wejdą również osoby kierujące wydziałami i referatami Urzędu Miejskiego w Pakości oraz wyższe kierownictwo gminnych jednostek organizacyjnych.

Rysunek 17: Tło instytucjonalne w procesie monitorowania wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.

źródło: opracowanie własne.

Zestawienie założeń monitoringu pozwala wyodrębnić podstawowe elementy składowe działań służących badaniu i ocenie stopnia wdrożenia zaprezentowane w tabeli 16. Warto podkreślić, że proces monitorowania zostanie ulokowany w strukturze organizacyjnej urzędu i powiązany z innymi działaniami służącymi ocenie skuteczności funkcjonowania poszczególnych obszarów działalności jednostki samorządu terytorialnego.

Dla zapewnienia sprawności procesu wykorzystane będą rozwiązania już funkcjonujące w praktyce gminy, w szczególności w obszarze kontroli zarządczej, sporządzania wniosków o płatność w projektach realizowanych z udziałem środków zewnętrznych, a także pozyskiwania informacji na potrzeby opracowania raportu o stanie gminy. Informacje te stanowią bazę procesu monitoringu i pozwolą na efektywne wykorzystanie danych gromadzonych w różnorodnych procesach kontrolno-sprawozdawczych.

Tabela 18: Proces monitoringu wdrażania Strategii w Urzędzie Miejskim w Pakości, z uwzględnieniem czynności i terminów ich realizacji.

Działanie	Czynności w ramach monitoringu		Uwagi
	Podmiot realizujący	Podmiot nadzorujący/ koordynujący	
Bieżący monitoring realizacji programów/zadań wdrożeniowych	<p>Dla zadań (projektów) – działanie bieżące, związane z zakończeniem realizacji projektu.</p> <p>Dla programów wdrożeniowych – okresowo, po każdym zakończonym roku realizacji oraz w związku z zakończeniem realizacji programów.</p>	Gromadzenie informacji otrzymywanych na bieżąco i końcowo rocznie. Nie rzadziej niż co rok (nie później niż na koniec marca każdego roku) – opracowanie pisemnych raportów w zakresie postępów we wdrażaniu.	x
Monitoring wskaźników przyjętych do oceny efektywności podejmowanych działań	Dostarczanie okresowej (końcowo rocznej lub związanej z zakończeniem realizacji zadania) informacji o wskaźnikach.	Obserwacja wielkości i ich zgodności z założonymi wartościami docelowymi lub tendencjami tj. długookresowymi skłonnościami do jednokierunkowych zmian (wzrostu/spadku) wartości badanej zmiennej.	Wyniki działań uwzględnione w corocznym raporcie.

Monitoring obszarów w kluczowych poprzez zbieranie i analizę innych informacji (wskaźników pomocniczych)	Dostarczanie okresowej (końcowo rocznej lub związanej z zakończeniem realizacji zadania) informacji o wskaźnikach pomocniczych i opisów działań jakościowych.	Uzupełnienie „monitoringu wskaźnikowego” (dane ilościowe) badaniami opinii i oczekiwań mieszkańców, dotyczących głównie oceny jakości usług publicznych oraz zaangażowania mieszkańców w działania obywatelskie.	Wyniki działań gromadzone na bieżąco i raportowane nie rzadziej niż raz na trzy lata.
---	---	--	---

źródło: opracowanie własne.

Monitoring realizacji Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026–2035 oparty będzie na analizie tzw. wskaźników efektu, które służą ocenie stopnia osiągnięcia celów operacyjnych zawartych w dokumencie. Wskaźniki te pozwolą określić, na ile skutecznie realizowane są przyjęte kierunki działań, a tym samym – jak zmienia się jakość życia mieszkańców (wskaźniki społeczne), stan lokalnej gospodarki (wskaźniki gospodarcze) oraz kondycja środowiska naturalnego (wskaźniki środowiskowe) w Gminie Pakość.

W Strategii przedstawiono przykładowy zestaw wskaźników referencyjnych, które mogą zostać wykorzystane w procesie monitoringu. Ich zastosowanie będzie elastyczne – w zależności od konkretnego celu operacyjnego możliwe będzie wykorzystanie tylko tych wskaźników, które w sposób adekwatny i rzetelny obrazują stopień jego realizacji. Dobór wskaźników powinien uwzględniać ich dostępność, aktualność oraz wiarygodność danych.

Zbiór wskaźników może być w przyszłości aktualizowany i modyfikowany – zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi oraz organizacyjnymi, a także z uwagi na dostępność danych statystycznych lub rozwój lokalnych systemów informacji.

Warto zauważyć, że część efektów mierzonych wskaźnikami będzie wynikać nie tylko z działań podejmowanych przez Gminę Pakość, lecz również z aktywności innych podmiotów: administracji rządowej, samorządów szczebla powiatowego i wojewódzkiego, sektora prywatnego, organizacji pozarządowych czy instytucji publicznych. Mimo to Gmina Pakość ma pełne uzasadnienie merytoryczne do ich wykorzystania w procesie monitorowania strategii – z dwóch powodów:

- Gmina wywiera rzeczywisty wpływ na wartość wielu wskaźników poprzez realizację swoich zadań własnych oraz współpracę z partnerami zewnętrznymi.
- Osiągnięcie satysfakcjonującego poziomu wskaźnika, nawet przy ograniczonym udziale gminy, może świadczyć o realizacji danego celu i stanowić przesłankę do ewentualnego ograniczenia intensywności działań w danym obszarze lub ich redefinicji.

Proces monitoringu opierać się będzie na danych pozyskiwanych z wielu źródeł – zarówno lokalnych, jak i ogólnokrajowych. W szczególności będą to informacje pochodzące z:

- Urzędu Miejskiego w Pakości oraz gminnych jednostek organizacyjnych,
- Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS),
- Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu,
- Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku,
- Państwowej Komisji Wyborczej,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu,
- lokalnych portali przewoźników transportu publicznego,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- Wydziału Zdrowia Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

Wszystkie te dane pozwolą na systematyczne i obiektywne śledzenie postępów we wdrażaniu strategii oraz będą stanowić istotne źródło informacji dla dalszych decyzji zarządczych i planistycznych podejmowanych przez władze Gminy Pakość.

Obok monitoringu strategia poddana zostanie także badaniom ewaluacyjnym. Pierwszym rodzajem ewaluacji związanych z tworzeniem Strategii rozwoju Gminy Pakość jest badanie ex-ante, poprzedzające opracowanie dokumentu. Jego celem jest ustalenie, czy działania zakładane w ramach programowanej strategii zaowocują spodziewanymi efektami, dzięki zaangażowaniu planowanych zasobów i wdrożeniu przewidzianych mechanizmów.

Kolejny rodzaj ewaluacji to on-going (bieżąca, w tym średnio okresowa mid-term). Jej realizacja będzie prowadzona wewnętrznie przez wskazaną komórkę i następować będzie co trzy lata. Wyniki tej ewaluacji stanowić mogą podstawę do wertykalnej lub horyzontalnej zmiany celów i przedsięwzięć strategii.

Ostatnim rodzajem ewaluacji jest służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych działań strategicznych z przyjętymi założeniami ewaluacja końcowa (zwana porealizacyjną lub ex post). Wynikiem oceny końcowej będą rekomendacje dotyczące dalszej polityki rozwoju Gminy Pakość oraz identyfikacja czynników sprzyjających sukcesowi bądź powodujących trudności we wdrażaniu strategii. Oceny

poczynione na koniec okresu wdrożenia mogą stanowić ewaluację początkową dla programowania kolejnych strategii.

Zarządzanie strategiczne stanowi proces ciągły. Osiągnięcie długofalowych celów rozwojowych zapisanych w strategii w istotny sposób zależy od efektów wdrażanych interwencji, ale w znaczącym stopniu wpływają na to również niezależne od samorządu zmiany uwarunkowań, w jakich funkcjonuje gmina. Monitoring skutków wdrażanych interwencji, stopnia osiągnięcia wyznaczonych celów oraz sytuacji społeczno-gospodarczej pozwoli na formułowanie wniosków i rekomendacji będących podstawą do podjęcia decyzji o aktualizacji dokumentu lub przygotowaniu nowej strategii.

Inicjacja ewentualnych zmian Strategii należy do kompetencji podmiotu nadzorującego proces wdrażania, na podstawie wniosków i rekomendacji zawartych w corocznym raporcie. W celu zachowania zasady partycypacji społecznej na etapie wdrażania strategii, zmiany inicjować może również pisemny wniosek 1/2 radnych Rady Miejskiej w Pakości lub grupy inicjatywnej 100 mieszkańców gminy.

Do czynników mających wpływ na decyzję o aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035 należą:

- istotna zmiana uwarunkowań zewnętrznych, wymagająca działań adaptacyjnych do nowej sytuacji społeczno-ekonomicznej w skali makro,
- znacząca zmiana uwarunkowań wewnętrznych, zdiagnozowanie w mieście obszarów wymagających interwencji, a nie opisanych w strategii,
- brak możliwości wprowadzenia zmian umożliwiających osiągnięcie zapisanych już celów,
- osiągnięcie wyznaczonych w strategii celów.

14. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Podstawowym źródłem finansowania planowanych działań oraz wkładu własnego wymaganego w odniesieniu do przedsięwzięć współfinansowanych jest budżet gminy. Znaczna część projektów ujętych w Strategii jest realizowana w ramach bieżącej działalności Gminy Pakość, co implikuje, że środki na ich finansowanie pochodzą z dochodów własnych. Ponadto, realizacja wybranych działań wymaga nawiązania współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego różnych szczebli, spółkami komunalnymi, stowarzyszeniami oraz pozostałymi partnerami społecznymi czy gospodarczymi. Współdziałanie to może mieć formę różnorakiego współfinansowania projektów, przekazywania dotacji na ich realizację, bądź klasycznych partnerstw publiczno-prywatnych, co pozwala na efektywniejsze wykorzystanie zasobów oraz zwiększenie zakresu oddziaływania podejmowanych inicjatyw.

Gmina Pakość prowadzi systematyczne analizy możliwości pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju, obejmujących zarówno wydatki bieżące, jak i majątkowe. Źródła te obejmują w szczególności: fundusze unijne (m.in. Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027, krajowe programy operacyjne oraz programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej, programy rządowe (takie jak Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Fundusz Inwestycji Lokalnych, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury i edukacji), programy jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, inne międzynarodowe fundusze nieunijne, a także środki zwrotne i bezzwrotne dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

W ramach bieżącej perspektywy finansowej 2021–2027 kluczowym dokumentem określającym kierunki wsparcia ze środków Unii Europejskiej w województwie jest Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027. Ponadto możliwe będzie korzystanie z instrumentów finansowych w ramach polityki spójności, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), oraz Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+), a także z programów krajowych, w tym: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FENIKS), Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC), Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE) oraz Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ).

Realizacja działań strategicznych będzie finansowana głównie z dochodów własnych Gminy, obejmujących podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, inne dochody publiczne oraz dochody majątkowe. W przypadku zadań realizowanych w ramach bieżącej działalności Urzędu Miejskiego w Pakości oraz jednostek organizacyjnych środki pochodzą będą z budżetu Gminy Pakość. Część przedsięwzięć będzie realizowana we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego różnych szczebli, spółkami komunalnymi, stowarzyszeniami, partnerami prywatnymi, a także w ramach przynależności do OPPT Powiatu Inowrocławskiego, co umożliwi pozyskiwanie dodatkowych środków. Współpraca ta może obejmować wspólne finansowanie działań lub przekazywanie dotacji celowych.

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2028–2034 jednostki samorządu terytorialnego, w tym gminy, będą miały dostęp do funduszy unijnych w ramach nowego modelu finansowania, który – zgodnie z deklaracjami decydentów – ma na celu uproszczenie procedur oraz zwiększenie efektywności wydatkowania środków. Z uwagi na postulowane ujednoczenie procedur aplikacyjnych i zwiększenie elastyczności w alokacji środków, planuje się utworzenie nowego funduszu, łączącego środki różnych realizowanych obecnie polityk. Z uwagi na planowany termin zakończenia negocjacji budżetowych dla kolejnej perspektywy, wskazujący na 2027 rok, nie ma możliwości precyzyjnego zaplanowania źródeł wsparcia finansowego w poszczególnych celach i dla konkretnych przedsięwzięć. Niemniej jednak - nowa perspektywa finansowa UE (lata 2028–2034) stwarzać będzie przed pakoskim

samorządem szereg możliwości w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych. Kluczem do sukcesu aplikacyjnego będzie aktywne uczestnictwo w procesie przygotowawczym, co pozwoli na sprawne dostosowanie projektów do zmieniających się priorytetów Unii Europejskiej.

Podstawę określenia ram finansowych stanowi budżet Gminy Pakość oraz wieloletnia prognoza finansowa, uwzględniająca utrzymanie nadwyżki operacyjnej, spłatę zobowiązań oraz przeznaczenie środków na inwestycje. Prognoza ta stanowić będzie punkt odniesienia dla wszelkich zamierzeń inwestycyjnych, tak więc odzwierciedlać musi wszystkie zdarzenia mogące wpływać na sytuację finansową Gminy Pakość – uwarunkowania makroekonomiczne tj. produkt krajowy brutto, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń oraz planowane zmiany w przepisach dotyczących dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Na tej podstawie wyznaczone będą roczne limity wydatków na realizację poszczególnych przedsięwzięć, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów określonych przez ustawę o finansach publicznych, a dotyczących obciążeń finansowych jednostki samorządu terytorialnego z tytułu zadłużenia oraz dopuszczalny poziom łącznej kwoty długu w przypadku korzystania ze źródeł zwrotnych.

Wykaz rysunków:

1. Rysunek 1: Przebieg procesu planowania Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.
2. Rysunek 2: Pakość. Położenie i gminy sąsiednie.
3. Rysunek 3. Analiza SWOT. Elementy kluczowe.
4. Rysunek 4. Proces programowania rozwoju Gminy Pakość.
5. Rysunek 5: Grafika wizerunkowa „Pakość inspiruje!”.
6. Rysunek 6: Cele strategiczne Gminy Pakość w układzie wymiarów rozwoju.
7. Rysunek 7: Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach.
8. Rysunek 8: Środowisko przyrodnicze.
9. Rysunek 9: Infrastruktura drogowa.
10. Rysunek 10: System energetyczny.
11. Rysunek 11: Kluczowe inwestycje i elementy układu komunikacyjno-infrastrukturalnego miasta Pakość.
12. Rysunek 12: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.
13. Rysunek 13: Mapa ustaleń i rekomendacji polityki przestrzennej Gminy Pakość.
14. Rysunek 14: Zasięg terytorialny Miejskich Obszarów Funkcjonalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
15. Rysunek 15: Schemat tworzenia programów wdrożeniowych dla Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.
16. Rysunek 16: Grupy dokumentów wykonawczych wdrażające cele Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.
17. Rysunek 17: Tło instytucjonalne w procesie monitorowania wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.

Wykaz tabel:

1. Tabela 1: Analiza SWOT Gminy Pakość – zestawienie czynników.

2. Tabela 2: Relacje waloryzacji Gminy Pakość.
3. Tabela 3: Relacje animacji Gminy Pakość.
4. Tabela 4: Relacje supresji Gminy Pakość.
5. Tabela 5: Relacje deprecjacji Gminy Pakość.
6. Tabela 6: Cele strategiczne rozwoju Gminy Pakość na lata 2026–2035 oraz kierunki działań dla ich realizacji.
7. Tabela 7: Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia społecznego celu strategicznego.
8. Tabela 8: Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia gospodarczego celu strategicznego.
9. Tabela 9: Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia przestrzennego celu strategicznego.
10. Tabela 10: Szczegółowe zestawienie planowanych działań dla osiągnięcia społecznego celu strategicznego.
11. Tabela 11: Szczegółowe zestawienie planowanych działań dla osiągnięcia gospodarczego celu strategicznego.
12. Tabela 12: Szczegółowe zestawienie planowanych działań dla osiągnięcia przestrzennego celu strategicznego.
13. Tabela 13: Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) w Gminie Pakość.
14. Tabela 14: Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) w Gminie Pakość.
15. Tabela 15: Lista Obszarów Strategicznej Interwencji określonych w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.
16. Tabela 16: Obligatoryjne dokumenty wykonawcze Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.
17. Tabela 17: Fakultatywne dokumenty wykonawcze Strategii Rozwoju Gminy Pakość na lata 2026-2035.
18. Tabela 18: Proces monitoringu wdrażania Strategii w Urzędzie Miejskim w Pakości, z uwzględnieniem czynności i terminów ich realizacji.